1885 TIZENKILENCZEDIK ÉVFOLYAM — 186. SZÁM. — BUDAPEST, CSUTÖRTÖK, JULIUS 9.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI UTCZA 6. S
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK E

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva
Egy egész évre . . 20 frt | Egy negyedévre . . 5 frt
Egy fél évre . . . 10 frt | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 80 kr., Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyol országokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába valamint amaz országokba, melyek a posta szerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr
Egy szám ára helyben 6 kr., vidéken 7 kr.

EGYETÉRTÉS

KIADÓ-HIVATAL:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI UTCZA 6. SZ.

HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: Főügynökségünk: Stern Moritz hirdetési irodája, I. Wollzeile Nr. 22.
Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I. Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I. Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és Társa, I. Wollzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I. Riemergasse Nr. 12.
Schalek Henrik, I. Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I. Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban: R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-d.-Vici. Agence Havas (place de la Bourse).

Salisbury beszéde.

Az uj angol miniszterium bemutatta politikájának irányvonalait. Salisburynek nyilatkozatai a lordok házában teljesen világossá teszik, hogy külügyi kérdésekben az uj politika valóban különbözni fog az eddig követett politikától.

A beszéd nem ad ugyan felvilágositást a kormánynak legközelebbi szándékairól, és mint miniszterelnöki beszéd, sok pontban nagyon orakulumszerüen hangzik. De ez természetes. Az uj miniszterelnök még tegnap az ellenzék vezére volt, ki még nem lehet eléggé tájékozva, hogy korábbi kritikájának szempontjai mennyiben alkalmazhatók az ő jelenlegi feladataira. Különben is épen külügyi kérdések azok, hol az ellenzéki vezérnek teljes szabadsággal lehetett beszélnie, de a kormányelnöknek nyilatkozási ösztönét a legkényesebb tekintetek feszélyezik. Az átmenet ellenzéki állásból a külügyek vezetésére mindig egyszersmind a tiszta politikusnak átváltozása a diplomatává. Salisbury beszéde mégis határozottan meggyőz róla, hogy a kormányelnöknek vezérszempontjai ugyanazok, melyekkel az ellenzéki vezér birt. És ez a lényeges. Az összhenyomás, melyet Salisbury beszédéből nyerünk, mindenesetre nagy jelentőséggel bir, ha az egyes tételek keveset mondanak is.

Mindenekelőtt látjuk, hogy Angliának ujra van határozott külpolitikája, melylyel Gladstone alatt egyáltalában nem birt. Látjuk továbbá, hogy ez a külpolitika igen nagy feladatokkal akar megküzdeni és Angliának viszonya a világhoz ujra nevezetes átalakulás stádiumába jutott. Angliának népe most hallja illetékesen kimondva kormánya által, hogy az angol érdekek nagy megpróbáltatásoknak vannak kitéve, és a britt állam jövője válságos szint öltött. Gladstone kormányzatáról sohasem lehetett tudni, hogy mit tart komolyan Anglia külügyi érdekének. A bukott premier felfogása külügyi kérdésekről ugy változott mindenféle szeszélyes alakulatok játékában, mint Poloniusé az égen uszó felhőkről. Ugyanazt a kérdést egyszer nagyon fontosnak, másszor jelentéktelennek hirdette. A szudáni politika furcsa változatairól nem is szólva, a volt kabinet radikálisabb tagjai néha ugy beszéltek, mintha még Indiának megtartása sem volna oly érdek, mely hazafias angolnak szivén feküdhetnék. Ez most teljesen megváltozott. Mindenkinek meg kell értenie, hogy Angliának vannak meszsze világrészeken is nagy érdekei, melyeket élet-halálra meg kell védelmeznie.

Salisburynek nyilatkozatai mindkét függő kérdésre kiterjedtek, melyek az előbbi kormánynak fatális örökségét képezik: Afghanisztán és Egyiptom. Az elsőről határozott hangon nyilatkozott, de nyilatkozata épen azért nem bir közvetlen jelentőséggel. Biztosabban jelölte meg a kormány álláspontját, mert épen az afghanisztáni ügyben ez idő szerint kevés tenni valója maradt. Most is a toryk ismeretes orosz-ellenes álláspontját kiemelte, de az egyrészt a multra, másrészt egy távolabbi jövőre vonatkozott, és inkább az egész angol nemzetnek nagy kötelességeire, mint kormányának feladataira figyelmeztetett. Jelenleg az uj kormány sem tehet egyebet, mint hogy az előbbi kormány által elvállalt kötelezettségeket teljesiti, és bár a zulfikári szoros hová tartozása még mindig nagy nehézséget okoz az alkudozások menetében, semmi ok sincs rá, hogy az orosz-angol háborunak szétfoszlott vizióját lássuk visszatérni.

Sokkal rejtélyesebbek Salisbury nyilatkozatai az egyiptomi kérdésről, holott az uj miniszteriumnak tetteit ennek a kérdésnek kibonyolitásában várja a világ. Gladstone itt csak óriási zavart teremtett, és a konzervativ miniszteriumnak itt haladéktalanul kell saját jobb politikáját érvényesitenie. Ezt az uj politikát Salisbury még rejtélyesség fátyolával fedi el a világ előtt. A kérdésnek ma rendkivüli nehézségei vannak, mert összefügg Angliának viszonyával valamennyi európai hatalomhoz, és mert Gladstone hibáinak tömkelegéből bajos a kivezető utat megtalálni. De mig Gladstone egyebet nem tudott, mint hogy az önteremtett nehézségek elől gyáván megfusson, látjuk, hogy Salisbury határozottan szembe akar velök nézni. Arról ma szó sincs, hogy Anglia Egyiptomot egyszerüen feláldozza. Gladstone mizerikordianus indulattal mindig csak azt ismételte, hogy Anglia nem akar urrá lenni semmiféle nép fölött a világon; — Salisbury ellenkezőleg megérteti, hogy Anglia igenis uralmat keres Egyiptomban. És ez uj felfogásnak fognak kétségtelenül megfelelni a kormány tettei is.

Budapest, julius 8.

Mint a B. C. *Bécsből* táviratilag értesül, a magyar miniszterek és az osztrák miniszterek közt a *vám és kereskedelmi szerződés megujitására*, valamint minden ezzel összefüggő közös ügyekre vonatkozólag tartott értekezések ez időre befejeztettek. Az osztrák és a magyar miniszterek tanácskozása gr. *Taaffe* osztrák miniszterelnöknél ma 12-től 2 óráig tartott, ezután fél 3-tól fél 5-ig a külügyminiszteriumban gr. *Kálnoky* külügyminiszter elnöklete alatt közös miniszteri konferencia volt, a melyen részt vettek még: *Kállay* Béni közös pénzügyminiszter, gróf *Taaffe* miniszterelnök, *Dunajewsky* pénzügyminiszter, báró *Pino* kereskedelmi miniszter, *Tisza* Kálmán miniszterelnök, gr. *Szapáry* Gyula pénzügyminiszter és gr. *Széchenyi* Pál kereskedelmi miniszter. *Az osztrák és a magyar miniszterek* megbeszélései körébe bevonattak valamennyi közösügyi, a vám- és kereskedelmi szövetséggel összefüggésben álló kérdések, igy nevezetesen a *kvóta-*, a *közvetett adók* és a *restituczió*k kérdése és az *állategészségügyek; ama tanácskozásokban* pedig, amelyeken *a közös miniszterek is résztvettek*, tárgyaltattak a *kereskedelmi politikai ügyek* is, illetve az ezzel kapcsolatban álló, oly felette fontos ügy — *az 1886. és 1887. évben lejáró kereskedelmi szerződéseink megujitásának kérdése.* A magyar miniszterek e tanácskozásoknál minden részletre vonatkozólag álláspontjaikat tartózkodás nélkül kifejtették és a magyar kormány előtt szükségesnek mutatkozó javaslataikat megtették és azokat indokolták, ugy hogy a további tárgyalások egyelőre irásbeli uton lesznek folytathatók. Egyidejüleg az *osztrák-magyar vámkonferencziának* feladatául tüzetik ki, hogy — tekintetbe véve az illető külföldi államok, igy Románia között való kereskedelmi-politikai viszonyunk minden eshetőségeit, természetesen teljes összhangzatban a külügyminiszteriummal — megfelelő instrukcziókat dolgozzon ki és egy javaslatot állapitson meg. Összesen azután a most megszakitott tanácskozások a közös miniszteri értekezleteken folytattatni fognak. Minthogy igen számos, anyagi érdekeket érintő részletekről van szó, gondolni se lehet arra, hogy e tárgyalások egy pár nap alatt majd véget érhetnének. Nincs kizárva, hogy a nyár folyamában gr. *Kálnoky* külügyminiszter alkalmat talál *Bismarck* herczeggel *összejöhetni*, midőn előreláthatólag a monarchia kereskedelmi-politikai viszonyának *döntő befolyásu megbeszélése fog bekövetkezni*. Az itt időző magyar, az osztrák és a közös miniszterek, valamint Szögyény osztályfőnök ma gróf *Kálnoky*nál Schönbrunnban ebédre voltak hivatalosak. — *Tisza* Kálmán miniszterelnök az éjji vonattal ma Budapestre, gróf *Szapáry* Gasteinba s gróf *Széchenyi* Kaltenleutgebenbe megy.

A vallás- és közoktatási m. kir. miniszter f. évi 18035. szám alatt a következő rendeletet intézte valamennyi kir. tanfelügyelőhöz.

Az 1876. évi XXVIII. t.-cz. 3. §-ában világosan elrendeltetik, hogy a kir. tanfelügyelők, a kerületükbe eső minden iskolát évenkint legalább egyszer meglátogassanak.

A törvény ezen rendeletének végrehajtására a kir. tanfelügyelők, több izben nemcsak utasításaikban, hanem ide vonatkozó különféle rendeleteimben is utasittattak; minde mellett a hozzám beérkező jelentésekből azt látom, hogy a kir. tanfelügyelők nagy része a felügyeletére bizott iskolákat vagy épen nem, vagy csak kivételképen, nem is évenkint, hanem csak ritkán látogatják, sőt több község panaszkodik, hogy a tanfelügyelői intézmény fennállása óta körében tanfelügyelőt nem is látott.

Mellőzve azt, hogy az iskolák külső ügyeit csak személyes látogatás és közvetlen szemlélet által lehet rendbe hozni, valamint a statisztikai adatokat is csak ily módon lehet biztosan beszerezni, jelenleg különösen kiemelendőnek tartom, hogy most, a midőn már az iskolák és azok tanitói országszerte tekintélyes számra felszaporodtak, nagyon is bekövetkezett az az időpont, melyben az iskola beléletével, annak javitásával és tökéletesitésével a tanfelügyelőknek tüzetesen és komolyan foglalkozniok kell.

Az iskolák belső élete javitásában és tökéletesitésében a tanfelügyelők egyik főteendője a tanköteles gyermekek egészségének, épségök ápolásának, erős egyénekké nevelésének nagy munkáját, — ha ezeket eddig nem tette volna, — megkezdeni és folytonosan felügyelni arra, hogy az emberi élet legfőbb kincsei, az egészség, a testi épség és erő kifejlesztése, nemcsak jó tanács által mozditassék elő, hanem ezeknek utait a tanfelügyelők egyengessék, sőt ezeket szigoru ellenőrzéssel követeljék is. Követeljék nevezetesen: az iskola belsejének és környékének tisztántartását, a gyermekek ruházatbeli és testi tisztaságát, az iskolai munka mérséklését, a szabad mozgásnak testgyakorlás utján is előmozditását, az iskola jó levegőjének, egészséges ivóvizének, az iskolaterem kellő világosságának előteremtését, a jó és czélszerü iskolai butoroknak s több effélének megszerzését.

Hassanak oda, hogy a tanitók az iskolai tanitás által a józan és tiszta értelem kifejtésén munkálkodjanak, az értelmes olvasás és irás, a gondolkodva kifejtett számvetés tanitásával foglalkoztassák főképen a gyermekek elméjét s ezen tárgyak tanitásával kapcsolják össze az anyanyelvi, a földrajzi és hazai történelmi, valamint a természet-tudománybeli oktatásaikat. Mindenek felett ezen elméleti tanitásaikat minden ponton és minden alkalommal hozzák kapcsolatba a gyakorlati élettel, felvévén e végre gyakorlati tanitásaik körébe a mezei gazdaság, kertészet, méhészet, selyemtenyésztés és háziipar különféle ágait és ezek által s ezek gyakorlata közben tegyék élénkké és maradandóvá kivált számtani és természettudományi tanitásaikat.

Mindennemü oktatásaikat hassa át a vallásos és kegyes életre vezérlő érzelmek felébresztése, kifejtése és megerősitése, ugy hogy tanitásaik végeredményeikben nevelő hatásuak legyenek, hogy aztán ez uton kezök alól s vezetésök által egészséges, ép erős, értelmes és ügyes, egészben vallásos és jó erkölcsü emberek kerüljenek ki.

Hogy pedig ezen legfőbb hivatásának eleget tegyen és tehessen, a felügyeletére bizott minden iskolát évenkint legalább egyszer elengedhetlenül meglátogasson s azokban a tanitókat és növendékeket a fennebb kitüzött czélok elérhetésére vezérelni és utasitani törekedjék. Évről-évre kisérje figyelemmel a tanitók törekvését, munkájuk sikerét; utasitsa a dolgaikban járatlanokat, támogassa a gyengéket, bátoritsa a félénkeket s ezek mellett e teendőkre szoritsa, avagy illető hatóságaik által szoritassa reá a hanyagokat, a munkakerülőket avagy a makacsokat.

Ezen rövidre szoritott utasitásom — melyre azonban kiváló nagy sulyt fektetek — végrehajtására komolyan felhivom és elrendelem, hogy ezen meghagyásaimnak teljesitését minden kivétel avagy kifogás nélkül szigoru kötelességének ismerje.

Hogy pedig e rendeletemnek kellő érvényt szerezzek, meghagyom és kötelességévé teszem, hogy a meglátogatott iskolák számáról, azokban szerzett tapasztalatairól, itt-ott adott utbaigazitásairól, a közigazgatási bizottságban minden alkalommal jelentést tegyen, hogy igy annak minden tagja kellő tájékozással birjon az iskolák belső élete fejlődéséről illetve lelkiismeretes munkálkodásáról.

Jelentéseit hozzám is időnként terjessze fel.

Kelt Budapesten, 1885. évi junius hó 5-én.

Trefort, s. k.

Lehet-e államjogi szerződést kötni Horvátországgal?

Ha a történeti források amaz ismert állitásának, hogy t. i. Szent László volt az első, ki a Drávát átlépvén, Szlavoniát elfoglalta, (lásd II. András király 1235. évi levelét) és hogy Kálmán király a Dráván tulnak azon vidékeit elfoglalta, melyeket Szent László mellőzött, a horvátoknak legkedvezőbb értelmet adjuk is: nem lehet tagadni, hogy ez értelmezés szerint is Szent László nemcsak a mai Szlavoniát, hanem Zágráb-, Varasd-, Körösvármegyék területeit is elfoglalta, (hisz már Szt László alapitotta a zágrábi püspökséget) Kálmán királynak csak a tengerpart elfoglalása maradván feladatul. Ebből kétségtelen, hogy sem a mai Szlavonia, sem a mai Kulpán inneni Horvátország nem állapithatta meg a pacta conventákat, mert e területek már Kálmán király ideje előtt Magyarország egyenes és közvetlen részei voltak és semmi szükség sem forgott fenn, hogy Kálmán király a már Szent László által meghóditott részekkel szerződésre lépjen.

Dalmácziára nézve más nehézségek forognak fenn. Ez az ország, habár államjogilag a magyar korona fennhatósága alatt áll, tettlegesen egy egészen más államrendszerhez, azaz Ausztriához tartozik. Ezen okból nem is volt képviselve az 1868. évi kiegyezés megalkotói sorában, és igy azt sem lehet mondani, hogy Dalmáczia akkor szerződésre lépett Magyarországgal, habár a kiegyezés sok helyen Dalmácziáról is emlékezik.

Mi tehát hiába keressük ama félnek állami szerződés köthetési jogosultságát, a mely féllel Deák Ferencz minden kényszeritő szükség nélkül állami szerződést kötött; hiába keressük azt a területet, mely souverainitási jogát a pacta conventa nevü hamisitványból meritheté.

Az egész középkor diplomatikai terminologiája ugyanazt tanusitja. A horvátok maguk akárhányszor irják, hogy Dalmáczia, Kroáczia és Szlavonia a magyar koronának alá vannak vetve. Ha a horvátok az ujabb időben a szavak egérfarkába belekapaszkodnak, azt mondván: alávetve a magyar koronának igen, de nem Magyarországnak, akkor az ilyen eljárás csak törvényfitymálási hajlamukat bizonyitja. Szeretik csürni-csavarni a szavakat, midőn politikai czélok lebegnek előttük. Már 1712. évben állitja az ő tartományi gyülésük küldöttsége III. Károly király előtt, hogy a három tartomány nem Magyarországnak, hanem annak királyának vetette alá magát. Galád játék a szavakkal, melyet Horvátországról irt száz leveleim 76—77-dikében kellő mértékre leszállitottam. Vajjon mi egyebet képviselne a magyar korona, mint a magyar állam hatalmát és souverainitását?

Mily szükségesség forgott fenn 1868. évben oly Horvátországot teremteni, a milyent a történet soha sem ismert? Vajjon Magyarország nem követhette-e volna utait, ha «Horvátország» egy pár esztendeig még duzzogva állt volna félre? Bizony jobb lett volna reájuk nem hederiteni, mint Magyarország állami egységét megrontani, melyre a régi törvények alapot nem adnak.

Abból, hogy Magyarország független állam Ausztriától, még távol sem következik, hogy Horvátországnak is függetlennek kell lenni Magyarországtól. De Deáknak tetszett az uralkodó dinasztiával 1867. évben kötött kiegyezést, egy évvel utóbb Horvátországgal szemben lemásolni.

Még nem rég egy tevékeny államférfi igy nyilatkozott előttem: «Deák Ferencz az

---

Vasország.

II.

Hegyi vasutkán, mely az erősebb kapaszkodón fogaskereket vált, húzatom fel magamat a salgói barnaszén-tárnák magas mélységeibe. Ketté vágott ormon, áthidalt vizmosáson gurulok mind följebb. Egymásután nyujtogatja ki széles vállai közül erdős fejét itt is, ott is valamely tető. Hol rám hajlik a vén tölgyek sötétzöld ernyője, hol felkivánkozik hozzám a mélyből a hajlós nyirfa fehér törzse, felém rezgetve finom lombozatu karjait. Vagy én vágytam talán hozzája le, vagy a tölgyhöz fel, mit tudom én? De maradt szivemben elég tér befogadására annak a boldogságnak, hogy tágul előttem a szemhatár s annyira fennjárok, ahova a tarjáni müvek vastag füstoszlopainak csak utolsó rongya ér el, és kezdődik a csöndesen uszó bárányfelhőnek első fehér foszlánya. Akár a kezemmel kavarhatnám össze a kettőt.

Csak szuszakol a gőzgépecske, nagyokat füttyentve, ha kanyarodó elé fordul; vigan tüszköl, mint a jóllakott mokány lovacska. Szinte meg kivánom veregetni a vas tomporát. Ragyogó tiszta is, mint a jó gazdasszony kávésmasinája. Pedig csak amolyan «igás». Gondozza a vezetője és szereti, mint huszár a paripáját, matróz a hajóját.

Mind lejebb maradnak el a csucsok; de hova magasabbra jutok, annál jobban népesedik a szellős tető, mig egyszerre a fennsikon egy barátságos falu képe tünik a szemembe s megint hányja füstjét valami kürtő. Kormos emberek barátságosan fogadnak; olyan ez, mint mikor sötét felhőből kisugárzik a napfény. A falucska fölött — a sok nézéstől meg sem láttam — süvegforma hegy ormán ugrik ki, sürü bokrok s görnyedt fák fonadékából, Salgó. Csonka tornya, mint egy megőrölt zápfog, vicsorog a magasba. Hajdan harapott is ez a fog.

Ezen a telepen is nem tudom hány száz munkáskéz fejti a szenet. Irtásokon nagytetejü mutatós épületek, gépházak és garatok nagy sorjában. Gyepes töltések, viruló rabattok biztatón mosolyognak bele ebbe a folyton tartó napszámba, s a terebélyes vén fák oly vidáman integetnek le e jutalmazó munkára, mint ez az ilyen öreg uraktól csak telik.

Szövétnek világa mellett egyenes uton megyünk be a tárnába. A külső nagy melegből térünk be ide, s hüs, titokzatos szellő csap felénk. A verőfénytől sajgó szem pihenve tágul ki e homályban. A nyirkos falakon kisérteties nagyságban szaladnak végig árnyékaink. Selyemszalagos, kivágott városi czipellőben követjük a bagarjás kalauz hosszu lépteit, ki nyugodtan toppan bele a sok totyogóba, melyek a lepergő vizből gyülemlettek össze. Mi városiak, a tárna oldalát sikálva, lábujjhegyen táncolgatunk az erős férfi mögött. Már jókorát haladtunk befelé. Hátra tekintve látom, hogy az alagut nyilása már csak mint fehér fényes foltocska tündököl felénk. De csak beljebb! A sincs uton megrakodott csilléket vontat a ló kifelé. Egyenest a hegy méhéből jön szembe velünk. Aztán balra fordulunk, aztán jobbra. Egyszerre valami csendes rikkanat. Ó, ez nyilván a hegyi manók gunyos nevetése, a mikor meglátták a mi vékony czipőinket ebben a csatakban. De csak mégis egy kakas kukorékolása volt, mely a légváltó magasba nyuló kéményéből hallatszott be hozzánk. E hosszu kürtő alsó nyilásán ül egy öreg ember, erősen fütve vas kosarát, melynek izzó heve szerzi meg a hütő lég sodrát. Szinte jólesett ott melegedni a szótalan ember mellett, a kinek ugyan sohase fogyhat ki a tüz a pipájából, csak dohánya legyen elég.

A dynamittal szétrobbantott széntömegeket könnyü szerrel vájja ki csákányával a bányász. Gyorsan fogynak előtte a pászták s a törmelék, amint kifeszegette a laza halomból, legott a csillébe kerül s gyorsan a garatokhoz tolják, honnan a megrakodott «kutyák» viszik le Tarjánba. A tárna munkása, aki hol a légváltó, hol a kapu nyilásában meg-meglát egy falatka kék eget, vidámabb legény, mint az akna mélységeiben kotró bányász, aki hallgatag és komoly. Mikor kél a nap, akkor száll le ő a nagy éjszakába, s mikor leáldoz a nap, akkor száll fel ő. Neki csak este derül. Szótlan vájja a hegyet s kis lámpása vaksi fényében látja meg bánatos lelkének vigasztaló tündéreit, az ő gyermekeit, kik ott fenn a messze napvilágon játszanak és kaczagnak; kalapácsa mindenik ütése fölszabadithatja a zuhadar ördögeit, akik élve temetik el, omló sziklákat hengergetve a kijárás elé. Ó, csakhogy megint künn vagyok! Te áldott, meleg napsugár!

A munkások takaros faluján tul kanyarodik fel az ut Salgó romjaihoz. «Merre is van az az omladék?» kérdém a mi kis gépünk itatóját. «Hát ott fent a pokolba, szinte az ég alatt!» felelé az ember, a bevágás egy résén át mutatva nyugatnak. Huszárviselt legénynek ilyen a helyrajzi tudománya. Még ugyanannyira van Salgó az égtől, mint volt a Petőfi itt jártakor; de a mi pokolságát illeti, rég kialudt kráter. Dörgedelmes kovácsa mélyen lent lakik a völgyben s nem veszedelmes villámokat, de hasznos rudakat kovácsol. Az a fénylő csik, mely Fülek felől szórja ide villámait, se rablólegények vértje, hanem a m. kir. államvasutak vágányának egy darabja. Csak a rettenetes Kompoltiak valamely ivadékában kisért még az ősi vadság: lirikus lett; mig a szomszéd Somoskeő rabló várurának egyik unokája elütött az apáktól s lett svindlér, ami kényelmesebb. Ez omladékos szomszéd vár ez idő szerint egy emberséges hollandus urnak, mynheer van Jansennek a tulajdona, a ki itt vett birtokot és müveli szorgalommal s értelemmel. Otthon fölvetné a pénz meg az unalom. Kár, hogy a családját nem engedi megmagyarosodni. Félti, ha közöttünk lakna, elvesztené hollandus nyugodtságát — meg az apai örököt. Ugyanott állandósult meg a hollandi, a honnan származott a «repülő magyar».

A vén köveket, a melyeken állok, szürkés-feketére verte ki az idők rozsdája, metsző éleit kipárnázta puha mohával, szerte hulló darabjait összefüzte futó indáival az iszalag s gyökérszálaival a cserjés, fentartva e régmultat aquarellisták és költők számára; most csak fotografus járja, meg néha a kataszteri mérnök.

Szomoru lesz az nagyon, mikor ide is fölrándul a n. é. nyaraló közönség (hisz a fogaskerekü vasut már meg is van hozzá!) s tán ép azon a helyen, a hol hajdan a hü és szép gedei várasszony vére folyt össze a gyilkos Jóbéval, hig aludt tejet fognak mérni, s nagy és apró fénykép-albumokban árusitja el a közel és távol bérczeket a kényelmes hótel kapusának a kis szőke lánya, a ki egyhangu, jól betanult magyarázatokban darálja majd le e romok és vidékének zajos multját.

A társulat az ő mütani tisztjeit jobbára maga tanittatja a bel- és külföldi bánya-iskolákon. A többi bányász urfi nem szeret magánszolgálatba szegődni. Első kérdése: van-e penzió? Erőtül duzzadó ifju még, és nyugdij! Minő szégyenletes ellentét, Nem az hajtja, hogy erejét próbára tegye, hogy ismereteit a magán-vállalkozás gazdagabb terén gyarapithassa, értékesithesse; hogy biztosabban, gyorsabban emelkedhessék; nem a magasbra vivó becsvágy sarkalja, a munka öröme — hanem az a legfőbb gondja: lesz-e penzió? Persze, hogy lesz! De a vezérigazgató, selfmadman a javából, fölháborodással lelkében tagadja az intézmény fönállását, s hallani sem akar e kaczki uracsok felől, kik, a mint az akadémia tojásából kibujtak, az állami kotló szárnyai alá veszik magukat, a gyér magon eltengődve a mig elvénülnek. Sokat közülök nem is a müszaki, hanem az igazgatási osztályokban alkalmazzák, melyeknek rovancsos könyvei mellett a folyton füstölgő czigarettel elpárolog az a kevés tudományka is. Mikor elfogyott az utolsó szivarka, pipára gyujt — ami azt jelenti, hogy megházasodott. Nem munkaképességével szerezte meg szive imádottját, hanem a nyugdijképességével. Ami ezután következik, az a nélkülözés, sanyaruság és tengődés hosszu és bus sorozata. A megyei gentrység sem töri magát e pálya után, pedig az ősi birtok nagyrészt a föld szine alatt van, a hol nagyobb a termékenység, mint a föld szinén. Ott, azokban a sötét bányákban terem nekik a buza meg a bor. Akad ez urfiak közül, a ki sikerrel végezte montanisztikus tanulmányait — sőt láttam egyet, a ki Vesztfália és Belgium kohóiban kiváló högyészszé képződött. Láttam — de lóháton, a mint elkarikázott kényes paripáján a szomszéd falvakba a kis nagysámok zsámolyánál tartani munkabiró karjain a selyem- vagy pamut-koszorut, vagy a «pajtik» vig kompániájában éltetni a hazát, szórván a «vasat», a helyett hogy fejtené.

*

«Tessen beszányi!» kiáltja a füleki állomás palócz kupusa, nagyokat rázva a csöngetyüvel. «Zólyom, Ruttká, Oderberg és Hámburg!»

«És Amerika!» toldja meg mellettem valami bus hazafi keserü gúnnyal, rámutatva fél kezével egy csomó kivándorlóra, a másikkal meg valamely Steamer-Companynek müvészi kivitelü képes hirdetésére, mely egy szép nagy hajót tüntet fel, a mint az Atlantis hullámait hasogatja a be nem váltott igéret földje felé. Mind letépetném.

Itt jobbra tér el az ut Gömörbe. Ime Ajnácskő vagy Hajnácskő, a második magyar Szliács és a harmadik magyar Franzensbad. Apróra zsugorodik össze az ilyen osztályozás által minden magyar fürdőhely. Kihivja az összehasonlitást, mely által csak megtörpül. Van-e kómikusabb, mint Lipcse alatt «kis Párist» képzelni, vagy «kis Bécs» alatt Temesvárt? A bécsi «hársfa» leszármazott Budapestre, virtusai nélkül a hires anya-sörháznak, valamint virágzó korában a «Komlós-kert» a vidékre s a müncheni «Fliegende Blätter» Bécsbe. Szégyennel s veszteséggel jár az ilyen majmolás. A követelő név nem födi a silány tartalmat. Ajnácskő azonban nem keresi ezt a káros összevetést. Nem akar ő egyéb lenni Ajnácskőnél s tiltakozik az epithetum ornans ellen, mellyel szerény voltát fölbokrétázta valamely ujságirónak olcsó kedvkeresése. A természet erdők üde koszorujával övezi s holdas éjszakákon átsuran fényes lombjukon a mese, s kibontva szőke haját, omló fehér ruhában s édes dalt zengve lebeg ott körül a szép hajdani Hajna. Nyugalomadó, egészségszerző, kies fürdőcske ez, melynek szives gazdája a legszelidebb magyar miniszter. Maga ugyan legénykorban van még, semmi köze a női betegségekhez. De oly biztatón jár a halvány szép teremtések között, hogy megérdemelne egyet közülök. Van ott kényelem, tisztaság, olcsóság s a vérszegény hölgyek álmát ritkán zavarja a szerelmes éjjeli zene. Pedig az is meglehet, hogy nem bánnának egy kis magyaros szilajságot. E boldog völgyben sohsem esik az eső, mindig derült az idő. Gábor báró csak azt jósol az ő ideges, fehér rózsáinak, a kik négy hét alatt pirosra válva, szaladnak vissza a férjek izmos karjaiba. Fel Ajnácskőre, vérszegény, szerelmes aszszonykák!

Nehány állomással tovább Várgede. Ez is fürdőhely. Van kitünő vizemelő gépe: egy markos palócz ember, a ki hajnaltól délig, déltől estig huzza fel a nehéz vödröt és ontja bele a «központi medenczébe» és innen csapolják le a kádakba. A környékbeli parasztság Wiesbadene. (Ismét hasonlat!) «Fizikusa» — ez b.-füredi találmány — egy javasasszony, konyhája szabad forgács tüz, melynek lángján-parazsán maguk sütik meg a vendégek a «lard röti» kitünő pecsenyét; magyarul sült szalonna a neve. De mikor franczijávul annyival elegántosabb!

A vonat Rima-Szombat alatt megy el. Ebben a görbe kis országban amugy rövid szerrel csak «Batyi»-nak hijják. Erre valahol született a királyi Kálmán, Lisznyai Kálmán, Törs Kálmán, Mikszáth Kálmán, a hol az *á*-t *a*-nak, az *a*-t meg *á*-nak ejtik. Kaalmaan kirá jól kormányzott, Lisznyai Kaalmaan szeepen danót, Törs Kaalmaan kedvesen ir, Mikszaath Kaalmaan eedesen meseel. A Kálmánok hazája ez. S ha nem ismerek több hires Kaalmaant — mert lenni bizonyosan van — jelentkezzenálnam, én itet is szivesen kidicseerem az ujsaagban.

Likér.

Második nagy telepe a társaságnak. Ez a vasolvasztó. A Rima csendes völgyén soha meg nem álmodták volna ezt a tömérdek csudát, hogy hivitett szélnek rettentő haragját indiják bele a kazánokba, melyekben a mészkövel kevert vaskő megolvad, mint a tavaszi vaj. Az ember álmélkodva áll meg az ember müve, a bölcseség és vakmerőség szokatlan ölelkezésének e bámulatos eredménye előtt. Már ez itt az ipar székesegyháza. Kétlelőt zugja át a forró viharnak orgonaszózata. A pest főoltára előtt, melynek töményfüstje az olszabaduló gázok szivárványos égése, áll a középen kampós nagy botjával az öles főpap, azaz hogy fötüzmester, s körülötte sürögnek a segédkező kisebb miniszträns papok. Valamennyinek fejét piroslo fény övedzi. A püspök az ő rengeteg pásztorbotjával ráüt az oltárkatlanra, s belőle, káprázatos szikrazápor között, vakító fehérségben ömöl ki, mint valami isteni kijelentés, a vas olvadék, körül trombitálva a perzselő szelektől. Valami fantasztikus, félig keresztény, félig pogány istentiszteletnek látszott az egész jelenet, s büszke vagyok magamra, hogy e pokoli látvány is templomra emlékeztet.

S hogy kilódult a csap, orditva nyargal alá a homokból rakott csatornákba a biborban égő hig vas, melynek salakja égő zuhatagban foly alá nagyfogható üstökbe a kazán mögött. A megalvó lávát sinen tolják arrább s feltöltik vele a lapost.

Kihült a vas is. Ez a «kihülés» csak amolyan műhelyi szó; mert erősen kapkodunk levegő után, pedig jó messze állunk tőle. A dermedő érczet mázsás pöröllyel verik darabokba, ott a sirjában ütik agyon, és — nehogy megégesse a hült vas — kérges bőrtokba bujtatott kezek hordják a készen álló társzekerekbe. A nyers vas kész — mehet!

Benéztünk a közel Nyustyába is, hol régi módi szerint olvasztanak még. Nyustya egyik része a hajdani Murányi Unionak (1808.) melyet fölváltott a Rimai Coalitio. (1811.) Ez már huszonhat régi hámort és afféle «tót kemenczét» foglalt magában. 1845. megalakult a gömöri vasmüvelő társulat. Egybeolvadt a két előzővel 1852., mig végre 1881. tiz milliom tőkével valamennyit eggyé forrasztotta s mai hatalmára lenditette az uj társaság. E hegyek vasát már a quádok fejtették, az az őrségi suevus nép, mely az 1-sőtől a 4-dik századig lakta Magyarhon nyugoti szélét. Kezemben érdekes régiség: e völgyek és hegyek bányatörvény-könyve és okleveltára. Amazt háromszáz évvel ezelőtt hozta egy báró Herbstein, Murányvár parancsnoka: istenfélésre, felebaráti szeretetre és a «Kayss. Röm. Maystt» iránt való törhetetlen hüségre intvén a vasmüvelőket s megértetvén velök, hogy keresményök ötven százaléka ő császári felségét illetik. A «vasas német» királyt nem ismert. Szép, kacskaringós barátirás ez, melyben gyönyörüségét lelné a szenvedelmes gyüjtő. Ugyan e bányatörvények tót

1868-ik évi kiegyezéssel tönkretette Magyarországot; — részünkről nem érdemel emlékszobrot, állitsanak ilyent neki a horvátok.» Az indignáczió, melylyel e szavak ejtettek, bizonyitják, hogy a férfi ugy érzett is, a mint beszélt. Nem felejtettük el, hogy Hinkovics az április 23-án tartott tartományi gyülésen sértésnek jelentette ki azt, hogy Horvátországnak hozzájárulnia kell nemcsak a magyar autonom iskolák fentartásához, hanem még Deák Ferencz szobrának költségeihez is, a ki a kiegyezést létesitette, mely Horvátországot szerencsétlenségbe dönti.

A nézetek ily találkozása csak ujabb ösztön lehet arra, e szerencsétlen, sőt törvénytelen törvény eltörlésére, mely örökös akadályul fog szolgálni a béke helyreállitására a Dráván tul és még számtalan veszélyt rejt méhében.

Állami ügyekről csak oly községek intézkedhetnek, melyek állami természetüek és minőségüek, csak azok határozhatnak végleges en, a kik fölött nem áll egy magasabb törvényhozói akarat.

A Dráván tuli részek 1868. év előtt nem birtak önálló politikai élettel, nem voltak önálló állam, nem hivatkozhattak külön eredeti jogforrásra; ezek tehát nem lehettek oly fél, mely Magyarországgal állami szerződésre léphetett, annak feltételeket szabhasson, és arra a legfőbb politikai jogokat meghatározott időre ruházhatta volna, melyeket e részek maguk sem birtak, vagy csak annyiban birtak aránylagosan, a mennyiben Magyarország részei voltak.

Csak az eszmék legnagyobb zavarának bizonysága, hogy Deák oly elemekkel, a minők 1868. évben velünk szemben álltak, az állam jogkörére, a királykoronázás módjára, a törvényhozás feladataira nézve szerződésre léphetett. Példátlan, hogy valamely állam feltételeket fogadjon el bekeblezett részétől, vagy mondjuk provinciájától azon módra nézve, a melyen állami souverainitását gyakorolhatja.

Erre csak Deák Ferencz vehette rá a nemzetet. — Deák, a jogfolytonosság védője.

Pesty Frigyes.

VIDÉK.

* **Komáromm egye** csallóközi járásának országos képviselője, Madarász Jenő mult vasárnap délelőtt Nagymegyeren, délután Nemes-Ócsán és 30-án délután Szemőn és Gután tartotta beszámoló beszédét. Mindenütt, kivált Guta mezővárosban nagy tüntetéssel, lelkesedéssel, bandérium élén fogadták. Ugy a beszámoló beszéddel, mint Madarász Jenővel a kerület választói teljesen meg vannak elégedve.

* **Az erdélyrészi** magyar közmüvelődési egylet brassói fiókja junius 21-én tartott alakuló közgyülésében a következő határozatot hozta: Az erdélyrészi magyar közmüvelődési egyesület brassói fiókja hivatalosan tudomást vesz Brassómegye közönségének ama határozatáról, melylyel az egyesülettől a vármegye bizalma és támogatása megtagadtatott. És midőn ezt teszi, s midőn a bántó határozat érdemi részével foglalkozni nem kiván, mert a hazafiságot olyan érzelemnek tartja, mely mint az imádság, csak akkor ható és felemelő, ha szivből fakad és áhitatos: egyuttal óvást emel az ismeretes határozatnak alapul fekvő indokolás ellen. Óvást, mert demonstrativ ferditést lát a kultur-egylet nyiltan szövegezett czéljának fejtegetésében és mert sértőnek találja a kifejezett bizalmatlanságot egyesületünk törekvéseivel szemben. És sértőnek találja, mivel az ismeretes határozat a legkisebb inditó ok nélkül, nemzetiségi agitacziónl használta fel az egyesület eszméjét s ez által a nemzetiségek békés együttlétezésének utjába uj akadályt gördített. Ez okokon a brassói fiókegyesület közgyülése az egyesület magasztos czéljai és nemes törekvéseiből folyólag kötelességének ismeri tiltakozni az ismeretes határozat indokolása ellen s megbizza elnökét és titkárát, miképen eme határozatát a sajtó utján nyilvánosságra hozza.

* **Pápa**, jul. 8. (O. É.) Az erdélyrészi magyar közmüvelődési egyesület külön üdvözlő iratot küldött Esterházy Móricz gróf veszprémi főispánnak, mint az egylet egyik legtöbbet aláirt alapitó tagjának.

KÜLFÖLD.

— jul. 8.

Az *angol kormány* tegnap folytatta előterjesztéseit a parliamentben. *Hicks-Beach* kincstári kanczellár bejelentette az alsóházban, hogy a kormány egyik meghatalmazottját külön misszióban szándékozik Egyiptomba küldeni. Hozzátevé, hogy e misszió részletei még nincsenek megállapitva, de a kormány azt hiszi, hogy Sir Drummond *Wolff* kiküldetése *kellemesen fogja érinteni a khedivét*. Ez a meglehetősen czinikus kijelentés nem maradt megjegyzés nélkül, s *Mac Lauren* azonnal határozati javaslatot jelentett be, mely szerint nem kivánatos, hogy Wolff Egyiptomba küldessék. Ugyanez ülés folyamán a ház Hicks-Beach inditványát, melyet Gladstone is támogatott, — hogy a keddi és szerdai nap mindig a kormányzati ügyeknek legyen szentelve, több órai vita után elfogadta. Ezután a 30,000 font sterlingnyi hozomány Beatrice herczegnő részére 153 szóval 32 ellenében megszavaztatott.

Salisbury marquisnak az Oroszországgal folyó tárgyalásokra vonatkozólag tegnapelőtt tett kijelentésére a félhivatalos *Journal de St. Petersbourg* ezt a megjegyzést teszi: Nem akarunk e pontra nézve bővebben nyilatkozni, mint Salisbury; megelégszünk azzal az ohajjal, hogy a tárgyalások megegyezésre vezessenek. Az orosz kanczellária brüsszeli közlönye, a *Nord*, a következő londoni levelet közli: Anglia kerülni iparkodott a mig csak lehetett az Oroszországgal való érintkezést. Most, hogy ez az érintkezés kikerülhetetlenné vált, az angolok sokkal gyakorlatiabbak, semhogy föl ne fognák, hogy egy határozatlan, távoli határt a legnehezebb megvédeni. Bármi fog is történni, Afghanisztán mindig csak teher lesz inkább, semmint támasza az angol-indiai politikának. Egy brit kabinet sem gondolhat annak az országnak minden érintéstől való megóvására, melynek nemzeti egysége csak fikczió s melynek uralkodói sohasem voltak egyebek, mint többé-kevésbbé szerencsés bitorlók. Salisbury marquis, ha sikerül neki megoldani az afghán kérdés gordiusi csomóját, a közelebbi választáson ugy fog föllépni, mint Lord Beaconsfieldnek méltó utóda.

Egy tőzsdei hir arról ad jelentést, hogy az *afghán határon ujabb összeütközés* történt. Közelebbi részletek hiányzanak, de az ép ma érkezett *Times*-ban találunk egy pétervári táviratot julius 5-ikéről, mely az összeütközés természetét sejteti. A távirat igy hangzik: «A Murghab mentén álló orosz harczvonaltól az a hir érkezett ide, hogy az afghán csapatok ismét összevonatnak a még vitás határon, s hogy az ott levő oroszok véleménye szerint *Abdurrahmán* khánnak az a szándéka, hogy a legelső alkalommal megtorolja a kuski vereséget. A szériki turkománok hir szerint szintén igen izgatottak az afghánok fenyegető magatartása miatt, mely *valószinüleg maga után vonja az orosz beavatkozást*, ha az afghánok magaviselete ismét olyan lesz, hogy igazolni fogja az oroszoknak azt a felfogását, hogy *gyógs kihivással* van dolguk, mint a pendsdehi eset alkalmával.» Nem lehetetlen, hogy az oroszok az afghán határon — a már oly hathatósnak bizonyult preczedens után — ujabb «bevégzett ténynyel» akarják üdvözölni a Salisbury-kabinet kormányraléptét.

Egy berlini távirat *Cooktownból* a következő tudósitást közli: Az uj-guineai társaság Szamoa nevü gőzöse, melyen dr. Finsch utazik s a mely Európába tér vissza, ide érkezett. Utolsó utja, melyet tudományos kutatás czéljából rendezett, május 5-től május 28-ig tartott s Vilmos császár földjének még ismeretlen tengerpartvidékére terjedt ki az Astrolabe öbléből kezdve egész a Humboldt-öbölig. E partvidéken több alkalmas öblöt és egy hajózható folyót fedeztek föl. A föld ugy mivelésre, mint baromtenyésztésre alkalmas. A benszülöttek barátságosan viselik magukat.

UJDONSÁGOK.

— julius 8.

— ***Személyi hirek.*** *Vilmos* német császár a legujabb megállapodás szerint e hó 21-én utazik Gasteinba. — *Auersperg* Aglája herczegkisasszony és *Thurn és Taxis* Albert herczeg tegnap Ischlbe érkeztek, mint a királyi udvar vendégei. — *Erzsébet* szász-weimari herczegnő állapota teljesen megnyugtató. Miután láza nem volt, gyors felgyógyulás várható. — *Hettyey* Gyula cs. kir. kamarás és kir. itélőtáblai biró szabadságidejét élvezendő tegnap Rohitsra utazott, onnan pedig Ostendebe megy.

— **Sándor bolgár fejedelem** ma reggel az osztrák-magyar államvasutak vonatával Riedesel udvari marschal és Toptschiletsaff udvari titkár kiséretében a fővárosba érkezett. A fejedelmi vendég fogadtatására megjelentek a perronon gr. Zichy Jenő, Török János főkapitány. A mint a fejedelem elhagyta az udvari kocsit, gróf Zichy Jenő mutatta be magát, mire Török János főkapitány bemutatása következett. A fejedelem pár perczig társalgott ez urakkal, s kijelenté, hogy egész napját az országos kiállitás megtekintésének óhajtja szentelni, melyről oly sok szépet, érdekeset hallott és olvasott. Ezután gróf Zichy Jenő kiséretében a Hungária szállodába hajtatott, hol számára diszesen berendezett nagy lakosztály állott készen. Rövid pihenő után a fejedelem a kiállitás megtekintésére indult. A látogatásról kiállitási rovatunkban értesitjük az olvasót. Délután hét óra táján a fejedelem gr. Zichy Jenővel a Hangl kioszkban volt, este pedig ugyancsak a gróf társaságában a gyapju-utczai szinházban az Eleven ördög zsufolásig telt ház előtt lefolyt előadását nézte meg. Eddigi megállapodás szerint a fejedelem holnap délután utazik el.

— **A schleswig-holsteini herczeg baleseto.** *Günther* schleswig-holsteini herczeget, mint már emlitettük, komoly baleset érte, melyről a *Potsdamer Nachrichten* a következőket jelenti e hónap 6-ikáról: *Günther* schleswig-holsteini herczeg, Vilmos herczeg sógora, ki itt a 3. gárda-dzsidás-ezredben szolgál, ma délután két óra táján a «Neuer Garten»-ből jött fogatán. A herczeg maga hajtotta a lovakat, kocsisa pedig hátul ült a könnyü hintón. A! «Neuer Garten» bejárója előtt hirtelen megbokrosodtak a lovak s vadul vágtattak végig a Schulstrassén. A herczeg lebukott a kocsiról, de szerencsére csak könnyü sérülést szenvedett. Rosszabbul járt a kocsis, kinek ballába a hátulsó kerék küllői közé szorult s eltörött; a jobb lába is megsérült. A sebesült kocsist elszállitották egy villába, a hol nemsokára több orvos vette ápolás alá. A lovak tovább ragadták a kocsit, mely beleütközött egy oszlopba, ugy hogy rudja eltörött. Az egyik ló oly sulyosan megsebesült, hogy valószinüleg ki kell végezni.

— ***Alfonzo király Aranjuezben.*** A *Gaulois* madridi levelezőjének következő érdekes jelentését közli XII. Alfonzo király aranjuezi látogatásáról:

Szerdán este a király lefekvés előtt azt az utasitást adta, hogy másnap reggel öt órakor keltsék fel. A szolgálattevő tiszt az utasitásnak katonai pontossággal felelt meg és a meghatározott órában jelentkezett a királynál. Alfonzo ekkor már fent volt, egyenruha volt rajta, de a fölé nagy begombolt felöltőt vett föl. — «Befogattam», szólt a király, «sétakocsizást teszünk a Retiróba.» A fogat a Retiró, egy nagyon látogatott sétahely felé indult, de a király néhány perez mulva meghagyta a kocsisnak, hogy a déli vaspálya indóházához hajtson és hadsegédéhez fordulva, mosolyogva mondta neki: «Aranjuezbe megyünk!» A tiszt meghajtotta magát. — A pályaházhoz érkezve, az uralkodó átadta hadsegédének erszényét s felkérte őt, hogy két első osztályu menetjegyet váltson. Pár perez mulva Alfonzo király egy waggonban ült, melyben még egy harmadik utas is volt. A megtett óvintézkedések azonban nem voltak elégségesek, mert az állomási előljáró, a ki a fejedelmi utast megismerte, arról értesitette a főnököt, a ki azután a király üdvözlésére sietett. És mikor a harmadik utas a waggonból távozni akart, Alfonzo király a legelőzékenyebb szeretetreméltósággal maradásra szólitotta fel. — «Ha itt valaki felesleges — ugymond — az csak én lehetek; maradjon kérem!» Egy órával később a vonat Aranjuezbe ért, s a király föltette magában, hogy meglátogatja a kórházakat. Elutazása előtt Alfonzo király két levelet irt; egyiket a királynénak, a másikat pedig Canovas-nak. A királynéhoz intézett levél igy hangzott: «Mire ezt a levelet olvasod, én Aranjuezben leszek. Nyugtasd meg magadat és ne gyötrődjél. Délután visszatérek.» A fejedelem bátor kisérőnője e pár sor olvasásánál nem tudta könnyeit visszatartani: «Nem fogom neki soha megbocsátani,» szólt Izabella infansnőhöz, «hogy nem értesitett erről; mindaketten elmehettünk volna.» A király parancsa szerint Canovasnak kilencz órakor kellett a neki szóló levelet megkapnia. Canovas, ki jelenleg gyöngélkedik, telefonozott a kormányzónak, a hadügyminiszternek és a kabinet többi tagjainak A kormányzó erős láza daczára a lehető leggyorsabban kisietett a pályaudvarba és megtalálta a királyt. Pár perez mulva követte példáját a hadügyminiszter és számos tiszt, ugy hogy a király, ki magában ment el hazulról, csakhamar fényes kisérettől volt körülvéve. Eközben Madridban az izgatottság tetőpontra hágott; a hires Pourta del Solt és a palota bejáratát a kivánesiak elárasztották. A kápolnában imádkozó királyné kénytelen volt az orkélyen megjelenni a nép előtt, mely lelkesen megéljenezte. Aranjuezben a király mindenekelőtt a katonai kórházat látogatta meg. Érkezésére senki sem volt elkészülve. Mindjárt belépteknr mélyen meghajtotta magát az irgalmas néne előtt és megcsókolta a kezét. Alfonzonak mindegyik beteghez volt egy barátságos szava és végül 5000 frankot hagyott hátra a betegek számára. A király ezután a magánkórházba ment. A látvány itt megható volt: 230 kolerabeteg feküdt, közük 60 haldokolt. A király nyugodtan, mosolylyal ajkain lépett hozzájuk. Maguk a betegek kérték a királyt, hogy távozzék, de addig nem hagyta el a kórházat, mig a legszükségesebb intézkedéseket meg nem tette és itt is 5000 frankot osztatott ki a betegek között. Ezután a kaszárnyák kerültek sorra. A király mindegyik tisztlet kezet szoritott. A lelkesedés csakhamar tetőpontjára hágott. Alfonzo azután egy házba ment, melyben nyolcz irgalmas nővér betegen feküdt; megtudta, hogy kenyéren kivül minden egyéb eledelt megtagadtak tőlük. «Királyotok — igy szólott hozzájok — barátok, a ti legnagyobb csodálótok kér az emberiség nevében, hogy a járvány tartama alatt hussal táplálkozzatok.» Ebben a pillanatban egy szem sem marad könny nélkül. Az utezán azt kiáltozták a királynak, hogy utazzék el! Madridban pillanatról-pillanatra nőtt az izgatottság. A tömeg, mely a királyi családot folyvást üdvözölte, elhatározta, hogy a pályaházhoz megy és a bátorlelkü uralkodó érkezését megvárja. A nép a vonat elé ment, s a vonatnak a pályaháztól egy negyed órai távolságra meg kellett állania. Alig szállott ki a király a kocsiból, a királyné karjaiba borult. Riadalmas hurráhzás támadt, s e pillanatban a látvány leirhatatlan volt. A nép által körülvett uralkodópár alig juthatott el ahhoz a helyhez, a hol a megfüstölésnek végbe kellett mennie. A király fogatát inkább a nép vonta, mint a lovak. «Éljen a hőslelkü király! Éljen Spanyolország királya! Igy kell viselnie magát egy uralkodónak, a ki népét szereti!» Ezek a felkiáltások voltak hallhatók egy fél órán át azon az uton, mely a déli vasut pályaházától a királyi palotáig vezet.

— **Vilmos porosz herczeg.** Berlinből irják: Megbizható forrásból jelentik, hogy Rudolf trónörökös és neje Stefánia trónörökösné Brüsszelbe való elutazásuk előtt Vilmos porosz herczeget és nejét meghivták, mire Berlinből igenlő választ kaptak. E szerint Vilmos herczeg és neje augusztus második hetében Laxenburgba érkezik és néhány napig vendége lesz Rudolf trónörökösnek. Vilmos herczeg kilátásba helyezte továbbá, hogy szeptember első felében nejével együtt meglátogatja Rudolf trónörököst és nejét, kik ekkor Budapesten fognak időzni és meg fogják tekinteni az országos kiállitást.

— **Jégverés.** Nagy csapás érte e hó 6-án *Görcsöny* baranyamegyei községet, hol délután 4 órakor óriási vihar támadt s a záporral együtt tyuktojás nagyságu jégdarabok hullottak. A vihar a gyümölcsecsel dusan megrakott fákat tövében eltördelte, a háztetőket több helyen leszaggatta és sok pajtát romba döntött. A jég bezuzta az ablakokat, leverte az összes gabonanemüeket, konyhaveteményeket és gyümölcsöket. A községbeliek kára igen nagy, mert biztositva alig volt valami. Számos család egészen koldusbotra jutott.

— **Sakkverseny Páris és Bécs között.** A bécsi bizottság tegnap a következő huzásokat sürgönyözte Párisba és pedig spanyol játszmában (Páris—Bécs) fehér: 50 . . . . . ; fekete: Kf4—f3; az angol játszmában (Bécs—Páris) fehér: 50. 7. d7—b5; fekete: . . . . . Már most mindakét játszmában Párison van a huzás sora.

— **Lajos, bajor kir. herczeg és neje** Mária Teréz főherczegnő ma délben *József* főherczeg vendégei voltak Margitszigeten. Épen tizenkét órakor érkeztek az alsó-kikötőbe a torpedó-naszádon *Ohlendorf* gróf udvarmester és *Köszlingberg* bárónő udvarhölgy kiséretében. József főherczeg, *Graef* lovassági tábornok és *Nyáry* Adolf báró udvarmester társaságában azután körülsétáltak a szigeten, megtekintették a pompás rózsatenyészetet, a boldogasszony templom és zárda regényes romjait; egy óra tájban pedig dejeuner-re tértek be a főherczegi nyaraló kastélyba, melynek lépcsőháza s emeleti középterme tropikus növényekkel és remek virágokkal gazdagon volt diszitve. Lajos herczeg és neje igen jó hangulatban voltak, dejeuner után részletesen megnézték a Margit-fürdőt és a sziget összes épületeit, aztán kedélyesen mulatva, délután négy óráig föl s alá sétáltak a sziget alsó részén, mig ½5 órakor megérkezett a «Fecske», melyre a herczegi pár kiséretével s József főherczeg kiséretével fölszállt. Budapest csodaszép panorámája a hajóról élvezetes bámulásba ejtette a herczeget és nejét, a kik az épülő Mátyás-templom, a budai gimnázium és reáliskola, az Andrássy Gyula palotája, s az akadémia iránt tetsző érdeklődését mutatva, a lipótvárosi kikötőtől a mücsarnokba hajtattak, hogy a nemzetközi képkiállitást megtekintsék.

— **Éneklő kövek.** Tudvalevő, hogy bizonyos kovakőveknek meg van az a tulajdonságuk, hogy gyönyörü tiszta hangot adnak, ha egy másik kovakővel rájuk ütünk. Erre a tulajdonságukra alapitotta Vandre franczia zeneművész azt a tervét, hogy «éneklő kövekből» egy zongorát állitson össze. Harmincz évig tartott, amig 26 olyan követ teremtett össze, melyek hangjai a zeneskálának megfelelnek. A kovakövek zsinórokon függnek és Vandre ugy játszik rajtuk, mint pl. az ismeretes üvegzongorajátékosok, t. i. két kovakővel, melyeket a kezekben tartott sajátszerü hangszer megfelelő «billentyüire» üt. Vandre az ő éneklő követ történetelőtti zenének nevezte el és azt hiszi, hogy őseink a kőkorban ebből meritették a hangvilág első fogalmát. — Csak az a sajátságos, hogy az ily nagyszerü találmányok hire mindig csak a meleg nyári hónapokban szivárog ki.

— **Gyilkos grófnő.** A nápolyi lapok jelentik: Begisjose grófnő, az ugyanoly nevü gazdag olasz képviselőnek neje, magához vette unokahugát, ki rendkivül szép és ezrom millió lira hozománynyal rendelkezik. Ebbe a lányba belé szeretett a grófnő jószágigazgatójának fia és meg is kérte a kezét, melyet azonban a grófnő kereken megtagadott. A fiatal pár elhatározta ennélfogva, hogy megszökik és titokban összekel, szándékukat azonban a gondos néne meghiusitotta. A grófnő kérdőre vonta a jószágigazgatót fiának magaviseletéért, mire heves szóvita fejlődött közöttük, mely közben a grófnő revolvert rántott elő és a jószágigazgatót lelőtte.

— **Elégett gulya.** A torniási pusztán Sopronmegyében e hó 4-én este a villám lesujtott egy gulyaistállóba. A gulyás eszméletét vesztve elesett, de mikor az épület már égni kezdett, magához tért s kimenekülhetett. A gulyából azonban 18 darab bennégett, 6 darab marha pedig sulyos égési sebektől fedve futott ki az istállóból; csupán 2 darab maradt meg épen a marhák közül.

— **Vasuti merénylet.** Egy londoni távirat szerint mult éjjel kisérletet tettek, hogy a Londonból Stonchavenbe induló gyorsvonatot kiczökkentsék a sinekből. A merénylők két óriási, vasszögekkel megrakott kosarat helyeztek a sinekre, és pedig olyan ponton, hol a vonat egy folyón hatvan láb magasságban halad el a folyó fölött. A rendőrség még az nap éjjel megindította a nyomozást és sikerült a merénylőket William Paul bürlő és egy nyugdijazott személyében fölfedezni. A gyorsvonatot, mely zsufolva volt utasokkal, csak csudás véletlen mentette meg a legborzasztóbb katasztrófától. Roppant fáradságba került a tetteseket a börtönbe szállitani.

— **Égő modell.** Varsói lapok Adriolli lengyel festőnek egy különös ötletéről irnak. Tudvalevő, hogy Grodnó litván város néhány hét előtt a lángoknak lett martaléka. A lengyelek mindent elkövetnek, hogy a szerencsétlen tüzkárosultakat fölsegéljék. Varsóból nyomban a katasztrófa hirének megérkezése után egész vonatok mentek Grodnóba élelmi szerekkel, ruhákkal és épületanyagokkal is. Számos varsói jótékony egyesület ünnepélyt is meg vannak szerkesztve, valamint a mult század derekáig vezetett jegyzőkönyvek is. A helyneveket s a nevek magyaros rakását kivéve (Garay János, Siurmann András) semmi sines ez ódon könyvben, ami magyar voltára vallana. Már az ózdi levéltárban — persze sokkal ujabb keletü — a némettel váltakozik a magyar, kénytelenesen vetett, hasas betükben. E «jedző könyvek kihuzattyai» is bizonyitják egyébkint, hogy abban a régi jó üdökben csak ugy az egymás vesztére törekedtek az emberek, mint a mi kárhozatos uj korunkban.

A nyustyai hámor udvarán rakodtak le és meg a fuvarosok. Hosszu, keskeny kasu szekereiken hozzák a fa-szenet s viszik az öntött árut. A régi pepecselés járja itt most is, mint akkor, mikor totocskák vittik le vasacskat alfeldre izs hoztak irte buzacskat.

A közel Tiszóczon fejtik és zuzzák a vasolvasztáshoz szükséges mészkövet; itt is, mint a többi telepen, az emberi erő lehető kimélésével. Sodronypálya hozza le a hegy válláról a csiszolatlan korában is szép, rózsaszin pettyes fehér márványt s bocsátja le abba a garatba, hol széditő dobogással morzsolja apróra sulyos kalapácsok rendszere. A városnak elég nevezetessége volna ez, ha nem volna benne egy még különb: a közel Röczéből ide szorult panszláv propaganda. Ennek látható fejét nem láttam ugyan, de tudom róla, hogy a hevedelmes forradalmi kormány 1848. rávetette már a horkot. Egy lelkes magyar ifjut rágalom vitt a bitó alá, honnan — mert a hebehurgya itéletet nem hagyta jóvá Kossuth — visszatért az apai födél alá, szivében a gyülölet s elkeseredés fulánkjával, a mely azóta vasvillává növekedett benne. Döf is vele nagyokat, a hol csak érheti a magyar állam testét. Óda is legyint ez néha a farkával. S ha nem használ, majd neki fordul a szarvával. *Porzó.*

(Befejező közlemény következik.)

AZ ELVESZETT EMBER.

— ANGOL REGÉNY. —

Irta: H. S. EDWARDS. 16

XI. FEJEZET.

Elbocsátás és visszahivás.

— Hát mit cselekedett? Ön csak azt mondta az imént, hogy vonzalmat táplál iránta.

— Attól félek, hogy a leány is vonzódik hozzá.

— Ez sem lehet valami nagyon meglepő. Mr. Robsonban megvannak azok a tulajdonok, melyek egy okos, jónevelésü leányt megnyernek. Tetszetős külsejü, müvelt, urias modoru s mondhatnám igen finom magaviseletü fiatal ember.

— Igaz, de ő nekem tiszttartóm s ennélfogva nem a leányomhoz való.

— Ez nem döntő ok . . . Egyszer, mikor az előléptetésben kihagytak a sorból, nagyon el voltam keseredve, s majdnem magam is tiszttartó lettem mondá a tábornok. — Nagybátyám, Lord Kirloy, meg is igérte, hogy egyik birtokán bármikor elfoglalhatok ilyen állást.

— Igen ám, de mindenki tudta, hogy ön kicsoda, mig mr. Robsonról semmi egyebet nem tudunk, mint azt, hogy egyszer munkafelügyelő volt egy jamaikai telepitvényen.

— De már annál valamivel többet tudunk, mondá dr. Liefden. — Tudjuk, hogy gazdái nagyon meg voltak vele elégedve, s több évig állt szolgálatukban.

— Irjon nekik bővebb értesités végett, ajánlá a tábornok. — Csakhogy majdnem esztendő telik bele, a mig választ kaphat.

— Tavaly már irtam.

— S mi volt a válasz?

— Oh, a válasz elég kielégitő volt.

— No lássa! mondá a tábornok, s vállat vont, mintha azt mondaná, hogy ebben a dologban többet ugy sem lehet tenni.

A tiszttartó e pillanatban ismét belépett. Utiruha volt rajta.

— Nagyon sajnálom, Sir Jokn, mondá, hogy ilyen körülmények közt kell a háztól megválnom; de nincs más választásom . . . Jó napot, tábornok ur, hogy' érzi magát, tevé hozzá, a látogatóhoz fordulva, ki kezet nyujtott neki.

— De ön nagyon is siet, mondá Sir John. — Több elintézni valónk van még. Gazdasági, pénzbeli s nem tudom én még miféle ügyek vannak függőben. . . .

— Rendben fog találni mindent. A könyvek mind le vannak zárva, s itt hagyom önnek czimemet.

— A czimét? kérdé a baronet. — Hát hova megy? Hol fog lakni?

A tiszttartó zavarodottan nézett rá s nem felelt. Ugy élt itt egy esztendő óta, hogy pillanatig sem gondolt a jövőre és semmit sem tudott a multról.

— En azt gondolnám, hogy Forest Hall elég jó lakhely, folytatá Sir John, — s önnek nincs szüksége másra.

— Ön lehetetlenné tette rám nézve, hogy itt maradjak.

— De ha megkérem, hogy felejtse el azt, a mit mondtam, és maradjon itt? . .

— Szó sem lehet róla.

— Liefden, nem tudná rábeszélni?

— Ép ugy sajnálnám a Mr. Robson távozását, mint mindenki, s igazán nem tudom, hogyan leszünk el nélküle, szólt az orvos.

— Ne menjen el legalább még öt perczig, mondá Sir John. — Longbridge tábornok és Liefden orvos itt maradnak önnel, a mig visszajövök.

S a baronet kisietett.

A tiszttartó nem felelt. Rendkivül sápadt volt, s az orvos, látván, hogy nagyon le van verve, kérte, hogy üljön le s igyék nehány csöpp bort, mielőtt elindulna.

Ő azonban sajátságos réveteg modorban azt felelte, hogy röglön indulnia kell, kezet szoritva az orvossal és a tábornokkal, kiment a kertbe. Ott Roberttel találkozott, de csak megvető tekintettel haladt el mellette, a mire a fiatal ember diadalmas mosolylyal felelt.

Robertnek volt is oka az örömre. Fölébresztő a baronetben a gyanut, összeveszitette a tiszttartóval, s a természetes következmény az lett, hogy a tiszttartót elbocsátották.

Ezalatt Sir John Wingrove néhány sürgető kérdéssel kivette leányából azt a vallomást, hogy szivből vonzódik Mr. Robsonhoz. Helén még azt is kijelentette, hogy bár nem akar atyja kivánata ellenére cselekedni: mást, mint Robsont nem fogadhat el férjéül.

Ez a beszélgetés az emeleten folyt, a leány szobájában, s Sir John már épen le akart menni, hogy nem csupán saját, de leánya nevében is megkérje Mr. Robsont, hogy maradjon itt — midőn az ablakon kitekintve, látta, hogy a tiszttartó kifelé megy a parkból.

— Már elmegy, mondá félig magában a baronet, — podgyászt sem visz magával, de talán pénzt sem, mert az utolsó két évnegyedről nem vette föl a fizetését . . . Miért nem tartóztatta Liefden és a tábornok még néhány perczig? . . . Eredj utána, Helén, te . . . Az én szavamra ugy sem jön vissza.

Helén természetesen utána sietett a távozónak, s rábeszélése, mely néhány perczet vett igénybe, s melyet több komoly tekintet és kézszoritás kisért, olyan hathatósnak bizonyult, hogy a tiszttartó ezalatt egy lépéssel sem haladt előbbre.

Azután a leány karon fogta, gyöngéden visszafordította a ház felé s engedelmes foglyul hozta atyja elé.

Midőn Robert Liefden látta, hogy a dolog milyen különös fordulatot vett, azt gondolá magában, hogy most már itt az ideje, hogy a Mr. Gurney levelét fölhasználja. Ha ő maga nem veheti is el Helént, azt erősen föltette magában, hogy az ál-Robsoné sem lesz.

(Folytatása következik.)

MARGIT.

REGÉNY.

Angolból forditotta ILONA. 25

XXII. FEJEZET.

Vakmerő társalgás.

A leány a neki átadott névjegygyel bement és csakhamar visszatért, kérve őt a terembe lépni, a hol lámpa égett, melynek világositását ellenző mérséklő.

— Itt volnék tehát a föld gyomrában, de most mit kezdjek, csakugyan nem tudom? mondá Penfold mosolyogva önmagának. Mit mondjak neki? Ah mit, majd kisegit velem született vakmerőségem és routine-om!

Alig határozta el magát ekként, midőn Margit halványan és izgatottan a terembe lépett.

XXIII. FEJEZET.

Penfold Algernon Margitnál.

— Ön üzenetet hoz nekem uram Mr. Rentontól? kérdé Margit lázas vágygyal.

— Igen — ez ártatlan csellhez, mint legbiztosabb Passe-porte-hoz folyamodtam, felelé a férfi.

— Passe-porte! kiáltá Margit. S mi czélja van önnek, hogy ily ürügy alatt ily szemtelenül betolakodik hozzám?

— Az ellenállhatlan vágy, láthatni azon urnőt, ki oly titokzatos módon elrejti magát a férfi-világ szemei elől, s ezáltal a legnagyobb kiváncsiság tárgyává válik, felelé Penfold.

— Távozzék azonnal, ha nem akarja, hogy kidobassam, rivalt rá Margit a csengő-zsinórt megragadva.

— S nem volna oly kegyes karomat elfogadni, s megengedni, hogy lakosztályát elhagyva lekisérhessem oda, hol barátjai ép ugy vágyakoznak önt láthatni, mint én? kérdé szemtelen galanteriával.

— Hogy ön egy gazember Mr. Penfold, ezt tudtam, de, hogy alávaló gyáva is, erről nem volt tudomásom, kiáltá Margit.

— Sapristi Madame! kiáltá Penfold nem tettetett csodálkozással reá bámulva. A «jelző», mit használni kegyeskedett, kissé drastikus, s feltételezi, hogy ismer engem és pedig oly oldalról, melyre nézve nem lehetek felelős. A mint én tudom, ma először találkoztunk? Ha azonban csalódnám, lesz szives tévedésemet felvilágositani.

— Előbb nem találkoztunk ugyan, de azért mégis nagyon jól ismerem önt, kiáltá Margit.

— Az ördöghe, ön ismer engem? Ugyan szabad kérdeznem, honnan meriti informaczióját személyemről?

Mialatt igy beszélt, figyelemmel kisérte a nőt, folyton azon gondolkozva, nem tudna-e oly körülményre visszaemlékezni, mely nyitjául szolgálna e titokzatos szavaknak.

— Midőn ön elhatározta magát, oly szemtelen ürügy alatt hozzám hatolni, bizonnyára nem is gyanitotta, ki ellen követi el ezen sértést?

— Semmi esetre, felelé a férfi és legkevésbbé sem tudom azt jelenleg is. Szabad kérdeznem, kicsoda ön?

— Azt mondja ön, hogy nem ismer engem, ez igaz lehet, mert ön sohasem szerepelt személyesen azon alávaló jelenetnél, mit ön saját előnyére oly lelkiismeretlenül rendezett! felelé a nő.

Bármily határozatlanul hangzottak is e szavak, mégis nyugtalanitólag hatottak nagyságos Penfold Algernon urra, ki hiába gyötré emlékező tehetségét, hogy e sápadt és izgatott asszonynak vele szemben használt fenyegető szavait megmagyarázhassa.

— Ha már annyira telkorbácsolta kiváncsiságomat, nem türhetem tovább, hogy azt ki ne elégitse, mondá Penfold, törekedvén a nála megszokott tréfás hangot eltalálni, mi azonban csak féligmeddig sikerült, mert a benne támadt nyugtalanság sokkal nagyobb volt, hogysem mesterkélt módon eltakarható lett volna. Ismétlem asszonyom, kicsoda ön, ki oly előnynyel bir felettem az ismeretség dolgában?

— Ismeri ön Ralph Mervynt, az ön meggyilkolt nagynénjének, Trelorden urnőnek tiszttartóját? kérdé Margit felizgatott remegő hangom.

— A gazembert, ki a gyilkosságban közreműködött, felelé Penfold.

— Az ön gyalázatos módon félrevezetett megbizottja és áldozata! rikácsolá csaknem Margit.

— Ez nem igaz! kiáltá Penfold szenvedélyesen. Szerencsétlen asszony, ki töltötte el agyát ily ferde gondolatokkal?

— Ferde?! Ki dugta zsebre a büntett gyümölcseit? ellenveté Margit.

— Ujabban kérdem, kicsoda ön? rivalt reá Penfold dühösen. Mondja meg, mert tudni akarom, mielőtt e termet elhagynám, s ha férjét is kellene bevárnom, hogy tőle kapjak erre választ.

— Férjemtől! felelé Margit csaknem sikoltva. Az ön gyalázatosságának köszönhetem — ez már napnál fényesebben áll előttem — hogy férjem nem tudja, ki vagyok.

— Mit? férje nem tudja? kiáltá Penfold csodálkozva. Akkor az érdekes valóságot együtt fogjuk megtudni.

— És merészkednék megmondani neki, ki czt távolról sem gyanitja, hogy neje Ralph Margit, azon szerencsétlen ember leánya, ki felbujtva Penfold Algernon által, megölte Ivyton urnőjét, hogy végrendeletét elrabolhassa?

— A tiszttartó leánya — a meggyilkolt urnő társalkodónője — kiről azt hiszik, hogy a törvény üldözése elől öngyilkosságban keresett menedéket?! kiáltá Penfold felocsudva bámulatából. Saprist asszonyom, okosabban cselekedett volna, ha titkát továbbra is megőrzi, mert talán nem tudja, hogy Lady Trelorden meggyilkolásának gyanuja nem atyját Ralph Mervynt, hanem önmagát terheli?!

— Engem? kiáltá Margit kétkedőleg.

— Lady Pendrill legtávolabbról sincs kétségben az ön bünös volta felől, viszonzá Penfold, mialatt ajkai körül ravasz mosoly játszadozott.

— Hogyan, Lady Pendrill engem gyanusit? kiáltá Margit szenvedélyesen.

— Igen és pedig annál inkább, mert atyja előbb öngyilkossá vált, hogysem azon gyalázatot, leányát börtönben tudni, elviselje.

(Folytatása következik).

1868-ik évi kiegyezéssel tönkretette Magyarországot; — részünkről nem érdemel emlékszobrot, állitsanak ilyent neki a horvátok.» Az indignáczió, melylyel e szavak ejtettek, bizonyitják, hogy a férfi ugy érzett is, a mint beszélt. Nem felejtettük el, hogy Hinkovics az április 23-án tartott tartományi gyülésen sértésnek jelentette ki azt, hogy Horvátországnak hozzájárulnia kell nemcsak a magyar autonom iskolák fentartásához, hanem még Deák Ferencz szobrának költségeihez is, a ki a kiegyezést létesitette, mely Horvátországot szerencsétlenségbe dönti.

A nézetek ily találkozása csak ujabb ösztön lehet arra, e szerencsétlen, söt törvénytelen törvény eltörlésére, mely örökös akadályul fog szolgálni a béke helyreállitására a Dráván tul és még számtalan veszélyt rejt méhében.

Állami ügyekről csak oly községek intézkedhetnek, melyek állami természetüek és minőségüek, csak azok határozhatnak véglegesen, a kik fölött nem áll egy magasabb törvényhozói akarat.

A Dráván tuli részek 1868. év előtt nem birtak önálló politikai élettel, nem voltak önálló állam, nem hivatkozhattak külön eredeti jogforrásra; ezek tehát nem lehettek oly fél, mely Magyarországgal állami szerződésre léphetett, annak feltételeket szabhasson, és arra a legfőbb politikai jogokat meghatározott időre ruházhatta volna, melyeket e részek maguk sem birtak, vagy csak annyiban birtak aránylagosan, a mennyiben Magyarország részei voltak.

Csak az eszmék legnagyobb zavarának bizonysága, hogy Deák oly elemekkel, a minők 1868. évben velünk szemben álltak, az állam jogkörére, a királykoronázás módjára, a törvényhozás feladataira nézve szerződésre léphetett. Példátlan, hogy valamely állam feltételeket fogadjon el bekeblezett részétől, vagy mondjuk provincziájától azon módra nézve, a melyen állami souverainitását gyakorolhatja.

Erre csak Deák Ferencz vehette rá a nemzetet. — Deák, a jogfolytonosság védője.

Pesty Frigyes.

VIDÉK.

* **Komárommegye** csallóközi járásának országos képviselője, Madarász Jenő mult vasárnap délelőtt Nagymegyeren, délután Nemes-Ócsán és 30-án délután Szemőn és Gután tartotta beszámoló beszédét. Mindenütt, kivált Guta mezővárosban nagy tüntetéssel, lelkesedéssel, bandérium élén fogadták. Ugy a beszámoló beszéddel, mint Madarász Jenővel a kerület választói teljesen meg vannak elégedve.

* **Az erdélyrészi** magyar közmüvelődési egylet brassói fiókja junius 21-én tartott alakuló közgyülésében a következő határozatot hozta: Az erdélyrészi magyar közmüvelődési egyesület brassói fiókja hivatalosan tudomást vesz Brassómegye közönségének ama határozatáról, melylyel az egyesülettől a vármegye bizalma és támogatása megtagadtatott. És midőn ezt teszi, s midőn a bántó határozat érdemi részével foglalkozni nem kiván, mert a hazafiságot olyan érzelemnek tartja, mely mint az imádság, csak akkor ható és felemelő, ha szivből fakad és áhitatos: egyuttal óvást emel az ismeretes határozatnak alapul fekvő indokolás ellen. Óvást, mert demonstrativ ferditést lát a kultur-egylet nyiltan szövegezett czéljának fejtegetésében és mert sértőnek találja a kifejezett bizalmatlanságot egyesületünk törekvéseivel szemben. És sértőnek találja, mivel az ismeretes határozat a legkisebb inditó ok nélkül, nemzetiségi agitáczióul használta fel az egyesület eszméjét s ez által a nemzetiségek békés együttlétezésének utjába uj akadályt gördített. Ez okokon a brassói fiókegyesület közgyülése az egyesület magasztos czéljai és nemes törekvéseiből folyólag kötelességének ismeri tiltakozni az ismeretes határozat indokolása ellen s megbizza elnökét és titkárát, mikép eme határozatát a sajtó utján nyilvánosságra hozza.

* **Pápa**, jul. 8. (O. É.) Az erdélyrészi magyar közmüvelődési egyesület külön üdvözlő iratot küldött Esterházy Móricz gróf veszprémi főispánnak, mint az egylet egyik legtöbbet aláirt alapitó tagjának.

KÜLFÖLD.

— jul. 8.

Az *angol kormány* tegnap folytatta előterjesztéseit a parliamentben. *Hicks-Beach* kincstári kanczellár bejelentette az alsóházban, hogy a kormány egyik meghatalmazottját külön misszióban szándékozik Egyiptomba küldeni. Hozzátevé, hogy e misszió részletei még nincsenek megállapitva, de a kormány azt hiszi, hogy Sir Drummond *Wolff* kiküldetése *kellemesen fogja érinteni a khedivét.* Ez a meglehetősen czinikus kijelentés nem maradt megjegyzés nélkül, s *Mac Lauren* azonnal határozati javaslatot jelentett be, mely szerint nem kivánatos, hogy Wolff Egyiptomba küldessék. Ugyanez ülés folyamán a ház Hicks-Beach inditványát, melyet Gladstone is támogatott, — hogy a keddi és szerdai nap mindig a kormányzati ügyeknek legyen szentelve, több órai vita után elfogadta. Ezután a 30,000 font sterlingnyi hozomány Beatrice herczegnő részére 153 szóval 32 ellenében megszavaztatott.

Salisbury marquisnak az Oroszországgal folyó tárgyalásokra vonatkozólag tegnapelőtt tett kijelentésére a félhivatalos *Journal de St. Petersbourg* ezt a megjegyzést teszi: Nem akarunk e pontra nézve bővebben nyilatkozni, mint Salisbury; megelégszünk azzal az óhajjal, hogy a tárgyalások megegyezésre vezessenek. Az orosz kanczellária brüsszeli közlönye, a *Nord*, a következő londoni levelet közli: Anglia kerülni iparkodott a mig csak lehetett az Oroszországgal való érintkezést. Most, hogy ez az érintkezés kikerülhetetlenné vált, az angolok sokkal gyakorlatiabbak, semhogy föl ne fognák, hogy egy határozatlan, távoli határt a legnehezebb megvédeni. Bármi fog is történni, Afghanisztán mindig csak teher lesz inkább, semmint támasza az angol-indiai politikának. Egy brit kabinet sem gondolhat annak az országnak minden érintéstől való megóvására, melynek nemzeti egysége csak fikczió s melynek uralkodói sohasem voltak egyebek, mint többé-kevésbbé szerencsés bitorlók. Salisbury marquis, ha sikerül neki megoldani az afghán kérdés gordiusi csomóját, a közelebbi választáson ugy fog föllépni, mint Lord Beaconsfieldnek méltó utóda.

Egy tőzsdei hir arról ad jelentést, hogy az *afghán határon ujabb összeütközés* történt. Közelebbi részletek hiányzanak, de az ép ma érkezett *Times*-ban találunk egy pétervári táviratot julius 5-ikéről, mely az összeütközés természetét sejteti. A távirat igy hangzik: «A Murghab mentén álló orosz harczvonaltól az a hir érkezett ide, hogy az afghán csapatok ismét összevonatnak a még vitás határon, s hogy az ott levő oroszok véleménye szerint *Abdurráhmán* khánnak az a szándéka, hogy a legelső alkalommal megtorolja a kuski vereséget. A száriki turkománok hir szerint szintén igen izgatottak az afghánok fenyegető magatartása miatt, mely *valószinüleg maga után vonja az orosz beavatkozást*, ha az afghánok magaviselete ismét olyan lesz, hogy igazolni fogja az oroszoknak azt a felfogását, hogy *gőgös kihivással* van dolguk, mint a pendsdehi eset alkalmával.» Nem lehetetlen, hogy az oroszok az afghán határon — a már oly hathatósnak bizonyult preczedens után — ujabb «bevégzett ténynyel» akarják üdvözölni a Salisbury-kabinet kormányraléptét.

Egy berlini távirat *Cooktownból* a következő tudósitást közli: **Az uj-guineai társaság Szamoa nevü gőzöse**, melyen dr. Finsch utazik s a mely Európába tér vissza, ide érkezett. Utolsó utja, melyet tudományos kutatás czéljából rendezett, május 5-től május 28-ig tartott s Vilmos császár földjének még ismeretlen tengerpartvidékére terjedt ki az Astrolabe öböltől kezdve egész a Humboldt-öbölig. E partvidéken több alkalmas öblöt és egy hajózható folyót fedeztek föl. A föld ugy mivelésre, mint baromtenyésztésre alkalmas. A benszülöttek barátságosan viselik magukat.

UJDONSÁGOK.

— julius 8.

— *Személyi hirek.* *Vilmos* német császár a legujabb megállapodás szerint e hó 21-én utazik Gasteinba. — *Auersperg* Aglája herczegkisasszony és *Thurn és Taxis* Albert herczeg tegnap Ischlbe érkeztek, mint a királyi udvar vendégei. — *Erzsébet* szász-weimari herczegnő állapota teljesen megnyugtató. Miután láza nem volt, gyors felgyógyulás várható. — *Hettyey* Gyula cs. kir. kamarás és kir. itélőtáblai biró szabadságidejét élvezendő tegnap Rohitsra utazott, onnan pedig Ostendebe megy.

— **Sándor bolgár fejedelem** ma reggel az osztrák-magyar államvasutak vonatával Riedesel udvari marschal és Toptschiletsaff udvari titkár kiséretében a fővárosba érkezett. A fejedelmi vendég fogadtatására megjelentek a perronon gr. Zichy Jenő, Török János főkapitány. A mint a fejedelem elhagyta az udvari kocsit, gróf Zichy Jenő mutatta be magát, mire Török János főkapitány bemutatása következett. A fejedelem pár perczig társalgott ez urakkal, s kijelenté, hogy egész napját az országos kiállitás megtekintésének óhajtja szentelni, melyről oly sok szépet, érdekeset hallott és olvasott. Ezután gróf Zichy Jenő kiséretében a Hungária szállodába hajtatott, hol számára diszesen berendezett nagy lakosztály állott készen. Rövid pihenő után a fejedelem a kiállitás megtekintésére indult. A látogatásról kiállitási rovatunkban értesitjük az olvasót. Délután hét óra tájban a fejedelem gr. Zichy Jenővel a Hangl kioszkban volt, este pedig ugyancsak a gróf társaságában a gyapju-utczai szinházban az Eleven ördög zsufolásig telt ház előtt lefolyt előadását nézte meg. Eddigi megállapodás szerint a fejedelem holnap délután utazik el.

— **A schleswig-holsteini herczeg balesete.** *Günther* schleswig-holsteini herczeget, mint már emlitettük, komoly baleset érte, melyről a *Potsdamer Nachrichten* a következőket jelenti e hónap 6-ikáról: *Günther* schleswig-holsteini herczeg, Vilmos herczeg sógora, ki itt a 3. gárda-dzsidás-ezredben szolgál, ma délután két óra tájban a «Neuer Garten»-ből jött fogatán. A herczeg maga hajtotta a lovakat, kocsisa pedig hátul ült a könnyü hintón. A! «Neuer Garten» bejárója előtt hirtelen megbokrosodtak a lovak s vadul vágtattak végig a Schulstrassén. A herczeg lebukott a kocsiról, de szerencsére csak könnyü sérülést szenvedett. Rosszabbul járt a kocsis, kinek ballába a hátulsó kerék küllői közé szorult s eltörött; a jobb lába is megsérült. A sebesült kocsist elszállitották egy villába, a hol nemsokára több orvos vette ápolás alá. A lovak tovább ragadták a kocsit, mely beleütközött egy oszlopba, ugy hogy rudja eltörött. Az egyik ló oly sulyosan megsebesült, hogy valószinüleg ki kell végezni.

— *Alfonzo király Aranjuezben.* A *Gaulois* madridi levelezőjének következő érdekes jelentését közli XII. Alfonzo király aranjuezi látogatásáról:

Szerdán este a király lefekvés előtt azt az utasitást adta, hogy másnap reggel öt órakor keltsék fel. A szolgálattevő tiszt az utasitásnak katonai pontossággal felelt meg és a meghatározott órában jelentkezett a királynál. Alfonzo ekkor már fent volt, egyenruha volt rajta, de a fölé nagy begombolt felöltőt vett föl. — «Befogattam», szólt a király, «sétakocsizást teszünk a Retiróba.» A fogat a Retiró, egy nagyon látogatott sétahely felé indult, de a király néhány percz mulva meghagyta a kocsisnak, hogy a déli vaspálya indóházához hajtson és hadsegédéhez fordulva, mosolyogva mondta neki: «Aranjuezbe megyünk!» A tiszt meghajtotta magát. — A pályaházhoz érkezve, az uralkodó átadta hadsegédének erszényét s felkérte öt, hogy két első osztályu menetjegyet váltson. Pár percz mulva Alfonzo király egy waggonban ült, melyben még egy harmadik utas is volt. A megtett óvintézkedések azonban nem voltak elégségesek, mert az állomási elöljáró, a ki a fejedelmi utast megismerte, arról értesitette a főnökét, a ki azután a király üdvözlésére sietett. És mikor a harmadik utas a waggonból távozni akart, Alfonzo király a legelőzékenyebb szeretetreméltósággal maradásra szólitotta fel. — «Ha itt valaki felesleges — ugymond — az csak én lehetek; maradjon kérem!» Egy órával később a vonat Aranjuezbe ért, s a király föltette magában, hogy meglátogatja a kórházakat. Elutazása előtt Alfonzo király két levelet irt; egyiket a királynénak, a másikat pedig Canovas-nak. A királynéhoz intézett levél igy hangzott: «Mire ezt a levelet olvasod, én Aranjuezben leszek. Nyugtasd meg magadat és ne gyötrődjél. Délután visszatérek.» A fejedelem bátor kisérőnője e pár sor olvasásánál nem tudta könnyeit visszatartani: «Nem fogom neki soha megbocsátani,» szólt Izabella infansnőhöz, «hogy nem értesitett erről; mindaketten elmehettünk volna.» A király parancsa szerint Canovasnak kilencz órakor kellett a neki szóló levelet megkapnia. Canovas, ki jelenleg gyöngélkedik, telefonozott a kormányzónak, a hadügyminiszternek és a kabinet többi tagjainak. A kormányzó erős láza daczára a lehető leggyorsabban kisietett a pályaudvarba és megtalálta a királyt. Pár percz mulva követte példáját a hadügyminiszter és számos tiszt, ugy hogy a király, ki magában ment el hazulról, csakhamar fényes kiserettől volt körülvéve. Eközben Madridban az izgatottság tetőpontra hágott; a hires Pourta del Solt és a patota bejáratát a kiváncsiak elárasztották. A kápolnában imádkozó királyné kénytelen volt az erkélyen megjelenni a nép előtt, mely lelkesen megéljenezte. Aranjuezben a király mindenekelőtt a katonai kórházat látogatta meg. Érkezésére senki sem volt elkészülve. Mindjárt beléptekor mélyen meghajtotta magát az irgalmas néne előtt és megcsókolta a kezét. Alfonzonak mindegyik beteghez volt egy barátságos szava és végül 5000 frankot hagyott hátra a betegek számára. A király ezután a magánkórházba ment. A látvány itt megható volt: 230 kolerabeteg feküdt, köztük 60 haldokolt. A király nyugodtan, mosolylyal ajkain lépett hozzájuk. Maguk a betegek kérték a királyt, hogy távozzék, de addig nem hagyta el a kórházat, mig a legszükségesebb intézkedéseket meg nem tette és itt is 5000 frankot osztatott ki a betegek között. Ezután a kaszárnyák kerültek sorra. A király mindegyik tiszttel kezet szoritott. A lelkesedés csakhamar tetőpontjára hágott. Alfonzo azután égy házba ment, melyben nyolcz irgalmas nővér betegen feküdt; megtudta, hogy kenyéren kivül minden egyéb eledelt megtagadtak tölük. «Királyotok — igy szólott hozzájok — barátotok, a ti legnagyobb csodálótok kér az emberiség nevében, hogy a járvány tartama alatt hussal táplálkozzatok.» Ebben a pillanatban egy szem sem maradt köny nélkül. Az utczán azt kiáltozták a királynak, hogy utazzék el! Madridban pillanatról-pillanatra nőtt az izgatottság. A tömeg, mely a királyi családot folyvást üdvözölte, elhatározta, hogy a pályaházhoz megy és a bátorlelkü uralkodó érkezését megvárja. A nép a vonat elé ment, s a vonatnak a pályaháztól egy negyed órai távolságra meg kellett állania. Alig szállott ki a király a kocsiból, a királyné karjaiba borult. Riadalmas hurráhzás támadt, s e pillanatban a látvány leirhatatlan volt. A nép által körülvett uralkodópár alig juthatott el ahhoz a helyhez, a hol a megfüstölésnek végbe kellett mennie. A király fogatát inkább a nép vonta, mint a lovak. «Éljen a hőslelkü király! Éljen Spanyolország királya! Igy kell viselnie magát egy uralkodónak, a ki népét szereti!» Ezek a felkiáltások voltak hallhatók egy fél órán át azon az uton, mely a déli vasut pályaházától a királyi palotáig vezet.

— **Vilmos porosz herczeg.** Berlinből irják: Megbizható forrásból jelentik, hogy Rudolf trónörökös és neje Stefánia trónörökösné Brüsszelbe való elutazásuk előtt Vilmos porosz herczeget és nejét meghivták, mire Berlinből igenlő választ kaptak. E szerint Vilmos herczeg és neje augusztus második hetében Laxenburgba érkezik és néhány napig vendége lesz Rudolf trónörökösnek. Vilmos herczeg kilátásba helyezte továbbá, hogy szeptember első felében nejével együtt meglátogatja Rudolf trónörököst és nejét, kik ekkor Budapesten fognak időzni és meg fogják tekinteni az országos kiállitást.

— **Jégverés.** Nagy csapás érte e hó 6-án *Görcsöny* baranyamegyei községet, hol délután 4 órakor óriási vihar támadt s a záporral együtt tyuktojás nagyságu jégdarabok hullottak. A vihar a gyümölcscsel dusan megrakott fákat tövében eltördelte, a háztetőket több helyen leszaggatta és sok pajtát romba döntött. A jég bezuzta az ablakokat, leverte az összes gabonanemüeket, konyhaveteményeket és gyümölcsöket. A községbeliek kára igen nagy, mert biztositva alig volt valami. Számos család egészen koldusbotra jutott.

— **Sakkverseny Páris és Bécs között.** A bécsi bizottság tegnap a következő huzásokat sürgönyözte Párisba és pedig spanyol játszmában (Páris—Bécs) fehér: 50......; fekete: Kf4—f3; az angol játszmában (Bécs—Páris) fehér: 50. 7. d7—b5; fekete:...... Már most mindakét játszmában Párison van a huzás sora.

— **Lajos, bajor kir. herczeg és neje** Mária Teréz főherczegnő ma délben *József* főherczeg vendégei voltak Margitszigeten. Épen tizenkét órakor érkeztek az alsó-kikötőbe a torpedó-naszádon *Ohlendorf* gróf udvarmester és *Köszlingberg* bárónő udvarhölgy kiséretében. József főherczeg, *Graef* lovassági tábornok és *Nyáry* Adolf báró udvarmester társaságában azután körülsétálták a szigeten, megtekintették a pompás rózsatenyészetet, a boldogasszony templom és zárda regényes romjait; egy óra tájban pedig dejeuner-re tértek be a főherczegi nyaraló kastélyba, melynek lépcsőháza s emeleti középterme tropikus növényekkel és remek virágokkal gazdagon volt diszitve. Lajos herczeg és neje igen jó hangulatban voltak, dejeuner után részletesen megnézték a Margit-fürdőt és a sziget összes épületeit, aztán kedélyesen mulatva, délután négy óráig föl s alá sétáltak a sziget alsó részén, mig ½5 órakor megérkezett a «Fecske», melyre a herczegi pár kiséretével s József főherczeg kiséretével fölszállt. Budapest csodaszép panorámája a hajóról élvezetes bámulásba ejtette a herczeget és nejét, a kik az épülő Mátyás-templom, a budai gimnázium és reáliskola, az Andrássy Gyula palotája, s az akadémia iránt tetsző érdeklődését mutatva, a lipótvárosi kikötőtől a müesarnokba hajtattak, hogy a nemzetközi képkiállitást megtekintsék.

— **Éneklő kövek.** Tudvalevő, hogy bizonyos kovaköveknek meg van az a tulajdonságuk, hogy gyönyörü tiszta hangot adnak, ha egy másik kovakövel rájuk ütünk. Erre a tulajdonságukra alapitotta Vandre franczia zeneművész azt a tervét, hogy «éneklő kövekből» egy zongorát állitson össze. Harmincz évig tartott, amig 26 olyan követ teremtett össze, melyek hangjai a zeneskálának megfelelnek. A kovakövek zsinórokon függnek és Vandre ugy játszik rajtuk, mint pl. az ismeretes üvegzongorajátékosok, t. i. két kovakövel, melyeket a kezekben tartott sajátszerü hangszer megfelelő «billentyüire» üt. Vandre az ő éneklő köveit történetelőtti zenének nevezte el és azt hiszi, hogy őseink a kőkorban ebből meritették a hangvilág első fogalmát. — Csak az a sajátságos, hogy az ily nagyszerü találmányok hire mindig csak a meleg nyári hónapokban szivárog ki.

— **Gyilkos grófnő.** A nápolyi lapok jelentik: Begisjose grófnő, az ugyanoly nevü gazdag olasz képviselőnek neje, magához vette unokahugát, ki rendkivül szép és három millió lira hozománynyal rendelkezik. Ebbe a lányba belé szeretett a grófnő jószágigazgatójának fia és meg is kérte a kezét, melyet azonban a grófnő kereken megtagadott. A fiatal pár elhatározta ennélfogva, hogy megszökik és titokban összekel, szándékukat azonban a gondos néne meghiusitotta. A grófnő kérdőre vonta a jószágigazgatót fiának magaviseletéért, mire heves szóvita fejlődött közöttük, mely közben a grófnő revolvert rántott elő és a jószágigazgatót lelőtte.

— **Elégett gulya.** A tormási pusztán Sopronmegyében e hó 4-én este a villám lesujtott egy gulyaistállóba. A gulyás eszméletét vesztve elesett, de mikor az épület már égni kezdett, magához tért s kimenekülhetett. A gulyából azonban 18 darab bennégett, 6 darab marha pedig sulyos égési sebektől fedve futott ki az istállóból; csupán 2 darab maradt meg épen a marhák közül.

— **Vasuti merénylet.** Egy londoni távirat szerint mult éjjel kisérletet tettek, hogy a Londonból Stonchavenbe induló gyorsvonatot kizökkentsék a sinekből. A merénylők két óriási, vasszögekkel megrakott kosarat helyeztek a sinekre, és pedig olyan ponton, hol a vonat egy folyón hatvan láb magasságban halad el a folyó fölött. A rendőrség még az nap éjjel megindította a nyomozást és sikerült a merénylőket William Paul bérlő és egy nyugdijazott személyében fölfedezni. A gyorsvonatot, mely zsufolva volt utasokkal, csak csudás véletlen mentette meg a legborzasztóbb katasztrófától. Roppant fáradságba került a tetteseket a börtönbe szállitani.

— **Égő modell.** Varsói lapok Adriolli lengyel festőnek egy különös ötletéről irnak. Tudvalevő, hogy Grodnó litván város néhány hét előtt a lángoknak lett martaléka. A lengyelek mindent elkövetnek, hogy a szerencsétlen tüzkárosultakat fölsegéljék. Varsóból nyomban a katasztrófa hirének megérkezése után egész vonatok mentek Grodnóba élelmi szerekkel, ruhákkal és épületanyagokkal is. Számos varsói jótékony egyesület ünne-

---

nyelven is meg vannak szerkesztve, valamint a mult század derekáig vezetett jegyzőkönyvek is. A helyneveket s a nevek magyaros rakását kivéve (Garay János, Sturmann András) semmi sincs ez ódon könyvben, ami magyar voltára vallana. Már az ózdi levéltárban — persze sokkal ujabb keletü — a némettel váltakozik a magyar, kényelmesen vetett, hasas betükben. E «jedző könyvek kihuzattyai» is bizonyitják egyébkint, hogy abban a régi jó üdőkben csak ugy az egymás vesztére törekedtek az emberek, mint a mi kárhozatos uj korunkban.

A nyustyai hámor udvarán rakodtak le és meg a fuvarosok. Hosszu, keskeny kasu szekereiken hozzák a fa-szenet s viszik az öntött árut. A régi pepecsélés járja itt most is, mint akkor, mikor totocskak vittik le vasacskat alfeldre izs hoztak irte buzacskat.

A közel Tiszóczon fejtik és zuzzák a vasolvasztáshoz szükséges mészkövet; itt is, mint a többi telepen, az emberi erő lehető kimélésével. Sodronypálya hozza le a hegy válláról a csiszolatlan korában is szép, rózsaszin pettyes fehér márványt s bocsátja le abba a garatba, hol szédítő dobogással morzsolja apróra sulyos kalapácsok rendszere. A városkának elég nevezetessége volna ez, ha nem volna benne egy még különb: a közel Rőczéből ide szorult pánszláv propaganda. Ennek látható fejét nem láttam ugyan, de tudom róla, hogy a hevedelmes forradalmi kormány 1848. rávetette már a hurkot. Egy lelkes magyar ifjut rágalom vitt a bitó alá, honnan — mert a hebehurgya itéletet nem hagyta jóvá Kossuth — visszatért az apai födél alá, szivében a gyülölet s elkeseredés fulánkjával, a mely azóta vasvillává növekedett benne. Döf is vele nagyokat, a hol csak érheti a magyar állam testét. Oda is legyint ez néha a farkával. S ha nem használ, majd neki fordul a szarvával. *Porzó.*

(Befejező közlemény következik.)

AZ ELVESZETT EMBER.

— ANGOL REGÉNY. —

Irta: H. S. EDWARDS. 16

XI. FEJEZET.

Elbocsátás és visszahivás.

— Hát mit cselekedett? Ön csak azt mondta az imént, hogy vonzalmat táplál iránta.

— Attól félek, hogy a leány is vonzódik hozzá.

— Ez sem lehet valami nagyon meglepő. Mr. Robsonban megvannak azok a tulajdonok, melyek egy okos, jóneveléső leányt megnyernek. Tetszetős külsejü, müvelt, urias modoru s mondhatnám igen finom magaviseletü fiatal ember.

— Igaz, de ő nekem tiszttartóm s ennélfogva nem a leányomhoz való.

— Ez nem döntő ok... Egyszer, mikor az előléptetésben kihagytak a sorból, nagyon el voltam keseredve, s majdnem magam is tiszttartó lettem mondá a tábornok. — Nagybátyám, Lord Kirloy, meg is igérte, hogy egyik birtokán bármikor elfoglalhatok ilyen állást.

— Igen ám, de mindenki tudta, hogy ön kicsoda, mig mr. Robsonról semmi egyebet nem tudunk, mint azt, hogy egyszer munkafelügyelő volt egy jamaikai telepitvényen.

— De már annál valamivel többet tudunk, mondá dr. Liefden. — Tudjuk, hogy gazdái nagyon meg voltak vele elégedve, s több évig állt szolgálatukban.

— Irjon nekik bővebb értesités végett, ajánlá a tábornok. — Csakhogy majdnem esztendő telik bele, a mig választ kaphat.

— Tavaly már irtam.

— S mi volt a válasz?

— Oh, a válasz elég kielégitő volt.

— No lássa! mondá a tábornok, s vállat vont, mintha azt mondaná, hogy ebben a dologban többet ugy sem lehet tenni.

A tiszttartó e pillanatban ismét belépett. Utiruha volt rajta.

— Nagyon sajnálom, Sir Jokn, mondá, hogy ilyen körülmények közt kell a háztól megválnom; de nincs más választásom... Jó napot, tábornok ur, hogy' érzi magát, tevé hozzá, a látogatóhoz fordulva, ki kezet nyujtott neki.

— De ön nagyon is siet, mondá Sir John. — Több elintézni valónk van még. Gazdasági, pénzbeli s nem tudom én még miféle ügyek vannak függőben....

— Rendben fog találni mindent. A könyvek mind le vannak zárva, s itt hagyom önnek czimemet.

— A czimét? kérdé a baronet. — Hát hova megy? Hol fog lakni?

A tiszttartó zavarodottan nézett rá s nem felelt. Ugy élt itt egy esztendő óta, hogy pillanatig sem gondolt a jövőre és semmit sem tudott a multról.

— En azt gondolnám, hogy Forest Hall elég jó lakhely, folytatá Sir John, — s önnek nincs szüksége másra.

— Ön lehetetlenné tette rám nézve, hogy itt maradjak.

— De ha megkérem, hogy felejtse el azt, a mit mondtam, és maradjon itt?..

— Szó sem lehet róla.

— Liefden, nem tudná rábeszélni?

— Ép ugy sajnálnám a Mr. Robson távozását, mint mindenki, s igazán nem tudom, hogyan leszünk el nélküle, szólt az orvos.

— Ne menjen el legalább még öt perczig, mondá Sir John. — Longbridge tábornok és Liefden orvos itt maradnak önnel, a mig visszajövök.

S a baronet kisietett.

A tiszttartó nem felelt. Rendkivül sápadt volt, s az orvos, látván, hogy nagyon le van verve, kérte, hogy üljön le s igyék néhány csöpp bort, mielőtt elindulna.

Ő azonban sajátságos réveteg modorban azt felelte, hogy rögtön indulnia kell, kezet szoritva az orvossal és a tábornokkal, kiment a kertbe. Ott Roberttel találkozott, de csak megvető tekintettel haladt el mellette, a mire a fiatal ember diadalmas mosolylyal felelt.

Robertnek volt is oka az örömre. Fölébreszté a baronetben a gyanut, összeveszitette a tiszttartóval, s a természetes következmény az lett, hogy a tiszttartót elbocsátották.

Ezalatt Sir John Wingrove néhány sürgető kérdéssel kivette leányából azt a vallomást, hogy szivből vonzódik Mr. Robsonhoz. Helén még azt is kijelentette, hogy bár nem akar atyja kivánata ellenére cselekedni: mást, mint Robsont nem fogadhat el férjéül.

Ez a beszélgetés az emeleten folyt, a leány szobájában, s Sir John már épen le akart menni, hogy nem csupán saját, de leánya nevében is megkérje Mr. Robsont, hogy maradjon itt — midőn az ablakon kitekintve, látta, hogy a tiszttartó kifelé megy a parkból.

— Már elmegy, mondá félig magában a baronet, — podgyászt sem visz magával, de talán pénzt sem, mert az utolsó két évnegyedről nem vette föl a fizetését... Miért nem tartóztatta Liefden és a tábornok még néhány perczig?... Eredj utána, Helén, te... Az én szavamra ugy sem jön vissza.

Helén természetesen utána sietett a távozónak, s rábeszélése, mely néhány perczet vett igénybe, s melyet több komoly tekintet és kézszoritás kisért, olyan hathatósnak bizonyult, hogy a tiszttartó ezalatt egy lépéssel sem haladt előbbre.

Azután a leány karon fogta, gyöngéden visszafordította a ház felé s engedelmes foglyul hozta atyja elé.

Midőn Robert Liefden látta, hogy a dolog milyen különös fordulatot vett, azt gondolá magában, hogy most már itt az ideje, hogy a Mr. Gurney levelét fölhasználja. Ha ő maga nem veheti is el Helént, azt erősen föltette magában, hogy az ál-Robsoné sem lesz.

(Folytatása következik.)

MARGIT.

REGÉNY.

Angolból forditotta ILONA. 25

XXII. FEJEZET.

Vakmerő társalgás.

A leány a neki átadott névjegygyel bement és csakhamar visszatért, kérve őt a terembe lépni, a hol lámpa égett, melynek világositását ellenző mérséklé.

— Itt volnék tehát a föld gyomrában, de most mit kezdjek, csakugyan nem tudom? mondá Penfold mosolyogva önmagának. Mit mondjak neki? Ah mit, majd kisegit velem született vakmerőségem és routine-om!

Alig határozta el magát ekként, midőn Margit halványan és izgatottan a terembe lépett.

XXIII. FEJEZET.

Penfold Algernon Margitnál.

— Ön üzenetet hoz nekem uram Mr. Rentontól? kérdé Margit lázas vágygyal.

— Igen — ez ártatlan cselhez, mint legbiztosabb Passe-porte-hoz folyamodtam, felelé a férfi.

— Passe-porte! kiáltá Margit. S mi czélja van önnek, hogy ily ürügy alatt ily szemtelenül betolakodik hozzám?

— Az ellenállhatlan vágy, láthatni azon urnőt, ki oly titokzatos módon elrejti magát a férfi-világ szemei elől, s ezáltal a legnagyobb kiváncsiság tárgyává válik, felelé Penfold.

— Távozzék azonnal, ha nem akarja, hogy kidobassam, rivalt rá Margit a csengő-zsinórt megragadva.

— S nem volna oly kegyes karomat elfogadni, s megengedni, hogy lakosztályát elhagyva lekisérhessem oda, hol barátjai ép ugy vágyakoznak önt láthatni, mint én? kérdé szemtelen galanteriával.

— Hogy ön egy gazember Mr. Penfold, ezt tudtam, de, hogy aláváló gyáva is, erről nem volt tudomásom, kiáltá Margit.

— Sapristi Madame! kiáltá Penfold nem tettetett csodálkozással reá bámulva. A «jelző», mit használni kegyeskedett, kissé drastikus, s feltételezi, hogy ismer engem és pedig oly oldalról, melyre nézve nem lehetek felelős. A mint én tudom, ma először találkoztunk? Ha azonban csalódnám, lesz szives tévedésemet felvilágositani.

— Előbb nem találkoztunk ugyan, de azért mégis nagyon jól ismerem önt, kiáltá Margit.

— Az ördögbe, ön ismer engem? Ugyan szabad kérdeznem, honnan meriti informaczióját személyemről?

Mialatt igy beszélt, figyelemmel kisérte a nőt, folyton azon gondolkozva, nem tudna-e oly körülményre visszaemlékezni, mely nyitjául szolgálna e titokzatos szavaknak.

— Midőn ön elhatározta magát, oly szemtelen ürügy alatt hozzám hatolni, bizonnyára nem is gyanitotta, ki ellen követi el ezen sértést?

— Semmi esetre, felelé a férfi és legkevésbbé sem tudom azt jelenleg is. Szabad kérdeznem, kicsoda ön?

— Azt mondja ön, hogy nem ismer engem, ez igaz lehet, mert ön sohasem szerepelt személyesen azon aláváló jelenetnél, mit ön saját előnyére oly lelkiismeretlenül rendezett! felelé a nő.

Bármily határozatlanul hangzottak is e szavak, mégis nyugtalanitólag hatottak nagyságos Penfold Algernon urra, ki hiába gyötré emlékező tehetségét, hogy e sápadt és izgatott asszonynak vele szemben használt fenyegető szavait megmagyarázhassa.

— Ha már annyira telkorbácsolta kiváncsiságomat, nem türhetem tovább, hogy azt ki ne elégitse, mondá Penfold, törekedvén a nála megszokott tréfás hangot eltalálni, mi azonban csak féligmeddig sikerült, mert a benne támadt nyugtalanság sokkal nagyobb volt, hogysem mesterkélt módon eltakarható lett volna. Ismétlem asszonyom, kicsoda ön, ki oly előnynyel bir felettem az ismeretség dolgában?

— Ismeri ön Ralph Mervynt, az ön meggyilkolt nagynénjének, Trelorden urnőnek tiszttartóját? kérdé Margit felizgatott remegő hangon.

— A gazembert, ki a gyilkosságban közreműködött, felelé Penfold.

— Az ön gyalázatos módon félrevezetett megbizottja és áldozata! rikácsolá csaknem Margit.

— Ez nem igaz! kiáltá Penfold szenvedélyesen. Szerencsétlen asszony, ki töltötte el agyát ily ferde gondolatokkal?

— Ferde?! Ki dugta zsebre a büntett gyümölcseit? ellenveté Margit.

— Ujabban kérdem, kicsoda ön? rivalt reá Penfold dühösen. Mondja meg, mert tudni akarom, mielőtt e termet elhagynám, s ha férjét is kellene bevárnom, hogy tőle kapjak erre választ.

— Férjemtől! felelé Margit csaknem sikoltva. Az ön gyalázatosságának köszönhetem — ez már napnál fényesebben áll előttem — hogy férjem nem tudja, ki vagyok.

— Mit? férje nem tudja? kiáltá Penfold csodálkozva. Akkor az érdekes valóságot együtt fogjuk megtudni.

— És merészkednék megmondani neki, ki ezt távolról sem gyanitja, hogy neje Ralph Margit, azon szerencsétlen ember leánya, ki felbujtva Penfold Algernon által, megölte Ivyton urnőjét, hogy végrendeletét elrabolhassa?

— A tiszttartó leánya — a meggyilkolt urnő társalkodónője — kiről azt hiszik, hogy a törvény üldözése elől öngyilkosságban keresett menedéket?! kiáltá Penfold felocsudva bámulatából. Saprist asszonyom, okosabban cselekedett volna, ha titkát továbbra is megőrzi, mert talán nem tudja, hogy Lady Trelorden meggyilkolásának gyanuja nem atyját Ralph Mervynt, hanem önmagát terheli?!

— Engem? kiáltá Margit kétkedőleg.

— Lady Pendrill legtávolabbról sincs kétségben az ön bünös volta felől, viszonzá Penfold, mialatt ajkai körül ravasz mosoly játszadozott.

— Hogyan, Lady Pendrill engem gyanusit? kiáltá Margit szenvedélyesen.

— Igen és pedig annál inkább, mert atyja előbb öngyilkossá vált, hogysem azon gyalázatot, leányát börtönben tudni, elviselje.

(Folytatása következik).

peket rendezett a szerencsétlenek javára. A lengyel irók és müvészek sem akartak a nemes mozgalomtól elmaradni s elhatározták, hogy egy könyvet adnak ki ez alatt a czim alatt: «A tüzkárosultaknak.» A könyv illusztrálásával Adriollit bizták meg. De hogy az égési jelenetek rajzai lehetőleg hüek legyenek, Adriolli e hó 2-án Brege faluban levő saját házát felgyujtotta. Mikor már a lángok felcsaptak és a müvész eleget látott a tüzből, hidegvérrel hozzá látott a mentési munkához. Egy óra alatt sikerült neki szolgáinak segélyével a tüzet eloltani. A házat megmentette, csak a konyha pusztult el. Adriollinak ily módon alkalma nyilt, hogy az égés fő momentumait hiven a természet után vegye fel.

— **Vasuti baleset** érte e hó 3-án Szabad-Batthyán és Lepsény közt a Székesfehérvárról Kanizsára indult délutáni vegyes vonatot. Szabad-Batthyánig minden baj nélkül eljutott a vonat. Alig indult el azonban innen, pár percz mulva megállt, majd ismét folytatta utját, kis vártatra ujra megállt. Nem tudta senki elgondolni, mi baj lehet és mikor már majdnem Lepsényig ért a vonat, szétrepedt a gőzmozdony. Innét azután visszavontatták a vonatot Szabad-Batthyánra s ott be kellett várni, mig Fehérvárról uj mozdonyt küldtek.

— *Nagy tüzvész Szegeden.* A fővárosban ma a délutáni órákban az a rémes hir terjedt el, hogy Szeged lángban áll. A legaggasztóbb hirek érték egymást és az aggodalom tetőpontját érte el, mikor annak is hire érkezett, hogy Szegeden viharszerü szél dühöng, mely a lángokat mindjobban szitja. A szerencsétlen város iránt általános részvét mutatkozott és az esti órákban a mi szerkesztőségünket is számosan keresték fel, hogy felvilágositást szerezzenek a kósza hirek mibenlétéről. A vészes hir szerencsére nem bizonyult — vagy legalább csak aránylag nagyon csekély részben bizonyult valónak. Mindössze egy gyár és egy emeletes ház égett le melléképületeivel. Tudósitónktól a következő távirati értesüléseket kaptuk a tüzről: Ma délután 3 órakor nagy tüz volt városunkban; a budapesti sugáruton levő Steiner Bernát és fiai czég tulajdonát képező spódiumgyár összes melléképületeivel együtt teljesen leégett; ezenkivül a lángoknak áldozatul esett a gyártulajdonosnak nagy emeletes háza a szomszédos melléképületekkel. A tüz kiütése az egész várost nagy rémületbe ejtette, mert egész napon át nagy szél fujt és attól lehetett tartani, hogy a tovaröppenő szikrák a szomszédos házakat is lángbaboritják. A szegedi tüzoltók nyomban a tüz szinhelyén termettek, de eleinte minden igyekezetük daczára sem sikerült a féknélküli elemet lokalizálniok; kezdetben arra törekedtek, hogy a spódium-gyárat megmentsék és csak mikor azt látták, hogy a gyár menthetetlenül el van veszve és hogy a lángok már a szomszéd épületekre is átharapóznak, mondtak le arról a reményükről, hogy a gyárat megmenthetik és láttak hozzá a már szintén égő szomszéd épületek mentéséhez. A veszély ezalatt nőttön nőtt. A dühöngő szélvihar messze elkapkodta a szikrákat s a lakosság a tüzoltókkal vállvetve dolgozott azon, hogy a fenyegető veszélynek elejét vegye. Végre a legnagyobb erőfeszitésnek sikerült a tüzet lokalizálni. A tüz keletkezésének okát még eddig nem tudják. A tüzvésznek szerencsére nem esett emberélet áldozatul, csak két tüzoltó szenvedett zuzódást. A tüz hirére azonnal megjelentek a vész szinhelyén Kállay főispán, Pálfy polgármester, Szabados helyettes polgármester, Vas Pál főjegyző, és mások. Egy szakasz katonaság is kivonult a tüz szinhelyére és az odatorkoló utczákat elzárta. A spódiumgyár és a magánház biztositva voltak; az előbbi az Assicurazione Generalinál 50,000 frtra. — Egy késő éjjel vett táviratunk szerint a Szegedet fenyegető veszedelem elmult; már csak a cégett épületek romjai füstölögnek; a késő esti órákban a katonaság is visszavonult s csak a tüzoltók vannak még a vész szinhelyén, hogy a tüz ujabb kiütését megakadályozzák. (L. távirati rovatunkat.)

— **Lockroy Ede,** Hugo Viktor veje, a következő levelet intézte a magyar irók és müvészek társaságának elnökéhez: «Uram! Engedje meg, hogy Hugo Viktor családja nevében köszönetet mondjak Önnek és barátainak a részvét ama kifejezéseért, melylyel a nagynevü halott emlékét megtisztelni szivesek voltak. Igazuk van önöknek, midőn azt állitják, hogy az önök hazája az ő hazája is volt, és remélem, hogy az az óhaj, melynek ő kifejezést adott: hogy minden szabad nemzetet megbonthatatlan kötelék füzzön egymáshoz, nemsokára teljesülni fog. Fogadják változhatatlan barátságom kifejezését. *Lockroy* Ede, Páris képviselője.»

— **Nagy felhőszakadás** volt az éjjel Krakkóban mint mai kelettel távirják. Ennek következtében a Rabba, Dunajecz és a Visztula-folyók rendkivül megáradtak. A Visztula vizállása Krakkónál veszedelemmel fenyeget. A Rabba és Szkara-folyók több hidat, köztük a transverzális vasutét is, megrongálják.

— **Olivier Pain** ügyében az Intransigeant szó szerint közli azt a nyomozó levelet, melyet — nem mint eddig hitték, Smith ezredes — hanem G. F. Wilson kapitány, Szarrasz kormányzója, irt alá. A nyomozó levél igy szól: «Ötven font (1200 frank) dij ajáltatik mindenkinek, a ki Olivier Pain urat *holtan vagy élve* kiszolgáltatja vagy papirjait átadja. Az illető Debbeht 1885. márczius 13-án egyedül és tevén nyargalva hagyta el. Személyleirása: Meglehetősen distinguált arcz, finom haj, nagysága 5 láb 7 hüvelyk, kék szemek, finom és összeszoritott ajkak. Ez az egyén, kinek arcza szemeinek kegyetlen tekintetével válik ki, nagy tartózkodást tanusit szavában és magaviseletében A nyert értesülések szerint arabs öltözetben jár. Ez az ember legjobban szemeinek kék szinéről ismerhető fel.

— **A magas C.** A barmeni törvényszék érdekes itéletet hozott a napokban. Az ottani városi szinháznál szerződtetve volt Eichhorn énekes, ki annak idejében vonakodott egy operettben a neki osztott szerepet elvállalni és vonakodását azzal indokolta, hogy nem birja a magas c-t kivágni. Eichhorn az ismételt felszólitás daczára megmaradt elhatározása mellett és az igazgatóság kénytelen volt elbocsátási jogával élni, mire aztán Eichhorn bepörölte az igazgatóságot. A biróság az igazgatóság javára döntött, Eichhornt visszautasitotta kifogásaival és elmarasztalta a költségekben.

— **Arabs Brutus.** A sinai hegy körül lakó beduinok Hebbi Muzának (Mózes prófétának) évenkint egyszer áldozatot szoktak hozni, mely két borjuból, két kecskéből és két juhból áll; az áldozatot abban a barlangban hozzák, melyben Mózes a hagyomány szerint negyven napot töltött, a nélkül, hogy valamit evett vagy ivott volna. Azonban az idén az áldozatra szánt állatok közül kettőt elloptak és a törzs sejkje esküdött, hogy a tolvajnak, ha kézre keritik, vagy a jobb kezét vágatja le, vagy pedig annyi ezüstöt kell fizetnie, a mennyit a keze nyom. Két nap mulva megtalálták a tolvajt, a ki nem volt senki más mint a seik fia. Minthogy a fiatal ember sokkal szegényebb volt, semhogy oly sok ezüstöt előteremthetett volna, atyja pedig nem akart érte fizetni, ennélfogva eladták rabszolgának és a vételáron szőnyeget vettek, mely már most az emlitett barlang bejárójánál függönyül szolgál.

— **A monakói levélbélyegek.** A monakói fejedelemségben eddig franczia postabélyegeket használtak. Ezentul már nem lesz igy. III. Károly fejedelem megállapodásra jött Grévyvel, a franczia köztársaság elnökével, hogy jövőben a saját képével ellátott levélbélyeget fog forgalomba hozni. Monakónak háromféle levélbélyegei lesznek, kékek 5 centime értékben, pirosak 15 centimemel és zöldek 25 centimemel. A fejedelem a levélbélyegeken arczéllel, jobb oldalt fordulva látható. A fej fölött ezek a szavak állanak; *Principauté de Monaco*; alatta pedig: *Postes.* Ezt az utóbbi szót mindegyik oldalon a levélbélyeg értéke szegélyezi.

— **Középkori hangverseny.** Sajátságos hangverseny volt e hó 2-án a kensingtoni nemzetközi találmány-kiállitás zene-termében. — A müsor hangszerdarabjai ugyanis a brüsszeli zene-konzervatórium tagjai és tanárai a kiállitott középkorbeli hangszereken, harfilchordon, spinéten, ősrégi fuvolákon, violákon, stb játszották. A programm zenedarabjai összhangzásban voltak a hangszerek jellegével és korával. Jacopo Petrinek 400 év előtt szerzett *Eurydike*-jét kilencz különböző nagyságu fuvolán adták elő. E fuvolák közül a legkisebbik körülbelül akkora, mint a mai piccolók, mig a legnagyobbik szalagon függött a játszó vállán. A nagyobb fuvolák hangja gazdag és tele volt. Előadtak továbbá viol de gambán egy áriát, melyet Bach Sebestyén szerzett; a darabot Wonters harfichordon kisérte. A hangszerdarabok közti szüneteket antik énekek töltötték ki. Igy Elly Warnots belga énekesnő az 1350-ben szerzett «Douce dame jolie»-t adta elő; azután előadásra ke ült az 1560-ban komponált «Las en mon deux printemps» s több más dal a lefolyt századból. A középkori hangverseny ép oly tanulságos, mint mulattató volt s a közönség a nagy termet minden zugában megtöltötte.

— **Elrabolt bankár.** Palermóban ma nem beszélnek egyébről, mint arról a nagy bünperről, melyet az ottani törvényszék a szicziliai banditák ellen letárgyalt. A tárgyalás hatvan napig tartott, 17 vádlott állott a törvényszék előtt, kiket 26 ügyvéd védett; a tanuk száma 300-nál többre rugott. *Piraino* hirhedt bandájáról volt szó, mely már öt év óta terrorizálja Palermo környékét. — A banda apróbb *müveleteiről* nem is szólva, melyek szinte megszámlálhatlanok, a bünper csomópontját *Notarbartolo*, volt palermói polgármesternek s a szicziliai bank főigazgatójának elrablása képezte. Az elrablás eredeti körülmények közt folyt le. Notarbartolo kocsin jött vissza faluról, mikor egyszerre négy karabélyos és két katona felszóllitotta a kocsist, hogy állitsa meg a lovakat és azt követelték Notarbartolótól, hogy mutassa elő fegyvertartási engedélyét. A mi aztán történt, az könnyen kitalálható: a karabélyosok és katonák rablók voltak, kik Notarbartolót és a kocsist kiszállitották a kocsiból és elvitték a hegyek közé. Miután Notarbartoló dusgazdag ember, a rablók 100,000 frankot követeltek szabad lábra való helyeztetéséért. A család alkudozni kezdett és végül 71,000 frankot fizetett. A rablók elbocsátották foglyaikat és a bankárnak visszaadták óráját és okmányait. A banditák ellen megindították a nyomozást és néhányat közülök el is fogtak. — Ötöt fölmentettek közülök, tizennyolczat pedig elitéltek 5-től 18 évig terjedő kényszermunkára.

— **Nagy tüzvész Lübeckben.** Berlinből távirják tegnapi kelettel, hogy Lübeckben óriási tüzvész ütött ki; a lángok reggel öt órakor átcsaptak a Grube-féle óriási faraktárra, hol a vámfölemelés következtében nagy fakészlet van raktáron. A kár kiszámithatlan. A tüz egy gőzfürész kazánházban ütött ki.

— **Gondnokság alá helyezett mágnás.** Az osztrák hivatalos lap mai száma a következő értesitést közli: «A bécs-belvárosi delegált kerületi biróság ezennel közhirré teszi, hogy *Apor* Géza báró, ki legutóbb az első kerületben, a Weihburggasse 21. száma alatt lakott, a bécsi országos törvényszék által biróilag megállapitott hülyeség miatt gondnokság alá helyeztetett s melléje gondnokul Apor Károly báró, cs. és kir. kamarás s a marosvásárhelyi kir. tábla elnöke rendeltetett.»

— **Gyilkossági kisérlet bosszuból.** Prágából távirják lapunknak mai kelettel: Robitschek Jakab vaskereskedőt Rapek Ferencz vasöntő ma délután 4 órakor a Hyberner-utczán három revolverlövéssel megsebesitette. A tettes elfogatván, azt adta elő, hogy tettét bosszuból követte el, mert őt Robitschek tönkretette.

— **Kirabolt bankár.** Münchenből távirják, hogy ott mult éjjel *Klopfer* Siegfried bankárnál nagy betöréses tolvajlást követtek el. A tolvajok 30,000 márkát loptak el aranyban és bankjegyekben, és elmenekültek zsákmányukkal, a nélkül, hogy csak sejteni is lehetne a tetteseket.

Rövid hirek. *Telkibányán,* Abaujmegyében e hó 4-én tüz támadt s rövid idő alatt 23 lakóház és 25 csür hamvadt el ugyanannyi melléképülettel. Egyik csürben két gyermek is beleégett. — *Lovasberényben* e hó 5-én éjjel nagy vihar dühöngött s a villám becsapott egy házba, melyben hat személy aludt. Ezeknek nem lett semmi baja, de a ház leégett. A tüz oltásában részt vett Cziráky Béla gróf főispán is. — *Brassóban* az ugynevezett Kápolnahegyen arra sétáló gyermekek egy férfi hullát fedeztek fel, mely egy faágon felakasztva lógott. Vizsgálat fogja kideriteni, hogy öngyilkosság vagy gyilkosság forog-e szóban, minthogy nyakán szurási sebeket is konstatáltak. — *Német-Szent-Péter* község határát e hó 3-án a jég elverte. A kárt 10—12 ezer forintra teszik. — *A vihnyei* fürdőt a mostani fürdő-évszakban jul. hó 3-ig összesen 340 fürdővendég látogatta. — *Nagy-Báródon* február 13-án *Fodor* György kondás holttestét egy pásztorkunyhóban összeégve találták. A vizsgálatból kiderült, hogy nevezettet midőn aludt, bojtártársa *Létai* Lajos bosszuból agyonverte és azután a gyilkosság elleplezése czéljából gyujtotta fel a kunyhót. Létai a tett elkövetése után megszökött. — *A giesshübli* fürdőben a hivatalos kimutatás szerint jelenleg 213 vendég tartózkodik. A saison kezdete óta 8500 személy fordult meg a fürdőben. — *Rácz-Almás* község határában a dunaszabályozási munkálatoknál e hó 1-én Nunn Leonard ujfalusi születésü 19 éves munkás a Dunába esett s nyomtalanul eltünt a habok közt.

= **Robbanás egy kőbányában.** Tegnap este 8 órakor a kis svábhegyen levő kőbányában egy gyutacs időelőtt felrobbant s a közelben álló *Kozarek* György 34 éves kőfejtőnek arczát és kezeit megégette. A sérültet a Szt-János kórházban ápolják.

= **Toloncozások.** A főkapitányság legutóbb ismét 35 foglalkozás- és lakásnélküli csavargót toloncoltatott el illetőségi helyeikre.

= **Öngyilkossági kisérlet elmezavarban.** *Schebera* Józsefné, szül. *Hoffmann* Katalin, tegnap éjjel az ó-budai szentendrei-uton levő utkaparóházban egy nagy konyhakéssel ereit fölvágta és nyakán mély vágást ejtett. Még élve szállitották a III. ker. fiókkórházba, hol konstatálták, hogy tettét elmezavarban követte el. A szerencsétlen asszony üldözési mániában szenved.

= **Agyongázolt gyermek.** Ma délután hatodfél órakor a Damjanich-utczai 1. számu ház előtt *Jakovics* Józsefnek tizenhat hónapos kis fiát, midőn az utczán át akart szaladni, egy sebesen vágtató kocsi elgázolta s a szegény gyermek oly sulyos sérüléseket szenvedett, hogy mire a kórházba érték vele, meghalt.

= **Elfogott czigánykaraván.** A mult éjjel a Rákoson egy több családból álló kóborló czigánybandát fogtak el rablógyilkosság gyanuja miatt. A rablógyilkosság Szada községben történt, hol a czigányok azelőtt tartózkodtak s mindjárt a tett elkövetése után eltüntek.

= **Talált gyermekholttestek.** A Neuschloss-féle faraktárban a deszkák közt tegnap délután 4 órakor egy 3 hónaposnak látszó leánygyermek holttestét találták fel, mely már meglehetősen feloszlásnak indult állapotban volt. A rendőrség vizsgálatot inditott meg az eset kideritése iránt. — Tegnap este a bécsi hajóállomásnál egy fehér vászonba burkolt leánycsecsemő holttestét fogták ki a Dunából, melynek nyakára erős vászontekercs volt szoritva. A kerepesi temető halottas házában a holttestet bonczolni fogják, mivel gyilkosság gyanuja forog fenn.

= **Mellocco testvérek** *első magyar kizárólagosan szabadalmazott szines czement-lap és mü-czementkő gyárára* (Budapest, csömöri-ut 12.) óhajtjuk olvasóink figyelmét felhivni. Ez az első telep egész Osztrák-Magyarországban, a hol gőzerővel állitják elő a legkülönfélébb alaku és szinü czement és müczement tárgyakat, a legegyszerübb laptól a legpompásabb disztárgyig. Találni itt gyöngyörü uj, szabadalmazott módon előállitott czementlapokat, mozaikot, csatornát, vizvezetéki csövet, épület diszitményeket, szobrokat, vázákat, balousteréket s még számtalan tárgyat, a mire épitkezéseknél szükség van. Egy áttekintés ez uj, s mégis már oly sokoldalulag foglalkozó gyáron, meggyőzi a szemlélőt, hogy mennyi mindenféle hasznos tárgy készül az itt felhalmozott s látszólag értéktelen kötörmelékből, mely a buzgó gyárosok által mesterileg vegyitve s ezerféleképen alakitva, márvány erősségüvé válik s époly nehezen törik, mint a legerősebb kő. A gyár folyton növekedő kiterjedése s a megrendelések azt mutatják, hogy e készitmények époly czélszerüek, mint amily csinosak és izlésteljesek, az ifju vállalat tulajdonosai pedig szorgalommal s pontossággal igyekeznek megfelelni a reájuk háruló feladatnak.

SZINHÁZ, MÜVÉSZET.

— **A népszinházban** ma este Ligeti Irma hirtelen történt megbetegedése következtében *Fehér* Ilonka vette át az *Ördög piruldi*-ban Izabella szerepét. Fehér Ilonka szép, megnyerő szinpadi alak, csengő hangja van s eleven temperamentum nyilvánul játékában. Ez volt első jelentékeny szinpadi kisérlete, mely igen jól sikerült.

— **Az olasz operettetársulat** igazgatója — mint már emlitettük — az olasz konzulhoz folyamodott 8000 frank segélyért. A konzul távirati uton intézett kérdést kormányához ez ügyben, de választ még eddig nem kapott. A társulat tagjai szorongva várják a határozatot, mert helyzetük a fővárosban napról-napra aggasztóbbá válik. Hetvenen vannak minden segélyforrás nélkül, még málháik egy részét is nagy előleg terheli.

— **A soproni szinpártoló egyesület** választmánya tudvalevőleg megkereste a budapesti szinházak igazgatóságait az iránt, hogy részint kiválóbb müvészerőik vendégszerepléseinek megengedésével, részint az uj darabok gyors és méltányos átengedésével támogassák a soproni magyar szinészetet. Erre a megkeresésre már mind a nemzeti, mind a népszinház igazgatósága válaszolt. A nemzeti szinház nevében báró *Podmanitzky* Frigyes intendáns és *Paulay* Ede drámai igazgató «örömüknek adnak kifejezést azon mozgalom eredménye fölött, mely a soproni szinházat legalább részben a magyar szinmüvészetnek megnyitotta»; igérik, hogy a nemzeti szinház igazgatósága «készséggel fog a kitüzött czél elérésére közremüködni és fog módot találni arra, hogy a szinpártoló egyesület hazafias törekvését támogassa.» A népszinház válaszát *Evva* Lajos igazgató irta alá, ki igéri, hogy «a szinpártoló egyesület által oly lelkesen fölkarolt ügynek egész szivvel szolgálatába szegődik és készséggel fölajánlja a rendelkezésére álló eszközöket, különösen pedig a népszinház tagjainak vendégszereplését»; végül kitartást és sikert kiván a szinpártoló egyesület «szép feladatához.» — A szinpártoló egyesület titkára legközelebb Budapestre utazik, hogy magát a nemzeti és népszinházak igazgatóságaival érintkezésbe tegye.

— **Feleki Miklós** a következő nyilatkozatot küldte be hozzánk: Utóbbi időben a napisajtó kelletének többet foglalkozott szinházi vallalkozásaimmal s mendemondák alapján a közönség meglehetősen téves publikáczikkal láttatott el, melyekre kényszeritve érzem magamat röviden a következőkben megtenni észrevételeimet. — A kósza hirekből az az egy bir némi alappal, hogy a várszinház igazgatása rám nézve jelentékeny áldozatokkal járt, mert teljesen uj helyzettel állván szemben, képtelen valék előre tudni, hogy miként alakulnak a várszinházi viszonyok a nemzeti szinházzal való összeköttetés megszakitása után. Most már tudom, hogy *mindennapi* előadásra számitott rendszeres, tehát költséges társulat ott magát fenn nem tarthatja. Ez bebizonyodott tény, minek jövőre hasznát lehet venni; baj rám nézve csak az, hogy nekem kellett mint első kezdeményezőnek e tényről meggyőződnöm. Itt tehát meg van a válság, mert én mindennapi előadásra számitott teljesen szervezett, költséges társulattal müködtem a várszinházban, megkoronázva azt Blaha Lujza asszony szerződtetésével. De *nincs válság a szó igaz értelmében, mert én társulatom minden tagját, kezdve a legelsőtől a legutolsóig e mai napig és óráig mindenkor az utolsó krajczárig kifizettem.* Minden ellenkező hiresztelés üzleti hitelem megrontására irányitott roszakaratu koholmány. *Egyáltalában nincsen semmi válság a krisztinavárosi szinkörnél és gyapju-utczai szinháznál,* mely utóbbi poziczión, hol még magyar szó sohasem hangzott, sikerült nekem kedveltté tenni a magyar muzsát. Mindkét szinháznál szerencsés voltam többször egymásután zsufolt házak előtt játszhatni s jelenthetem, hogy épen most lettünk készen «Afrika-Magyarország» czimü látványos szinmü szinrehozatalával, melyhez a diszleteket Bécsben és itt helyben hónapokon keresztül készitették, s melyből az emlék- és diszlet-próbák hetek óta folynak s jelenleg azon helyzetben vagyok, hogy az első előadást már pár nap alatt hirdethetem s azt hiszem, hogy a darab ugy költséges, fényes kiállitásával, mint mulattató szép meséjével, ugyszintén társulatom legjobb erőinek vállvetett közremüködésével, egész nyáron át állandó érdeklődést fog kelteni. Közelebb adtam elő Szigeti József «Czigány princz» czimü nagyhatásu szinmüvét, mely állandó repertoir darabnak bizonyult. «Afrika—Magyarország» szinrehozatala után ujabb és ujabb darabokra fogok készülni; egyszóval tervszerü és öntudatos müködéssel igyekszem megfelelni szinházaim és a közönség érdekének. E röviden jelzett s a közönség köztudatában levő tényekkel szemben az igazgatásra vonatkozó megjegyzésekre és száz irányban ágazó uj experimentácziókat javasló bölcs tanácsokra, nem érzem magamat kötelezve megjegyzéseket tenni. Kezdettől fogva dolgoztam szorgalmasan s az ellenem felállitott nehéz viszonyok közt tettem a lehetőt, igyekeztem müvészi nivón tartani előadásaimat, s e részben nincs okom pirulva tekinteni vissza. Hogy jövőre miként alakulnak a viszonyok, azt e perczben nem tudhatom, mert a várszinházi bizottsághoz benyujtott memorandum, melyben e soraim elején érintett körülményeket adtam elő, s uj viszonyok létrehozatalát kérelmeztem, még nincsen elintézve. A jövőről tehát beszélni korai és 178 tagból álló társulatom exisztentiája ellen intézett merénylet egyik [illegible]ap azon hiresztelése, hogy már a közel időben és az augusztusi ünnepek alatt nem leszek azon helyzetben, hogy vonzó operettjeimet s népszinmüveimet előadhassam. Ellenkezőleg állandóan vagyok és leszek ily helyzetben mert Blaha Lujza asszonyt szerződése alól fel nem mentettem s később is csak bizonyos a várszinház repertoirja érdekében kikötött feltételek teljesülése esetében leszek hajlandó azt tenni. A müvésznő maga sem kivánja az előbbi szerződés-felbontást, s ugy jelenleg, mint az utolsó perczig kifejtendő buzgóságáról és szerződése szerinti lelkes közremüködéséről szives volt engem több izben biztositani. Egyelőre tehát nincs más kérésem a t. közönséghez, mint hogy legyen kegyes tartózkodva fogadni a mende-mondákat, a czélzatos hireszteléseket és részesitse továbbra is szives támogatásában a krisztinavárosi szinkör és gyapju-utczai szinház előadásait.

SPORT.

— **A távuszás a Margitszigetről Budafokra,** miután a viz több fokkal lehült, vasárnapra, jul. 12-én délután 3 órára maradt el.

— **Vasparipán Drezdába.** Schleinz Károly, Filippovics Ernő, Bochelberg Ede és ifj. Szikszay Ferencz jövő szombaton reggel négy órakor vasparipán Drezdába utaznak, hol négy napig maradnak. A nemzeti szinháztól indulnak.

— **A nemzeti tornaegyesület** ama tagjai, kik a drezdai tornaünnepélyeken részt fognak venni, e hó 16-án, csütörtökön utaznak el Budapestről. A drezdai tornaünnep julius 18-tól 26-ig tart.

— **Zürichből** irják lapunknak julius 6-iki kelettel: Az itteni csolnakázó-egyletek központi egyesülete által évenkint rendezni szokott evező-versenyt a mult szombaton tartották meg a következő eredménynyel: I. *Evezés skiffben*; pálya: Wollishofen-Tonhalle 2800 méter. Elsőnek érkezett Pripp a Nordiska rodd Föreningen egyesület tagja, a zürichi és genfi-tó és a majnai Frankfurt-skiff bajnoka 12^{30} percz alatt téve meg az utat. Dij: egy 71 frank értékü ezüst serleg és egy arany érem. Másodiknak érkezett Mylius, a görög egyesület tagja 13^{46} percz alatt; dija: egy 40 frank értékü ezüst serleg és ezüst érem. Harmadik Hellström volt, az angol egyesület tagja 14^{10} percz alatt; dija: egy szaru és egy bronz érem. II. *Négy evezős verseny.* Távolság 2200 méter. Mindkét dij: ezüst serleg és 5 bronz érem. Nevezett: az «Előre» magyar csolnakázó egyesület, a görög, lengyel és a müegyetemi csolnakázó egyesület. Elsőnek érkeztek a görögök 9 percz alatt, *másodiknak a magyarok* 9^{10} percz alatt téve meg ez utat. A magyarok bár ha csak a második dijat nyerhettek is el, de különösen szép, rythmikus evezésük által igen kitüntek és az egybegyült nagyszámu közönség által kitüntető tapsban részesültek. A magyarok «Fecske» nevü csónakjában a következő tagok ültek: Schór főkapitány (Stroke) Müller, Zsoldos, Székely. III. *A nagy 5 kilométernyi pályán* 3 egyesület nevezett, de csupán a svédek indultak, 19^{20} percz alatt téve meg ez utat. IV. *Canoe-verseny:* Távolság 1100 méter; 3 dij, egy-egy ezüst-érem. Nevezett 8, indult 6. Elsőnek érkezett a görög-egyesület egy tagja 5^{19} percz alatt, másodiknak Schór Lajos, az «Előre» magyar csónakázó egylet főkapitánya 5^{25} percz alatt, harmadiknak a görög egyesület egy másik tagja 5^{25} percz alatt. Következett ezután álló evezés verseny a zürichi Limmat Club tagjai között. Este a «Belle vue au Lac» vendéglőben banket volt, a hol az illető egyesületek jelvényeikkel és kelyheikkel jelentek meg. Az itt mondott számos toast közül megemlitjük Mocsáry Henrikét, a zürichi magyar egyesület és az «Előre» csónakázó egyesület elnökéét, ki a különböző nemzetiségi csónakázó egyletek közt való jó egyetértésért és a központi egyesület hosszas fennállásáért üritő köztetszés mellett poharát.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A kerepesi-ut rendezése.** A külső kerepesi-ut és a köztemető-ut sarkán lévő fővárosi raktárépület lebontását ma kezdették meg. A régi düledező romépület helyén, mely korhadt fatetőzetével és vakolatlan falával a környék egyik legpiszkosabb épülete volt, maholnap büszke palota fog emelkedni, amennyiben a telket épitési czélokra fogja a főváros elárverezni. A Rottenbiller-utcza sarkán lévő alacsony [illegible]csoport pedig augusztus 1-én fog szomszédainak s[illegible]a jutni s helyén negyedkör alakban fognak egy részt kisajátitani, mely azután kikövezve a közforgalomnak fog átadatni. A kerepesi-ut e torkolatánál a kocsi és lóvasut közlekedés oly nagy, hogy csak a legnagyobb elővigyázat mellett lehet elkerülni a szerencsétlenségeket s igy is folytonos kocsitorlódás van. Általában a kerepesi-ut külső részén a jövő év folyamán nagymérvü átalakitásokat visznek véghez, melyeknek tervein a főváros mérnöki hivatala már szorgalmasan dolgozik s több telekre nézve már megindultak a kisajátitási tárgyalások is.

— **A magyar iskola-egyesület** nevében, annak elnöke *Gerlóczy* Károly a gyárosokhoz, nagyiparosokhoz, kereskedőkhöz, vállalkozókhoz, a különböző ipar és kereskedelmi egyesületekhez a következő figyelemreméltó fölhivást intézte: Országos kiállitásunk, e megragadó, szemkápráztató kép, büszkeséggel, emelkedett érzettel, lelkesedéssel tölti el minden hazafi szivét annál inkább, mert a dicséretet nem magunk nyujtjuk magunknak, hanem tüntetőleg árad az reánk a müvelt külföld legilletékesebb köreiből, kik eddig az ellenségeink által nyujtott szemüvegen keresztül nézték viszonyainkat s kik most magasztaló elismeréssel adóznak Magyarország tetterejének, szellemének, értelmi s müveltségi fejlettségének. Hogy a külföld nemcsak politikailag, de nemzetgazdászatilag is létezőnek tekinti honunkat, ez főleg a kiállitás eredménye, mely fényes bizonysága a nemzetek történetében páratlannl álló amaz óriási előhaladásnak, mit nemzetünk alig egy ¼ század alatt az ellenséges törekvések, statusgazdasági hibák, szük fogalmak, mesterségesen elögörditett akadályok daczára, az ipar, kereskedés s mezőgazdaság terén kivivott. Bizonysága e kiállitás annak is, hogy egy nemzetnek erős akarata mit képes létrehozni! Méltán töltheti el büszke öröm szivünket, s méltán táplálhatjuk e kiállitás láttára ama reményünket, hogy a nép, mely ilyesmire képes, fényes jövő előtt áll. Ez öröm s reménytől dobogó szivvel önkénytelenül azok felé fordulunk, kiknek első sorban köszönhetjük kiállitásunk meglepő sikerültét. Hogy a külföldiek előtt ma Magyarország nagy, hatalmas, sőt irigység tárgya, az nem csekély mérvben honunk iparosainak, kereskedőinek s mezőgazdáinak érdeme. — Az ő verejtékükből sarjadzott reánk a dicsőség! Ily körülmények között természetes, hogy Magyarország figyelme jelenleg reájuk van függesztve s nagyon természetes, ha a Magyar Iskolaegyesület is — ösztönöztetve a hozzánk különböző oldalról jövő tanácsok által — bizalommal fordul az államalkotó s fentartó tényezők egyik leghatalmasabbikához, a jobbára kereskedők s iparosokból álló polgári osztályhoz azon reményben, hogy hazánk nemzeti kulturáját, nemzetiségünk megszilárditását, terjesztését illető tiszteletteljes kérelmünk visszhangra talál különösen hazánk azon nagyiparosai s kereskedőinél, kik jóllétüket s gazdagságukat e hazában szerezték. Nem akarjuk hazánk kereskedőinek s iparosainak nemzetünk értelmi, erkölcsi erejének kifejtésére, a sziv és ész müvelődésére gyakorolt befolyásukat vázolni s hazánk felvirágoztatása körül szerzett történeti érdemeiket elősorolni, csak azt akarjuk fölemliteni, hogy a jobbára kereskedők s iparosokból álló városok lőnek honunkban a müveltség fészkeivé; ezekből áradtak szerteszét a csinosság, az értelmiség, az európai polgárosultság s józan felvilágosultság szelid sugarai. A szabad polgárokat képező ipar s kereskedés egyike volt a leghatalmasabb tényezőknek, melyek honunkat a rendezett, müvelt országokkal versenyre kelhető államok közé iktatá, s midőn Rudolf trónörökös ő fensége a kiállitás megnyitásakor e szavakat mondá magyar ajakkal: «Egy évezreden át tartotta fönn magát ez a nemzet, ugy a szerencse, mint a balsors változata közt, s az ősei által elfoglalt földön egy hatalmas közéletet alapitott meg», mindannyiunk meggyőződése vala, hogy «e hatalmas közélet» megteremtésében hazánk iparosai s kereskedői kiváló szerepet játszanak. Igaz, hogy őseik — jobbára beköltözöttek — de ezek gyermekei lettek a haza legjobb, leghübb, mert tevékeny, hasznos tagjai. E polgárokban a király igaz alattvalókat, a haza a renddel párosult józan polgári szabadságnak védfalait nyerte. Az ipar s kereskedés éltető elemének, a jóllétet s gazdagságot szülő szorgalomnak, az erkölcsi nemesbülés e jelentékeny forrásának, továbbá a munkátlanságszülte puhaság helyett a lelkületet szilárdabbá tevő mindennapi komoly foglalkozásnak láttára köznépünk is az élet becsét komolyabban venni, az életet czélszerübben felhasználni törekedett s lassanként letörülni igyekezett azon rossz szokását, mely a földmivelést s a csekély mesterségeket csak annyiban üzeté vele, a mennyiben az élet silány tengetése azt elkerülhetlenné tette. S összevetve honunk történetét az ipar s kereskedés történetével, el kell ismernünk nagy történetirónk Horváth Mihály szavait: nemzetben a józan s közhasznu ismeretek terjedését, az erkölcsök csinosulását semmi oly gyorsan és czélszerüleg nem eszközli, nem segiti elő, mint a müipar és kereskedés.» (Kisebb történelmi munkái. II. 159. l.) Épen azért fordul egyesületünk az országos kiállitásban diadalukat ülő iparosokhoz és kereskedőkhöz, kikre az élet anyagi része iránti kitünő figyelem s a nép anyagi boldogságára forditott törekvésen kivül nemesebb czélok megvalósitása is várakozik. Az ipar s kereskedelem által vagyonra, jóllétre szert tett középosztálynak kell különösen fölkarolnia nemzetiségünk megizmositására irányuló minden mozgalmat. Meg kell mutatniok e tekintetben is hálájukat az ország iránt, mely nekik nemcsak hazát, de jóllétet s gazdagságot is adott. Le kell róniok hálájukat az által, hogy a kultura nemzeti irányu fejlődését, a magyar nemzetiség ápolását, megszilárditását anyagilag s szellemileg, *jóllétük s gazdagságuk fölöslegével* s érintkezési körükben befolyásukkal tőlük telhetőleg előmozditják. — Emelniök kell saját körükben a nemzeti érzetet s e tekintetben termékenyiteni, nagyobb elevenségre kell felkölteniök a közéletet. Méltassák figyelmükre a nemzet e legfontosabb életkérdéseit; fogják fel egész nagyságában hivatásukat s józan felvilágosultság egész értelmességével, a fölébredt magyar nemzetiség érzetének egész hevével munkálkodjanak nemzetünk ujjászületésének már is szépen való előrehaladása érdekében. Anyagi állapotaink tökélyesbitése mellett, ne feledkezzenek meg a magyar jelleg terjesztéséről sem. És különösen Budapest főváros kereskedői s iparosaitól várja el az ország, hogy a magyarság apostolai lesznek, mert hazánk e szivéből kell az iránynak kiindulnia s lelkesitő szónak hangzania és a követésre méltó tettnek erednie! Legyen az iparos müheIye, gyára, a kereskedő üzlethelyisége a *magyar érzelmek fészke!* Használják nyelvünket — mely a hazafit oly erősen szokta hazájához füzni — szóban s irásban maguk között s legyenek e nyelvnek terjesztői. A fenséges szép magyar nyelv használata miatt nem kell szégyenleniök magokat; ne feledjék, hogy külföldi nyelvet tudni szép, hasznos, de a hazait lehetőleg müvelni kötelességük. Használják e nyelvet *számláikon, czégfeirataikban, levelezésük, adás- s vevési ügyiratokban* és a törvény valószinüleg nemsokára bekövetkezendő intézkedéseit megelőzve, önkényt törekedjenek arra, hogy üzleti könyveiket — a lehetőség szerint — e nyelven kezeljék; pártolják a magyar nyelvet és irodalmat, s vele együtt a nemzeti érzés s gondolkodásmódot terjesztő egyesületeket anyagilag s szellemileg; igyekezzenek ezek számára hiveket toborzani, szóval, a lelkesitett érzelem emelkedettségével ragadjanak meg minden alkalmat, hogy közéletünkre, társadalmunkra a magyarság jellegének bélyegét nyomhassák. Nem kell szégyelniök, hogy testestől lelkestől magyarok, sőt büszkén vallják magokat magyaroknak! Ne riadjanak vissza a minden kezdetet sulyositani szokott nehézségektől, meritsenek lelkesedést, erőt, a kiállitás, az önök müve fölött érzett, büszke öntudatból, s ekkor az országos kiállitás nemcsak az ipar s kereskedés állapotában lesz uj korszak jelzője, hanem nemzetiségünk tekintetében is, egy szebb időszak kiinduló pontját dicsőithetjük benne. «Nemzetnek csak akarnia kell és akarata, — mint Horváth Mihály mondja — nem gyermek álmai.»

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A telekkönyvvezetők országos egyesülete** ma délelőtt az iparegylet helyiségében rendkivüli közgyülést tartott. A rendkivüli közgyülés összehivásának oka ott keresendő, hogy az egyesület volt alelnöke minden számadás nélkül lemondott s igy a legnagyobb zavar keletkezett az egyesület kebelében. Több egyesületi tag ebből kiindulva hivta össze a tagokat s ma reggel 9 órakor König László, mint korelnök megnyitá a gyülést. Hogy mily hangulat uralkodott, eléggé bizonyitja az, hogy e közgyülés addig, mig elnök nincs választva, a tárgyalásokba bocsátkozni nem akart. Hosszabb vita után *Dévány* Henrik min. oszt. tanácsos szótöbbséggel elnökké választatott. Ezután dr. Csillag Gyula egyetemi tanár alelnökké, Tihanyi Ferencz titkárrá, Zelinka Mátyás pénztárnokká és Csira Dénes ellenőrré választattak. A pénztár megvizsgálására szükebb körü bizottság küldetett ki.

— **A csángó-egyesület** választmánya ma délután a régi városház tanácstermében *Somssich* Pál elnöklete alatt ülést tartott, s egy felirat szerkesztésére hivta fel *Markus* József városi főjegyzőt. A feliratot, mely az egyesület eddigi müködéséről s jelenlegi pénzbeli viszonyairól fog hü képet adni, a miniszterelnökhöz terjesztik föl, hogy az egyesület részére a kormány anyagi támogatását kinyerhessék.

— **A budapesti könyvnyomdászok és betüöntők egyletének** vasárnapi közgyülésére vonatkozólag a «Hircsarnok» fentartja az általa közlötteket. *Ihrlinger* Antal nyilatkozatával szemben pedig közli, hogy ama «képzelt» lakoma megtartatott a Vigadóbeli sörcsarnokban s mikor a «Hircsarnok» tudósitója keresztül ment a termen, akkor harsogott a «Hoch Deutschland!»

Az orsz. középiskolai tanáregyesület XIX. évi közgyülése.

— Harmadik nap. Julius 8-án. —

Berecz Antal elnök d. e. 10 órakor megnyitja az ülést s köszönetet mondván mindazoknak, a kik a közgyülés megtartásában, a tagok felutazásának, a fővárosban való elhelyezésének megkönnyitése körül az egyesületnek szolgálataikat felajánlották, felszólitja dr. *Darvai* Mór dévai áll. reálisk. tanárt értekezésének felolvasására.

Darvai Mór azt fejtegette, hogy *«mit várjon a középiskola a családtól?»* — Középiskoláink növendékei — ugymond — nem részesülnek a paedagógia követelményeinek megfelelő nevelésben. A bajnak két oka van. Egyrészt a tanárok nem fektetnek elég sulyt az oktatás mellett a nevelésre is, sőt gyakran hajlandók az utóbbit egészen a szülők dolgának tekinteni; másrészt viszont a családok sem támogatják eléggé az iskolát, és igen elterjedt az a balhiedelem, hogy a szülők már eleget tettek gyermekeik neveltetése czéljából, ha egy jóhirü intézet gondjaira bizzák őket. A nevelendő individuum ilyképen két szék között a pad alá kerül. Tanáraink sok körülménynél és okánál fogva nem töltik be kellőképen nevelői feladatukat. Vannak e testületben kiváló tudósok, irók, a közélet különböző ágaiban jeleskedő férfiak; de ép e kiválóságok, a kiknek példát kellene adniok, azok leginkább, a kik a nevelés ezer aprólékosságával, bajjal, gonddal járó munkáját mintegy méltóságukon alulinak tartják s a nevelőnek egész embert követelő hivatását be nem tölthetik. Vannak lelkes, eszmények után törekvő buzgó tanárok — a többnyire a fiatalok között, a kiknek buzgósága dicséretes lenne, ha tulbuzgóságba csapva, többet nem ártana az, mint a mennyit használhat. Vannak végre tunya, rest, közömbös elemek, a kik napszámba végzik munkájukat s tekintetükkel vagy el sem érik az ideálok magasságát vagy még csak nem is keresik azt. De valamennyiök közül a legtöbbet ártanak azok, a kik jóhiszemüleg ugyan, de elfogultság vagy tudatlanságból idegennek tartanak maguktól minden nevelői feladatot s ezt egészen és kizárólag a családra bizzák. Annyi kétségtelen, hogy a középiskolai tanárok többsége nem áll nevelői feladatának magaslatán s eme feladatnak vagy nem tud, vagy nem akar megfelelni.

De ezerszerte nagyobb baj mindezeknél az, hogy a szülői ház nem teljesiti hivatását és kötelességét az ifju nemzedék nevelésében. Még a leggondosabb szülők is azt vélik, hogy eleget tettek, ha megválogatják az iskolát, a melybe gyermekeiket adják. Mindent erre a kiválasztott iskolára biznak, aztán attól várnak minden jót, még annak pótlását, helyreütését is, amit ők a természet ellen vétkezve elmulasztottak. Kikel szóló azok ellen, akik középiskolai nevelésünk eredményét vagy helyesebben eredménytelenségét az iskolának róják fel s az iskolától követelik, hogy vegye magára azt a feladatot, a melyet a családnak kell teljesitenie s foganatosan csak a szülők teljesithetnek. Ellene van minden oly intézménynek s az internátusoknak is, a melyek ép a család válláról akarják levenni a rája háramló terhes, de a természet rendjénél fogva őt illető nevelői kötelességeket. Eltévesztettnek látja azok igyekezetét is, akik az iskolát vallás-erkölcsi nevelőintézetté akarják tenni, mert ezek többet ruháznának az iskolára, mint a mennyit az megbir. Elismeri, hogy nevelni csak erkölcsi alapon lehet s az erkölcsi nevelés alapja a vallás; de ép ezért ennek az alapnak a megvetése csak a családban lehetséges; a család emez alapvetése nélkül az iskola nem épithet tovább. Tehát sem az egyik, sem a másik külön-külön, hanem a kettő együtt, harmonikusan, egymást támogatva járjon el. Sikert csak akkor remélhetünk, ha e kettő egy czélra törekszik s a közös czélra szegzett munkában egyesül. Az iskola ne érje be a puszta oktatással, de ne is törekedjék a szülők helyébe lépni. A tanár tartsa szem előtt a nevelést, de szövetkezzék a szülőkkel. Szorosabb kölcsönviszonyt kell létesiteni a család és iskola között. Kettős feladatunk ennek módját megállapitani és társadalmi uton arra hatni, hogy a közremüködés szüksége a jelenleginél általánosabb elismerést nyerjen.

Az alakilag és tartalmilag egyaránt jeles felolvasást a gyülés tetszéssel fogadta, de mivel a felolvasó konkrét javaslatokat nem tett, megvitatásába nem bocsátkozott.

Az elnök javaslatára ezután megválasztja a gyülés a szavazatszedő bizottságokat s a szavazatok beadása végett a tanácskozások fél órára szünetelnek.

A félórai szünet eltelte után *Pirchala* Imre budapesti II. ker. kir. főgimn. tanár olvasta fel a *tanárképzésről* szóló értekezését. — Kiemelvén a tanárképzés fontosságát, előadja, hogy mi történt nálunk eddig a tanárképzés ügyében és ismerteti a fennálló tanárképző intézet szervezetét. Azonban mivel még számos panasz hallható a tanároknak mind társadalmi müveltsége, mind tudományos, mind paedagogiai képessége ellen, kutatja, hogy mily intézkedéseknek köszönhetik különösen a németek és francziák jeles tanártestületeiket. Kimutatja, hogy a németeknél nem annyira kormányintézkedéseknek, mint egyes kiváló férfiak kezdeményezéseinek és müködésének köszönhető a haladás. Néhány ily jeles férfiu müködését vázolván, kimutatja, hogy a sikert nem

annyira a seminariumi rendszer külső kerete biztositotta, mint inkább ama kedvező körülmények, hogy emez intézetek élén oly férfiak állták, a kik nemcsak kitünő tudósok, hanem kiválóan gyakorlati tanférfiak voltak. Az ily férfiak ma már Németországban is kihalófélben vannak, mert a tudomány rohamos haladása az egyetemi tanárokat mindinkább a szoros szakszerüségre kényszeriti s a középiskolától mind távolabb viszi őket. *Azért a tanárképzésben szükségessé válik a munkafelosztás a szaktudósok és a gyakorlati tanférfiak között.* Erre nézve mintát a francziák között találunk. Ismerteti a párisi école normale superieure szervezetét s azt találja, hogy ebből az internatus és a maitres de conferences intézménye az, a mit huszonnal utánozhatnánk, fejtegeti, hogy nálunk mily üdvös hatása lehetne az internátusnak a tanárok társadalmi müveltségére és szakképzettségére egyaránt, ha az itt alkalmazott *gyakorlati tanférfiak az egyetem tudós tanárainak* előadásai közt maradó hézagokat kitöltenék, arra ügyelnének, hogy a tanárjelöltek szaktudományuk egészébe bevezettessenek s a mit ugy tanultak, annak az iskolában való értékesitését is elsajátitsák. Az internátusok, a fölvett jelölteket fölmentvén az élet fentartásával járó küzdelmektől s az ezzel oly gyakran együtt járó társadalmi nyomástól, nagyban hozzájárulnának a leendő tanári kar általános müveltségének fokozásához s az egységes testületi szellem megteremtéséhez, a melynek annyira hijával vagyunk s a minek oly nagy szükségét érezzük. Inditványozza azért, hogy a közgyülés mondja ki, hogy a tanárképző intézet akképen fejlesztessék tovább, hogy melléje internátus állittassék fel, s hogy az egyetemi előadások mellett a tanárjelöltek tanulmányait és gyakorlatait praktikus tanférfiak rendszeresen vezessék.

A közgyülés élénk tetszéssel és helyesléssel fogadta a felolvasást s némi vita után, melyben *Kármán* M., *Simon* J. és *Darvai* M. vettek részt, az elnök inditványára megbizza a jövő évi választmányt, hogy a tanárképzés továbbfejlesztéséről, valamint az iskolai oktatás sikerességének akadályairól — melynek előadója a tegnapi ülésen Rombauer Emil volt — a közgyülés előadások és viták alapján, valamint a vidéki körök véleményének meghallgatásával memorandumokat terjeszszen a vall. és közokt. kormányhoz.

Ezzel a közgyülés érdemleges tárgyalásai véget értek s a vidéki körök által beterjesztett inditványok tárgyalása került sorra. Emez inditványok felsorolásának mellőzésével, melyek tágabb körökre nézve aligha birnának érdekkel, megemlitjük még, hogy a közgyülés akklamaczióval a következőket választotta meg az egyesület tiszteletbeli tagjaiul: *Lönhart* Ferencz, erdélyi róm. kath. püspök; *Hanzély* János, kir. tanácsos, a közokt. minisztérium számvevőségének igazgatója; *Prónay* Dezső b., a magyarországi ág. ev. egyház világi főfelügyelője; *Szász* Domokos, az erdélyi ref. egyházkerület püspöke és dr. *Szamosy* János, kolozsvári egyetemi tanár s az ottani tanárképző igazgatója.

A körök által még le nem tárgyalt, közgyülésileg kitüzött programm-tételeken kivül a közgyülés még a következő kérdés megvitatását tüzte ki: *«Czélszerü volna-e a közelebbi években egy általános oktatási kiállitás rendezése, s ha igen, mily alapon lenne az rendezendő?»* — A közgyülés felhatalmazza még a választmányt, hogy a vallás és közokt. kormánynál sürgesse a szolgálati pragmatika elkészitését s a tanári lakásbérek és fizetési pótlékok rendezését.

A jövő évi közgyülés megtartásának helyéül dr. *Erödi* Béla, fiumei gimn. igazgató inditványára és meghivására közlelkesedéssel Fiume városa tüzetett ki.

*

Ezalatt a szavazatszedő bizottság elkészülvén megbizatásával, Berecz Antal elnök *Baksay István* korelnöknek engedi át székét, a ki a szavazás következő eredményét hirdette ki: Elnöknek ismét *Berecz Antal*; alelnököknek *Hófer Károly* és *Köpesdy Sándor* választattak meg. — *Helybeli választmányi tagok:* Tiber Ágost, Heller Ágost, Paszlavszky József, Dékány Rafael, Károly Gy. Hugó, Deme László, Névy László, Riedl Frigyes, Schmidt Ágost, Felsmann József, Wagner Alajos, Ferenczy József, Harrach József, Szarvas Gábor, Wolf György, Bermüller Ferencz, Müller József, Sebestyén Gyula, Fialkovszky Lajos, Lechner László, Csengery János, Suppan Vilmos, Szemák István, Tomor Ferencz. *Vidéki választmányi tagok:* Radics György (Zombor), Markusovszky Sámuel (Pozsony), Schloss Gyula (Eperjes), Hanus István (Kecskemét), Joltsák János (Ungvár), Haverda Mátyás (Szabadka), Gerevich Emil (M.-Sziget), Csóka Károly (Trsztena). Schurina István (N.-Kálló), Héjjas Pál (Csurgó), Róth Samu (Szepes-Igló), Rombauer Emil (Selmecz), Frankl István (Ujvidék), Erödi Béla (Fiume), Avéd Jákó (Sz.-Ujvár).

A közgyülés tagjai d. u. a császárfürdőben tartott banketen bucsuztak el egymástól. —n.

A Klotild-szeretetház és Dorottya-egylet sorsjátéka.

Szent-István napja az idén a szeretet és jótékonyság ünnepe lesz. A Klotild-szeretetház és a Mária-Dorottya-egylet javára ezen a napon tartják meg a sorshuzást a Margitszigeten. A kisorsolandó tárgyról ezeket irja Jókai Mór a hazai közönséghez intézett felhivásban: «A kisorsolásra szánt nyeremény értékét számok ki nem fejezhetik, azt csak szivek érezhetik át. Két őrangyala nemzetünknek, két fejedelmi sarj, József főherczegünk leányai, Mária Dorottya és Margit, magyar királyi herczegkisasszonyok saját kezü himzése a nyereménytárgy. Nem kincs ez, több annál: ereklye! Olyan ereklye, a mit csak oltárokra téve mutogatnak, szentélylyé válik tőle a ház, a melynek ez tulajdonává leszen....»

A két jótékony intézet a nagy közönséghez fordul azzal a kéréssel, hogy támogassa vállalatában, karolja fel az ügyet, járuljon fillléreivel ahhoz a magasztos czélhoz, melyet ez a két egylet maga elé kitüzött. Arra kéri a hazai közönséget, hogy a kibocsátott sorsjegyeket vegye meg vagy árusitsa el. Egy sorsjegy ára 50 krajczár. Ha a két jótékony intézmény áldásdus müködését nem is ismerné a közönség, ha az a tudat, hogy fillléreivel a szeretet és jótékonyság oltárán áldozik, nem ösztönözné is a sorsjegyek vételére, maga a nyereménytárgy olyan nagy értékkel bir, hogy minden emberben vágyat ébreszthet birására. Két fejedelmi sarj, József főherczegnek két leánya dolgozott rajta, az ő sajátkezü müvészi himzésük az, a mit aug. 20-án kisorsolnak. Ez a két angyali teremtés leereszkedett a munkához és megdicsőitette ezt. Dolgoztak jótékonyságból, hogy enyhitsenek a szenvedők nyomorán. Ez a magasztos jelenség nem tévesztheti el hatását, s a jótékony vállalatnak sikere nem is maradhat el.

Olyan csekélység az, a mit a két egylet a közönségtől kér, s olyan magasztos a czél, a melynek istápolására a közönséget felhivják, hogy csaknem fölöslegessé válik a buzditó szó, mert megsértheti az emberek szivében a jótékonyság nemes érzetét. Az alatt a nyolcz év alatt, hogy a Klotild-szeretetház müködik, tevékenységének áldása szétterjed mint a jóltevő napsugár melege. Összes vagyona most 49,254 frt készpénzből áll, melynek kamataiból és az évenkinti segélyezésekből negyven fiugyermeket nevel és tart fenn hat éves korától tizenhat éves koráig. Az összes évi költségeket felosztva, egy gyermek teljes ellátása és kiképzése 162 frt 7 krba kerül évenkint az egyletnek. A negyven fiugyermek közül Budapesten született 15, vidéken 25; nemzetiségre: 29 magyar, 7 német, 2 tót, 1 román, 1 cseh. Az egylet mostani vagyona nem lévén elegendő arra, hogy annak kamataiból és a könyöradományokból intézetét fentarthassa és magas hivatásának megfelelhessen, a kormány 1500, a főváros 400, az első hazai takarékpénztár 200 frt évi segélyben részesiti.

Az egylet munkálkodása meghatóan nemes és áldásos. Fölkeresi a szegény, elhagyatott gyermekeket, azokat, a kikből, ha önmagukra lennének utalva vagy elvesznének az élettel való nagy küzdelemben, vagy ha felnőnének, elzüllött, boldogtalan nyomorultjai lennének a társadalomnak. Az egylet magához veszi ezeket, istápolja, czélirányosan neveli őket. Becsületes, munkás embereket csinál belőlük, lelkükbe beleoltja a nemes erkölcsöket, a munka szeretetét s mikor tizenhat éves korukban kibocsátja őket az életbe, még azután is gondoskodik róluk egész addig, a mikor erejük már megizmosodott, képességük kifejlődött arra, hogy a társadalom hasznos tagjaiként az egyes ember hatáskörében érvényesithessék tehetségöket s betöltsék feladatukat.

Az egylet vagyona még csekély s igy müködése szük körre van szoritva, csak negyven gyermeket ápolhat és nevelhet. Nagyon kivánatos volna, hogy áldásos müködésén eszközeiben gyarapodjék, s minél nagyobb mértékben gyakorolhassa feladatát a legnemesebb jótékonyság terén. Mert a hány gyermeket fölnevel, annyi jó emberrel szaporitja a társadalmat, a hány gyermeket felnevel, annyi embert ment meg a bukástól, az erkölcsi sülyedéstől, a nyomortól. A közönségen áll, hogy az egylet vagyona gyarapodjék. Járuljon hozzá fillléreivel; porszemeket hord össze, de ezekből a porszemekből a jótékonyság templomát épitik föl, a melyben egykor a nyomortól megmentett, s boldoggá tett emberek égetik a hála tömjénjét, s áldva emlegetik jóltevőiket.

Nem kevésbbé magasztos feladata van a Dorottya-egyletnek, mely az elagott, vagy keresetképtelen tanitónőket segélyezi. A Klotild-szeretetháznak Klotild főherczegasszony, József főherczeg neje, a Dorottya-egyletnek pedig Mária Dorottya főherczegnő, József főherczeg leánya a védnöknője.

Az egylet felhivásokat bocsátott ki s a közönségnek igen diszesen kiállitott gyüjtőlapokat küldött szét. A gyüjtőlap első oldalán üresen hagyott helyet maga az egylet tölti ki, ugy, hogy ráiratja a gyüjtő nevét és czimét, a lap másik oldalára a gyüjtő sajátkezüleg irja nevét s ide irják nevöket sajátkezüleg azok is, akik sorsjegyeket vásárolnak. E gyüjtőlapokat azután az egylet diszalbumokba foglalja, melyeket József főherczeg leányainak ad ajándékba. Igy ez albumok szerfölött érdekes kéziratgyüjteményt fognak képezni.

Mária Dorottya és Margit főherczegnők a kisorsolandó kézimunkája fényesen kiállitott és gazdagon himzett szalon-párnából áll, mely augusztus hó 20-án a Margitszigeten esti 7 óráig közszemlére lesz kitéve. A sorshuzás ugyanaz nap este 7 órakor, a m. kir. miniszteri rendelet folytán egy politikai biztos jelenlétében fog végbemenni. Az eredmény az összes magyarországi hirlapokban közzé fog tétetni. A bársony tokban elhelyezett diszhimzés, a nyerőnek átadandó hiteles okmánynyal együtt a sorshuzás után a «Magyar általános hitelbank»nál Budapesten, nádor-utcza 12. szám alatt letétbe helyeztetik, hol a jelentkező nyerő azt bármikor átveheti. A nevezett bankhoz, a nyerő sorsjegy beküldése mellett intézett vidéki megkeresésre, a nyeremény-tárgy legott meg fog küldetni.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **A gombai rablógyilkosokat,** Buth Pált és Szabó Károlyt tegnap este kisérték át a főkapitányság börtönéből a pestvidéki kir. ügyészséghez. *Havas* Imre kir. ügyész ma délelőtt szóval és irásban tett részletes inditványokat a vizsgálat vezetése iránt, melylyel a törvényszék *Mendelényi* Izidor törv. birót bizta meg. Mendelényi vizsgálóbiró a gyilkosság részleteinek kipuhatolása végett ma Monorra utazott. Dr. *Soós* Kálmán kir. alügyész a vizsgálatra vonatkozó ügyészi inditványt Havas kir. ügyész által jóváhagyatván, ma délelőtt a törvényszéknek benyujtotta, mely egész terjedelmében elfogadtatott, s annak értelmében fog vezettetni a vizsgálat.

— **Az Azienda sajtópöre** megint kisért. A *Cyankali* czikke miatt hét havi fogházra itélt *Schiff* Sarolta perujitásért folyamodott. Ki akarja mutatni, hogy az inkriminált czikket se nem irta, se annak szerkesztéséhez hozzá nem járult, s hogy őt különféle, tőle épenséggel nem függő viszonyok kényszeritették arra, hogy az esküdtszék előtt elvállalja a felelősséget.

— **Körözött postarabló.** *Gábor* (Sárkány) István zombori marhakupecz 1881. márczius 22-én Kis-Zombor és Szöreg közt kirabolta a postát, miután a kocsist a fedezetet képező legénynyel együtt lelőtte. A nagy-kikindai törvényszék junius 29-én kelt körözvényével — tehát több mint 4 év mulva — megkeresi az összes hazai törvényhatóságokat, hogy a tettest, a ki 35 éves, középtermetü, parasztos öltözetü földmives és nőéhez hasonló rekedt hanggal bir, hatóságuk területén nyomoztassák s kézrekerités esetén erős őrizet alatt e törvényszékhez kisértessék.

— **Gyermekgyilkos anya.** Gyömrő községének határában Gál István tanyáján levő kutban 1883-ik évi márczius 27-én egy gyermekhullát találtak. Az orvos megvizsgálta s konstatálta, hogy a 6 hónapos gyermek előbb megfojtatott és csak másnap dobatott a kutba, hol 8—11 napig volt. A leánygyermek anyja özv. Szabó Gáspárné, Bede Zsuzsanna eltünt a községből és két évig bujdosott, mig végre f. é. márczius 11-én a csendőrök véletlenül ráismertek és elfogták. A pestvidéki kir. törvényszék részéről a vizsgálat befejeztetvén, az iratok áttétettek az ügyészséghez. Dr. *Soós* Kálmán alügyész tegnap nyujtotta be vádinditványát, mely szerint Bede Zsuzsannát a btk. 278. §. alapján gyilkossággal vádolja.

MULATSÁGOK.

— **A budai dalárda** ma este a vizivárosi Fáczán kerti helyiségeiben pártoló tagjai tiszteletére dalestélyt rendezett. A müsort élénkitette a 86. sz. cs. kir. gyalogezred zenekarának közremüködése Hajek Ignácz karnagy vezetése mellett. A dalárda Schweida Rezső karnagy szakavatott igazgatása alatt nemcsak megőrzi, hanem gyarapitja is régi jó hirnevét. Mai müsora is arról tett tanuságot, hogy a sokoldalu kiképzés mellett előadásai a szabatosság tekintetében sem hagynak fenn kivánni valót. Igen sok jó hanganyag érezhető ki a karokból. Különösen Kronstein Ferencz tiszta érczes tenorja keltett feltünést. Az egyes számokat zajosan megtapsolták.

— **A svábhegyi iskola** szegénysorsu tanulóinak felruházására julius hó 11-kén szombaton a svábhegyi «Eötvös-nyaraló» vendéglőben zártkörü tánczmulatság lesz. Kedvezőtlen idő esetén a mulatságot jul. hó 15-én fogják megtartani.

— **A kiállitás őrszemélyzete** augusztus hó 6-án a Klemens-féle vendéglőben fele részben az «erdélyi magyar közmüvelődési-egylet», fele részben a magyarországi hirlapirók nyugdijintézete javára zártkörü tánczvigalmat rendez.

— **Az ujpesti társalgó-kör** saját alaptőkéje gyarapitására julius hó 11-én a rákospalotai parkvendéglő helyiségeiben hangversenynyel egybekötött tánczmulatságot rendez, melyben a rákospalotai társaskör, valamint több mükedvelő fog közremüködni.

HÁZASSÁG.

— **Esküvők.** *Hollaki* Arthur petrozsényi járási szolgabiró e hó 4-én vezette oltárhoz Déván *Gyárfás* Gabriella kisasszonyt, Gyárfás Ferencz dévai trvszéki biró leányát. — Palocsai *Palocsay* Sándor százados a 12-ik huszárezredben, Gyöngyösön oltárhoz vezette Potoczky *Potoczky* Imre leányát Antoniát.

— **Eljegyzések.** *Németh* Károly aradi törvényszéki tisztviselő Glogováczon eljegyezte *Györky* Gábor kincstári ispán leányát, Ilona kisasszonyt. — *Szigethy* Sándor, rába-bogyoszlói (Vasm.) birtokos, jegyet váltott *Szilvássy* Vilma kisasszonynyal Farádon. — Dr. *Váli* Béla fiatal iró, az irói és müvészi kör altitkára, eljegyezte tegnap özv. Vagner Istvánné leányát Margitot.

— **A vaskanczellár fia,** Bismarck Vilmos gróf e hó 6-án délben vezette oltárhoz a kröchlendorfi várkápolnában *Arnim* Sibylla kisasszonyt. Az esküvőnél jelen voltak a fiatal pár szülői és a legközelebbi rokonok, köztük a vőlegény fivére, Bismarck Herbert gróf. Esküvő után dejeuner volt.

GYÁSZROVAT.

Czóbel Károlynak általunk már jelentett elhunytáról a következő gyászjelentést kaptuk: Ifj. Czobel Károly mint fia, neje: sz. Galambosy Gizella, Czóbel Lajos mint testvére, neje: sz. Valkó Ilona, gyermekük: Gyula, Cserépy István mint sógor, gyermeke: Gerő, mint keresztfia a többi rokonok nevében is, mély fájdalommal jelentik forrón szeretett és elfelejthetetlen atyja, testvére, nagybátyja, sógora és keresztatyjának Czóbel Károlynak, Losoncz rendezett tan. város rendőrkapitányának és az önkéntes tüzoltó-egylet parancsnokának f. hó 6-dikán Salgó-Tarjánban, reggeli 5 és fél órakor, élte 51. évében történt végzetes és gyászos elhunytát.

Wodianer Móricz báró.

(1820—1885.)

Az osztrák-magyar pénzarisztokrácziának egyik legkiválóbb tagja, *Wodianer* Móricz báró ma délelőtt elhunyt badeni nyaralójában. Halálával kétségkivül nagy veszteség éri a magyar pénzvilágot, melynek irányadó vezére volt. Wodianer báró jelentékeny ismeretei és tapasztalatai, sokszor megcsodált éleslátása, melyet az osztrák és magyar állam pénzügyeinek legbonyolultabb kérdéseiben is tanusitott, valamint hidegvérüsége és elszántsága, melyet a legválságosabb viszonyok közt is megőrzött, vezérszerepet biztositott számára a monarchia legkiválóbb pénzintézeteinél. A két államnak minden nagyobb hitelmüveleteinél, igy a járadék-konverziónál, s ama számos operáczióknál, melyeket a kiegyezés vont maga után, Wodianer bárónak, mint a Rothschild-csoport egyik legbefolyásosabb tagjának mindig fontos szerep jutott. A kereskedelmi és börze-körök általános bizalma a bécsi börze élére állitotta őt, s egyuttal elnöke volt két hatalmas közlekedési vállalatnak, az osztrák-magyar államvasutnak és a dunagőzhajózási társulatnak. Mint az osztrák-magyar bank főtanácsosa és végrehajtó-bizottságának tagja, részt vett ez intézet ujjáalakitásában, s jobbadán az ő befolyásának köszönhető, hogy e nagy pénzintézet oly gyorsan és készségesen alkalmazkodott az uj viszonyokhoz, teljesitve a magyar kormány jogos követeléseit. A boldogult minden körülmények közt magyarnak mutatta magát. Habár üzleti összeköttetései és az általa vezetett intézetek érdekei Bécset jelölték ki lakóhelyéül, Wodianer báró nemcsak születésénél fogva volt magyar, hanem azzá tették őt érzelmei. Bécsben sem akart más lenni, mint magyar pénzember. A társadalom legmagasabb körei s a különböző üzletágak képviselői egyaránt tisztelték őt nagy szellemi képességei, éles elméje s szinte csalhatatlan itélőképessége miatt. A külföld pénzügyi kapaczitásai is hozzá fordultak tanácsért, mert ő volt a világpiacz legavatottabb ismerője és megitélője.

Wodianer Móricz báró 1820 április 21-dikén született. Atyja, Wodianer Sámuel, dohány- és gyapju-kereskedő volt. Nagy termény-üzletek révén gyült össze az a nagy vagyon, mely Wodianert a negyvenes években képessé tette arra, hogy minden nagyobb pénzügyi operácziókban résztvegyen, s ő volt az, ki Sinával együtt megszerezte a szükséges pénzt a lánczhid épitésére. Wodianer Móricz az ötvenes évek elején nyitotta meg bécsi bankházát, mely csakhamar kiváló pozicziókra tett szert. Az utolsó harminczöt év alatt a nagy pénzügyi operácziókon kivül csak a déli vasut alapitása ment végbe Wodianer befolyása nélkül. Ausztria államkölcsönei a hatvanas és hetvenes évekből Magyarország valamennyi kölcsöne, melyekben a Rothschild-csoportnak része volt, Wodianer szignaturáját viselik. A boldogult elnöke volt az osztrák-magyar államvasut-társaságnak s korlátlan befolyását csak nemrég törte meg a Joubert és De Serres által vezetett franczia részvényesek befolyása, mert a bécsi kormányzat hozzájárulása nélkül hajtották végre az államvasut gyökeres reformját. Az osztrák nemzeti banknak hosszu időn át alkormányzója volt Wodianer. Igaz, hogy kezdetben ellenezte e hatalmas intézet kettéválasztását, de midőn ezt elhatározták, minden tekintetben előmozditotta Magyarország jogainak érvényre jutását. Az osztrák-magyar bank kormányzójának tisztét nem fogadta el, valamint azt a meghivást sem, mely őt az osztrák urakháza tagjai közé emelte volna. Hasznos szolgálataiért a Ferencz-József-rend és a vaskoronarend nagykeresztjével jutalmazta meg az uralkodó.

Wodianer Móricz báró egyik leggazdagabb embere volt az osztrák-magyar monarchiának. Hagyatékát 20—25 millióra becsülik. Az övé volt (előbb Grassalkoviché) a 14,000 holdas komjáthi birtok, Szolnok mellett, Szanda, Budapesten a «törökház,» a Deák-tér és váczi körut sarkán az a nagy átjáró ház; Szegeden a katasztrófa után gyönyörü palotát épittetett. Harmincz év óta özvegyen élt. A nyarat rendesen badeni villájában töltötte s onnan el szokott látogatni Marienbadba és Ostendébe. Az idén már julius 3-dikán akart Marienbadba utazni, de betegsége meghiusitotta e szándékát. Egyetlen fia maradt: Wodianer Albert báró, a magyar képviselőház tagja; három leánya közül az első Nemes Vincze grófhoz ment nőül, a második Ferri olasz gróf neje, a harmadikat egy stájerországi nagybirtokos vette nőül. A Wodianer-féle bankház alkalmasint liquidálni fog főnökének elhunyta miatt.

Wodianer báró régtől fogva idült bélbajban szenvedett, azonban tegnapelőtt és tegnap délelőtt jobban érezte magát. Családja tagjaitól körülvéve, ma reggel hatodfél órakor meghalt. Ma délben bontják fel a végrendeletet. Az elhunyt az utóbbi napokban előre sejtette közeli halálát s több izben kifejezte amaz óhaját, hogy temetése a lehető legegyszerübb legyen. A holttestet valószinüleg szombaton viszik Szandára, Szolnok mellé, hol a családi sirboltban fogják örök nyugalomra helyezni.

Az elhunyt báró igazán fáradhatatlan ember volt. Reggel nyolcz órakor már irodájában dolgozott, számos látogatót fogadott, naponkint fontos tanácskozásai voltak s azután elment az osztrák-magyar bankba, a börzére s az osztrák-magyar államvasut irodájába, melynek pénzügyeit vezette. Valósággal pénzügyi igazgatója volt ez intézetnek. Nagy elfoglaltsága mellett is mindig vidám volt s itéleteit rendesen élczes, sarkasztikus formába öltöztette. De az utolsó időben sok minden történt, a mi jókedvét megrontotta. Az osztrák-magyar bank reformja az ő befolyását is csökkentette, tanácsait, tapasztalatainak sulyát bajosan fogják nélkülözni a most megindult kiegyezési tárgyalásoknál. — Ha szükségét érezte a pihenésnek, magyarországi birtokaira rándult. Világos fő és ügyes bankár volt, ki pénzét maga szerezte. Fia kevés hajlandóságot mutatott eddig a bankárságra s valószinü, hogy a világhirü czég föl fog oszlani.

A dunagőzhajózási társulat, elnökének haláláról értesülve, elrendelte, hogy hajói a gyász jeleül félárboczra vonják föl lobogóikat.

Bécs, julius 8. (O. É.) A Bécsben időző magyar miniszterek, mihelyt Wodianer báró haláláról értesültek, részvéttáviratot intéztek a gyászoló családhoz.

Bécs, jul. 8. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az osztrák-magyar államvasut, a börze és a dunagőzhajózási társulat épületein fekete zászló leng. — A börze-kamara délután két órakor bizalmas értekezletet tartott s megállapitotta, hogy mily módon vesz részt elnöke temetésén. *Dutschka* alelnök meleg hangu emlékbeszéde után elhatározta a kamara, hogy testületileg megy el a temetésre. A halottat Badenben fogják beszentelni s onnan viszik Szandára. — A kamara csekély többséggel elvetette Tauszig börze-tanácsosnak azt az inditványát, hogy tekintettel Wodianer báró nagy érdemeire, a temetés napján zárják be a börzét, ellenben egyhangulag elhatározta, hogy elnökének szobrát fölállittatja a nagyteremben. — Wodianer báró végrendeletét csak a temetés után fogják fölbontani.

A hivatalos lap julius 8-iki számából.

Kitüntetés. Ő felsége *Fischl* Guttmann budapesti lakosnak és törvényes utódainak a «dirsztai» előnevet dijmentesen, hevesi *Vavrik* Gábor udvari és miniszteri tanácsosnak a közös külügyminiszteriumban, a Lipót-rend lovagkeresztjét dijmentesen adományozta.

Királyi adomány. Ő felsége a *pecseneskai* gör. keleti román egyházközségnek templomépitkezéshez százötven forintot, a *nagy-borosnyói* gör. kath. templom helyreállitására száz frtot, a *sarkadi* gör. kath. egyházközségnek iskolaépitkezési czélokra száz forintot, a *sztanfalvi* gör. szert. kath. templom és iskola épitésére száz frtot, a *pipei* unitárius hitközségnek templomépitkezéshez száz frtot, — *Sompatak, Kis-* és *Nagy-Huta* róm. kath. egyházközségeknek, iskolájuk belfelszerelésére ötven frtot, végül az *agyagosi* görög szert. kath. oltár felállitására ötven forintnyi segélyt magánpénztárából adományozott.

Adományozás. A vallás- és közoktatásügyi magyar kir. miniszter, a néhai gr. Nádasdy Ferencz nevelési alapitványánál megüresedett öt segélydijas helyet, báró *Sennyei* Pál országbirónak, mint az alapitvány gondnokának kijelölésére: gróf *Batthyány* Annának, báró *Haan* Ilonának, gr. *Batthyány* Ádámnak, br. *Fiáth* Ferencznek és *Helbig* Alexandrának adományozta.

Kinevezés. A belügyminiszterium vezetésével megbizott m. kir. miniszterelnök, az országos közegészségügyi tanács rendkivüli tagjaivá: dr. *Müller* Kálmán egyetemi rendkivüli tanárt, dr. *Verzár* Joachim margitszigeti fürdőorvost, dr. *Bruck* Jakab budai Erzsébet keserüviz-fürdői orvost, dr. *Pollák* László nagyváradi tiszti főorvost és dr. *Pávay Vajna* Gábor pozsonyi országos kórházi elsődorvost; a m. kir. igazságügyminiszter a maradvány- és irvány-földek megváltása czéljából a m.-szigeti kir. törvényszékhez jogbiztossá, az ez állásról lemondott *Paulányi* János helyébe *Volosz* Lajos m.-szigeti ügyvédet; a brassói kir. törvényszék elnöke *Russu* Mihály brassómegyei közigazgatási gyakornokot a brassói kir. járásbirósághoz dijas joggyakornokká, — a nagy-kikindai törvényszék elnöke pedig *Rehák* Ferencz közjegyzőjelöltet a vezetése alatti királyi törvényszékhez dijtalan joggyakornokká nevezte ki.

Rendjelviselési engedély. Ő felsége megengedte, hogy *Krausz* János 1. oszt. udvari és miniszteri hivataltiszt a cs. és kir. közös külügyminiszteriumban, a szerb királyi Takovo-rend IV. osztályát elfogadhassa és viselhesse.

Áthelyezés. A budapesti kir. főügyész *Krachum* Sándor beszterczebányai kir. ügyészségi irnokot, saját kérelmére a kassai királyi ügyészséghez helyezte át.

Ügyvédi kamara. A budapesti ügyvédi kamara részéről közhirré tétetik, miszerint: dr. *Freud* Henrik, *Kállay* József, dr. *Oesterreicher* Samu, dr. *Reichenfeld* Mihály, *Rosenberg* Ferencz, dr. *Tolnai* Lipót, és dr. *Weinberger* Jenő ügyvédek a kamara lajstromába folyólag felvétettek; a pozsonyi ügyvédi kamara részéről pedig közhirré tétetik, hogy *Palugyay* László nagyszombati ügyvéd elhalálozása következtében a kamara lajstromából kitöröltetett, s a halaszthatatlan teendők teljesitésére *Vaymár* Sándor nagyszombati ügyvéd rendeltetett ki gondnokul.

TÁVIRATOK.

Szeged, jul. 7. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A Steiner Bernát és fiai czég spodium gyára fél három órakor gyuladt ki, s a hatvan méter hosszu s ötven méter széles épület két óra lefolyása alatt hamuvá lett. A gyári berendezés, gépek, mind a tüz martalékául estek. A gyárépület nagy része fából volt, a mi a mostani száraz időjárás mellett táplálékot nyujtott a dühöngő elemnek. A tüz pusztitásának ellentállni nem volt elégséges erő. A tüz állitólag a raktárban ütött ki, hova déltájban friss spódiumot raktároztak be. A tető, valamint a gyárral szomszédos emeletes háza a tulajdonosnak szintén a tüz áldozatául esett, még pedig oly hirtelen, hogy a tüzoltóság csakis a mentő ponyvával volt képes Steiner Herman és Kemény Lajos családjait megmenteni. Erős szél tetőzte a veszedelmet, ugy hogy a szomszédos emeletes házakat, valamint a távolabb fekvő gázgyárt csakis nagy erőfeszités után tudta a városi tüzoltóság megmenteni. Két tüzoltó a mentési munkálatoknál sulyos égési és zuzódási sebeket szenvedett.

Kolozsvár, jul. 8. (O. É.) *Szász* Domokos erdélyi ref. püspök mezőségi utjának czélja a kisebb javadalmazással ellátott lelkészi állásokat egyesiteni s ezáltal erős anyaegyházakat teremteni azon vidéken, hol a nemzetiség is veszélyeztetve van a vallással együtt.

Bécs, jul. 8. (O. É.) A kiegyezés ügyében tartott értekezlet, mely *Taaffe* gr. osztrák miniszterelnöknél déli 12 órakor kezdődött, délután 4 órakor ért véget. A tanácskozás tárgyát képező ügyek egyelőre elintéztettek. A modus procedendi mindkét félre nézve kielégitő módon állapittatott meg. Az értekezlet után a magyar miniszterek ebédre Schönbrunnba hajtattak *Kálnoky* gróf külügyminiszterhez. Onnan *Tisza* Kálmán miniszterelnök egyenesen a pályaházba kocsizott és visszatért Budapestre. *Szapáry* gróf pénzügyminiszter Gasteinba és *Széchenyi* gróf kereskedelmi miniszter Kaltenleutgebenbe megy. *Ludwigh* miniszteri tanácsos és *Hilbert* osztálytanácsos holnap utaznak vissza Budapestre.

Bécs, jul. 8. (Az *Egyetértés* távirata.) *Radovitz* konstantinápolyi német nagykövet tegnapelőtt Bécsbe érkezett s holnap este a wildungeni fürdőbe utazik.

Bécs, jul. 8. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr.: A közoktatásügyi miniszter valamennyi országos hatósághoz rendeletet intézett, melyben rosszalását fejezi ki a miatt, hogy az utolsó reichsrathi választások alatt tanitók korteskedtek és mint politikai szóvivők szerepeltek. A miniszter kifejti, hogy az iskola, ha a tanitók ily irányban szerepelnek, megszünnék oly intézmény lenni, a hová a szülők párt-különbség nélkül bizalommal küldhetik gyermekeiket. A miniszter a tanitókat nem akarja állampolgári jogaik gyakorlásában akadályozni, csak azt kivánja, hogy jogaikat kellő tapintattal gyakorolják s kerüljék mindazt, ami a legkisebb gyanut kelthetné, hogy nem minden szülő bizhatja nyugodt lélekkel gyermekeiket rájuk.

Krakó, jul. 8. (Az *Egyetértés* távirata.) Itt ujabban árviztől tartanak; a Visztula folyton emelkedik.

Krakó, jul. 9. (Az *Egyetértés* távirata.) A kiewi kormányzóságban fekvő *Chabnoban* a nép *fellázadt a zsidók ellen* s komolyabb zavargást is okozott a következő ok miatt: Egy keresztény asszony hust vett a zsidónál, miközben összeczivódtak s a zsidó az asszonyt megverte és boltjából kilökte. Az asszony még az nap este meghalt. A szerencsétlen asszonynak fia, a ki az ottani posztógyárban dolgozik, felbujtogatta társait, akik erre fejszékkel, vasas botokkal és más gyilkos eszközökkel felfegyverkezve, a zsidó házakba és boltokba törtek, azokat kifosztották, a butorokat összetörték, zuzták s a zsidók ágynemüjét felhasogatván, a tollat az utczára kiszórták. A zsidók ellentálltak és védekeztek, minek következtében mindkét félnél több sebesülés történt. A hatóság Kievből katonaságot kért.

Prága, jul. 8. (Az *Egyetértés* távirata.) *Novacsek* katonai karmestert, ki az amerikai szinházi vendégek fogadásánál cseh nemzeti dalokat játszott, az ezredparancsnokság fölfüggesztette állásától.

Lemberg, jul. 8. A wadowicei, wieliczkai, krakkói és neu-sandeci kerületekben az *árviz több falut elöntött.*

Pola, jul. 8. (Az *Egyetértés* távirata.) A hajóraj ma reggel 7 órakor tengeri osztálygyakorlatok és éles czéllövészet végett elindult Pola alól. A *Greif* és *Elisabeth*, valamint a torpedóhajók szintén a hajórajjal távoztak. A főherczegek a Greif-on vannak.

Ems, jul. 8. (Az *Egyetértés* távirata.) Vilmos császár egészségi állapota teljesen kielégitő; Gasteinba e hó 21-re várják.

Braunschweig, julius 8. Az országgyülés mult hó 20-án tartott titkos ülésének jegyzőkönyve most már közzététetett. A jegyzőkönyv többek közt *Görtz-Wrisberg* miniszter ama nyilatkozatát foglalja magában, hogy ő most oly tényekkel kénytelen foglalkozni, melyek eddig nyilvánosságra nem hozattak. Hogy a miniszterium a cumberlandi herczegnek a braunschweigi herczeghez 1879. január 14-én intézett s a sajtó által ismeretessé vált levelét nyilvánosságra nem hozta, ugy ez a boldogult herczeg parancsára történt és pedig magára a cumberlandi herczegre való tekintettel. Mert az utóbbi ugyancsak 1879. január 14-én, ugyanazon boritékban, Vilmos herczegnek levelet küldött, melyhez bizalmas használat végett hozzá volt csatolva ama levél másolata, melyet a cumberlandi herczeg 1878. szept. 18-án intézett az angol királynőhöz. Ebben a levélben a cumberlandi herczeg kijelenti, hogy Hannoverre emelt igényeit a braunschweigi örökösödés esetén is teljesen és határozottan föntartja. Hogyan lehessen már most összeegyeztetni az ellentmondást, melyet az egyidejüleg érkezett két levél tartalmaz. Tekintettel tehát a felhozott tényekre, melyek Cumberland herczeg tulajdonképeni szándékaira vonatkozólag minden kétséget kizárnak, a bizottság javaslatát ajánlja elfogadásra. *Sallentien* képviselő ezután kijelenti, hogy meg van nyugtatva; az állami miniszter pedig megjegyzi, hogy az egész levél közlésére nem érzi magát ugyan hivatva, de hogy a levélben a többi között az is foglaltatik, hogy a Hannoverről való lemondást róla t. i. Cumberland herczegről bizonyára senki sem fogja feltételezhetni és hogy a hadsereg ama véleményben van, hogy Braunschweigra vonatkozólag fennálló kötelességeinek teljesitését ama körülmény, hogy Hannoverre való jogait is fentartja, semmiképen sem befolyásolhatná. A bizottság javaslata ezután egyhangulag elfogadtatott.

Páris, jul. 8. A szenátus ma bizottságot választott *a tien-tsini szerződés* megvizsgálására. A bizottság összes tagjai a szerződés elfogadása mellett nyilatkoztak.

Páris, jul. 8. (Az *Egyetértés* távirata). A *Matin* egy munkatársa meginterviewolta Ferryt, a ki kijelentette, hogy a hivatalos titok miatt hallgatott a békeszerződés fölötti vitában. A közérdeknek csak ártott volna, ha felszólal. Előmutatta Robert Hart egy táviratát, melyben ez köszönetet mond titoktartásáért és kijelenti, hogy Ferry személyes közremüködése nélkül a béke nem lehetett volna visszaállitható. Ferry kijelenti továbbá, hogy Khina egy izben sem tett kedvezőbb ajánlatot; Tonkingért és a határért Langson nélkül mindig csak a tributumfizetést ajánlotta; csupán Langson bevétele után ajánlotta Khina a tiencsini szerződés egyszerü elfogadását.

Páris, jul. 8. *Courcy* tábornok Hüéből, tegnap este 7 órai kelettel a következőket távirja: «Korlátlan urai vagyunk a városnak! Az ellenség csapatai szétszórattak. A követségi épület környékén és a fellegvár közelében elterülő több ponton tüzvész ütött ki. A királyi palota nem szenvedett sérülést. Ez különösen a zuáv-zászlóaljak példás magatartásának köszönhető, melyek a palotát elfoglölták s azt most is őrzik. Mint már tegnap jelentettem, a palota tömérdek kincset rejt magában. Csak ezüst rudakban mintegy öt millióra rugó kincs van felhalmozva. Sejtik, hogy arany rudakat is rejt a palota. A talált mükincsek értéke megbecsülhetetlen. A tábornok végül utasitásokat kér a kormánytól.

Páris, jul. 8. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A *N. Fr. Pr.* jelentése. A Waddington és Salisbury közt lefolyt első beszélgetésnek barátságos jellege volt. A beszélgetés azt a benyomást tette a franczia nagykövetre, hogy Salisbury az egyiptomi kérdést a nagyhatalmakkal egyetértőleg szándékozik megoldani, továbbá, hogy az angol kormányelnök az uj választás előtt csak a legsürgetőbb ügyek elintézésére fog szoritkozni és nem fog belebocsátkozni döntő kérdések megoldásába. A nagykövetekkel szemben, a kik vele Egyiptomról beszélgettek, kifejtette a legutóbbi programmbeszédében tett nyilatkozatait, beszélt különösen a pénzügyi kérdésekről, de a csatorna semlegesitésének kérdésébe nem bocsátkozott. Ebből az alkalomból a párisi lapok megczáfolják azt, hogy Barrére egyiptomi főkonzulnak, a ki ez időszerint Bécsben időzik, az a feladata lenne, hogy a bécsi politikai körökkel Egyiptom felől konferáljon. Az angol lapok, melyek e miatt neki szemrehányást tettek, ennélfogva tévedésben vannak, minthogy Barrére a jelzett irányban semmiféle megbizást nem kapott.

Páris, jul. 8. (Az *Egyetértés* távirata.) Lord *Lyons* egy sürgős jegyzéket hoz *Salisburytől*, melyben az utóbbi kijelenti, hogy ha a hatalmak közbe nem lépnek, Egyiptom a hó végén fizetésképtelen lesz. Ha a hatalmak semmit sem fognak tenni, Anglia visszavonja a konvenciót és egymaga iparkodik Egyiptomot megmenteni.

Páris, jul. 8. (Az *Egyetértés* távirata.) Brouardel jelentést tett az Academie de médecine-nek, hogy Ferran nem akarta megengedni, hogy oltóanyagját hazavigye megvizsgálni, hanem laboratoriumának legrosszabb eszközeit adta át a mikroszkopikus vizsgálathoz. Ferran a dolgot kereskedői és nem tudományos szempontból fogja fel. Kolera oltóanyagja csupán kereskedői üzlet. Brouardel panaszkodik a spanyol statisztika teljes megbizhatatlansága miatt. A kolera borzasztóan dühöng, mert az általános piszok nagyban elősegiti terjedését. Ferran eljárása szemfényvesztés, nem tudomány.

Páris, jul. 8. A kereskedelmi miniszter orvosokat küldött ki, hogy megfigyelő állomásokat létesitsenek a Spanyolországból Foixba, Perpignanba és Toulouseba vivő utakon.

Róma, jul. 8. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Msgi Francesco Sogaro középafrikai apostoli vikárius püspökké neveztetett ki.

Róma, jul. 8. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Itteni mérvadó körökben kétségbevonják a Daily News ama kairói hirét, hogy *János* abisszíniai király Kasszala biztositására előkészületeket tesz.

Róma, jul. 8. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr.: Valószinü, hogy a parlament, melynek ülései el vannak halasztva, szét fog oszlattatni. A miniszterium csak az uj parlament megválasztása után fog végleg megalakulni.

Róma, jul. 8. *Melchers* egy hét lefolyása alatt ide érkezik.

London, jul. 8. (Az *Egyetértés* távirata.) Bermondsey városrészben mult éjjel nagy tüz volt, melynek két gyár és egy zenecsarnok esett áldozatul. Mind a három épület földig leégett, a kár nagy.

Madrid, jul. 8. A *kolera* folyvást nagy mértékben pusztit. Madridban tegnap heten betegedtek meg és hatan haltak el kolerában. A valenciai kerületben 660 betegedési és 408 haláleset fordult elő.

Pétervár, jul. 8. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az orosz sajtó nagy tartózkodással fogadja *Salisbury* nyilatkozatait. Néhány panszláv lap, igy a *Novoje Vremja* is egyenesen harczias hangon ir.

Pétervár, julius 8. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A czár elrendelte már a lengyel bank föloszlatását. A hivatalnokokat minden nyugdij nélkül bocsátják el.

Bukareszt, jul. 8. (Az *Egyetértés* távirata.) *Busch* ujonnan kinevezett német követ ma nyujtotta át a királynak megbizó levelét.

New-York, jul. 8. Mint Klevelandból távirják, mintegy 1200 strikeoló munkás behatolt ama vasgyárakba, hol még dolgoztak, s ott a munkásokat a munka megszüntetésére szólitották föl. Távozás közben a zavargók a gyári helyiségek ablakait bezuzták.

KÖZGAZDASÁG.

Lemberg, jul. 7. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr.: A varsói *folyószabályozási* hivatal már közölte a lembergi helytartósággal ama képviselőinek nevét, a kiket a Visztula és Szan szabályozása ügyében julius 15-én megkezdendő előmunkálatokhoz küld.

Newyork, jul. 8. Az Egyesült-Államok ellenőrizhető gabonakészle: Buza 37.400,000 bushel, tengeri 7.300,000 bushel; a mult héten volt: Buza 37.900,000 bushel, tengeri 6.600,000 bushel

ORSZÁGOS KIÁLLITÁS.

A bolgár fejedelem látogatása.

A szomszéd keleti tartományok fejedelmei fokozódó érdeklődést tanusitanak kiállitásunk iránt. Pár nappal ezelőtt *Milán*, Szerbia királya látogatta meg és három napon át apróra átnézte kiállitásunkat, ma a bolgár fejedelem szentelt egy napot a kiállitás tanulmányozásának. És Battenberg Sándor herczeg, a ki müvelt európai ember és a czivilizált Nyugotot alaposan ismeri, nem tudta meglepetését eltitkolni, kiállitásunk gazdag tartalma és alig sejtett sikere fölött. A kiállitási tisztviselőkkel és a kiállitókkal való érintkezése közben a herczeg a legnagyobb előzékenységet és udvariasságot fejtette ki, mintha tüntetni akart volna mindama tényezők mellett, a kiknek a kiállitás sikerében része volt. A kiállitás különben annyira megnyerte tetszését, hogy távozása alkalmával Zichy Jenő grófnak igéretet tett a főváros és a kiállitásnak mielőbb ujból való meglátogatása iránt. A kiállitási területen való tartózkodásáról adjuk a következő tudósitást:

Sándor bolgár fejedelem ma tizedfél órakor érkezett *Zichy* Jenő gróffal, ennek diszfogatán a kiállitás területére. Kiséretében voltak *Riedesel* báró főudvarmester és *Toptschilesthoff* S., a fejedelem magántitkára, kik *Toldy* Ferenczczel, az országos bizottság jegyzőjével, érkeztek egy kocsin. A király-pavillon előtt a kiállitási tisztviselők közül *Schnierer* Gyula igazgató, *Balogh* Vilmos titkár, *Nendtvich* főmérnök, *Szalay*, *Varga* urak, továbbá *Török* főkapitány, *Szlávy* László kerületi kapitány, dr. *Herich* Károly, *Tormay* Béla, *Máday* Izidor, *Telepy* Károly, dr. *Kresz* Géza csoportbiztosok, dr. *Kolosváry*, *Gaul*, *Petrik* és dr. *Strausz* Adolf urak, mint a kik a keleti osztály rendezése körül közremüködtek és nagyszámu közönség fogadta.

A fejedelmet gróf Zichy Jenő a királypavillonba vezette, hol, miután az igazgatóság és rendőrség képviselőit neki bemutatták, beirta nevét a királypavillon diszes emlékalbumába. A szomszédos müesarnokban kezdte meg szemle utját a fejedelem, melynek kapujánál Telepy Károly csoportbiztos fogadta és kalauzolta a csarnokban, melyben félóránál tovább időzött. A fejedelem figyelmét egyetlen tárgy sem kerülte ki. Megdicsérte Benczur és Horowitz arczképfestményeit, az építészeti tárgyak közül a Mátyás-templom restaurálási és az uj országház építési tervezetei tetszettek meg neki különösen. A régészeti tárgyakra nézve alapos szakértelemről tanuskodó megjegyzéseket tett. A szerb patriarchakoronára megjegyezte, hogy az nagyon hasonlit szt. István koronájához, csudálkozását fejezte ki, hogy az oly sok századokat átélt kelyhek oly üde szinben tartották meg zománczaikat.

Ezután az iparcsarnokot tekintette meg a fejedelem. A vasmüvek és lakatos munkák csoportjainál, nagy figyelemmel szemlélte *Jungfer* Gyula mülakatos müvészi kivitelü tárgyait és Jungfernek megigérte, hogy később még visszatér bevásárlások eszközlése végett. Itt időzése alatt megjelent *Ráth* Károly főpolgármester, kit gr. Zichy Jenő bemutatott a fejedelemnek. Miután hosszabb ideig Kirner József fegyverkiállitását tekintette meg, megnézte *Árkay* kiállitását is, majd a *Kossuch*-czég üveggyártmányát vette szemügyre, melyek iránt elismerésének adott kifejezést. Az ékszerkiállitás tárgyai is nagyon érdekelték a fejedelmet, minden egyes kiállito tárgyait megszemlélte. A nagy orgona is felkeltette érdeklődését. Meghallgatta azután a Pintér testvérek czimbalom-játékát, kik *Szlávy* László kapitány megrendelésére «A kék nefelejts» kezdetü magyar dalt játszották, mely nagyon tetszett a fejedelemnek. A jármüvek gazdag kiállitási csoportján áthaladva, megkérdezte, hogy egy-egy hintó mennyibe kerül. Különösen feltünt neki a *Kölber* testvérek által Rudolf trónörökös részére készitett sétakocsi. Ezután *Posner* Károly L. diszalbumát tekintette meg, majd a nyergesek kiállitási csoportját, aztán az első magyar pamutfonó és szövőgyár kiállitását. Itt egy elárusitó leánykától több darab kiállitási sorsjegyet vásárolt. Ezután áthaladt a szabók és virágkereskedők csoportján és megszemlélte a tajt, porczellán és majolika tárgyakat. Több ideig volt *Fischer* J. és *Zsolnay* Vilmos és *Hüttl* Tivadar czégek tárgyainál. Fischer és Hüttl urakat többszöri megszólitással tüntette ki és ez utóbbitól a herendi porczellángyár készitményeinek exportja felől tudakozódott, mire Hüttl részletes felvilágositásokkal szolgált. Fischer J. majolika tárgyainak meglepő szépségét többször megdicsérte. Ekkor csatlakozott a fejedelem kiséretéhez *Bedekovich* Kálmán miniszter, kit gr. Zichy Jenő mutatott be a fejedelemnek. Ezután az egyes szobaberendezéseket, butor- és diszmütárgyakat tekintette meg a bolgár fejedelem. Bement gr. Zichy Jenő szobájába és megdicsérte annak, valamint Morzsányi József által a földmivelés, ipar és kereskedelmi minisztérium megrendelésére készitett szobának berendezését. Általában a dekorativ butoripari lakberendezéseknél is több izben emelte ki a fejedelem, hogy sokkal többet talált, mint a mennyit találhatni vélt. Megdicsérte még *Kramer* S., *Csepreghy* János és gróf *Lázár* Jenő szobafülkéinek izléses berendezését is.

Innen a fővárosi pavillonba ment, melynek kapujánál *Vidéky* János, a felső ipar-rajziskolai igazgató, *Wein* János vizvezetéki igazgató, *Horváth* Farkas a pavillon rendezője és *Kauser* József müépitész fogadták és kalauzolták a fejedelmet. Az épülő félben levő Ferencz József laktanya és a lipótvárosi bazilika gipszmintáját, az Andrássy-ut palotasorainak fényképét, az utcza talaj átmetszeteket, vizvezetési, csatornázási, vizszürö készülékek mintázatait a legnagyobb érdeklődéssel és figyelemmel vette szemügyre a fejedelem. *Rauscher* tanár által festett és a főváros távlati képét ábrázoló aquarell festményt, mely csak pár nap óta van kiállitva, valamint a polgári iskolák és a felső iparrajziskolák gazdag kiállitását különösen megdicsérte a fejedelem. Ezután *Ráth* Károly főpolgármester bevezette a fejedelmet a pavillon fogadó szobájába, hol kütönféle hazai borokat, pezsgőket és süteményeket szolgáltak fel. A fejedelem a legvidámabb hangulatban töltött itt egy negyed órát, dicsérte a kiállitás szépségét és megjegyezte, hogy angolországi utjáról visszatérve ismét visszajön Budapestre és a kiállitáson több tárgyat vesz, melyek neki rendkivül megtetszettek. Innét a házi iparcsarnok megtekintésére ment, hol *Schnierer* Gyuláné és *Herich* Károlyné fogadták a fejedelmet. Miután dr. *Herich* Károly, e csoport biztosa, ki a fejedelemnél a keleti pavillon érdekében lent volt már Bulgáriában, épp az ez órában tartott országos bizottsági ülésen volt elfoglalva, a kalauzolás szerepét az emlitett urnők és *Strasser* Albert ur, a temesvári kamara titkára vették át. A gazdag csarnok tárgyai közül a különféle népies szobák berendezése, valamint a szövetek, szőnyegek tetszettek neki.

Azután a közoktatásügyi- és pénzügyminiszterium csarnokaiban töltött egy negyedórát, honnét a mezőgazdasági pavillonba ment, hol *Máday* Izidor csoporbiztos kalauzolta. A csarnok gazdasága és nagysága meglepte a fejedelmet. Ezután sorba nézte a tej-gazdaság, valamint a selyemtenyésztési ipar, a halászat tárgyait, a nagyválasztéku mezőgazdasági terményeket és a gazdasági szakintézetek kiállitását, melyek iránt szintén kiváló érdeklődést tanusitott.

Az iparcsarnokban, az erdészeti pavillonban, Albrecht főherczeg pavillonján áthaladva a fejedelem, a *Dobos*-féle vendéglőbe tért, hol izletes dejeuner-t költött el. Két kiséröjén kivül vele volt a reggelinél *Zichy* Jenő gróf és *Toldy* Ferencz. Reggeli közben *Berkes* zenekara magyar nótákat huzott, a melyek közül a fejedelem többet már ismert. A jó étvágygyal elköltött izletes ebéd után a fejedelem kiséröivel folytatta körutját.

Először *Westphalen* gróf azbeszt pavillonját tekintette meg, innen a horvát pavillonba ment, hol *Bedekovich* miniszter, *Hummel* Szaniszló min. osztálytanácsos és *Krsnjavi* zágrábi egyetemi tanár fogadták és kalauzolták végig a horvát pavillon változatos csoportjai között. A hátsó ajtón kilépve, a mezőgazdasági gépcsarnokba tért, ahol a müködésben levő gépeket tekintette meg. Igen érdeklődött a hazai gépgyártás iránt, több kérdést intézett a kiséretében levő *Zichy* Jenő grófhoz és az itt bemutatott *Gelléri* Mórhoz, a gépgyárak fejlődése és a vidéki gépgyárak versenyképessége iránt. A *Knopp* és *Steiner* czég képviselője által átnyujtott ezüst-emlékérmet köszönettel átvette és megmagyaráztatta magának a gyártási eljárást, mit előtte nyomban produkáltak. A nagyobb gépeken kivül érdekkel szemlélte még a kőfuró-gépet, a kádármunkákat, a tüzoltó-felszereléseket, stb.

A nemzetközi gépcsarnokokban dr. *Toldy* László magyarázta a kiválóbb uj szabadalmakat és az e csarnokokban helyet foglaló apró csecsebecséket, melyeknek előállitási proczesszusát a fejedelem figyelemmel kisérte. Egy mérlegen megmérette magát és miután tudatták vele, hogy 92 kilót nyom, örömmel emlité fel, hogy pár hó alatt 8 kilót vesztett sulyából. Az üvegfonást, rózsakészitést, géphimzést sat. megszemlélvén, a keleti pavillonba tért, hol dr. *Strausz* és *Petrik* urak magyarázták az osztály czélját és berendezését; a fejedelem sajnálta, hogy Bulgária oly csekély mértékben van képviselve. Miután még a bosnyák pavillonban *Szentgyörgyi* Ottó rendező magyarázott meg minden figyelemreméltó tárgyat (itt a fejedelem ujból 5 sorsjegyet vett) visszatért a királypavillonba és innen a kiállitás főbb tisztviselőitől szivélyesen elbucsuzva, gróf Zichy Jenő társaságában délután ötödfél órakor visszahajtatott a városba.

Albrecht főherczeg gőzekéi.

Az ustroni gépgyár kiállitása a szab. találmányok nemzetközi csarnokában.

A nemzetközi osztálynak az volt a czélja, hogy a legjobb és legujabb találmányokkal, főleg pedig a mezőgazdasági gépgyártás terén felmerült ujitásokkal ismertesse meg a hazai közönséget. Ama tárgyak között, melyek a hazai közönséget első sorban közelről érdekelhetik, *legelső* helyen állanak az Albrecht főherczeg gőzekéi, melyek eddig is minden szakértő figyelmét lebilincselték, mert a földmivelésben a gőzekék behozatala tudvalevőleg gyökeres reformot idézett elő. A gazda biztosabban nézhet a jövő elé, számitásait reálisabb alapokra fektetheti, s ez az oka, hogy a gőzekéknek 1854-ben történt behozatala óta, a földmivelés emez ujabb neme egyre nagyobb elterjedésnek örvend. A gőzmüveléssel Albrecht főherczeg magyarországi birtokain oly nevezetes eredményeket értek el, hogy gondolkodni kezdtek róla, nem lehetne-e ezen gépeket az osztrák-magyar monarchiában is előállitani s olcsóbbá tenni. Mert az Angliából beszállitott gépek szállitási és vámköltségei igen magasra rugnak. Ez volt az oka annak, hogy a főherczeg tescheni kamara-urodalmához tartozó ustroni főherczegi gépgyárban a gőzekék gyártásához hozzáfogtak. Az 1881-ik évig csupán Angliában készitettek e fajta képeket.

A főherczeg gépgyára igen jó szolgálatot tett hazánk mezőgazdaságának, mert az általa készitett gépek minden tekintetben kiállják a versenyt az angol gyártmányokkal. A főherczegi gyár a kiállitás nemzetközi szabadalmi és mezőgazdasági gépcsarnokában két gőzekét állitott ki. Az egyik 20 lóerejü, a másik 14 lóerejü. Amaz két ekemozdonynyal és öt barázdás mélyekével, emez két ekemozdonynyal és négy barázdás mélyekével van ellátva. Mindkét készüléknél közös a nagy gőzborona és a kilencz kapás gőzmélyitő (kultivator).

A gőzekekészülékek a Fowler-féle kettős mozdonyu rendszerhez tartoznak. Albrecht főherczeg magyarországi birtokain ugyanis 10 e fajta gőzeke müködik, s az ezeknél szerzett tapasztalatokat felhasználva, az ustroni gyár czélszerü javitásokkal késziti a gőzekekészülékeket.

Hogy a gőzeke tényleg terjed, és hogy fényes eredményeket mutat fel, legjobban bizonyitja, hogy Magyarországban is már mintegy 20 gőzeke-készülék áll használatban. De bizonyitja továbbá az összehasonlitó vetési kisérletek eredménye is, melyeket 1870-től 1880-ig a béllyei főherczegi uradalomban a gőzkultura értékének megállapitása czéljából eszközöltek. E kisérletek eredménye részletesen fel van sorolva a béllyei uradalom leirását tartalmazó munkában.

Az ustroni gépgyár gőzekéinél tekintettel vannak a gőzeke ama kellékére, hogy a szilárdságnál a lehető legkisebb önsuly egyesittessék. Ezért a gyár elvül tüzte ki, hogy csak a legjobb minőségü érczanyagokat használja fel. Ez anyagok csaknem kizárólag a felső-magyarországi és osztrák-sziléziai főherczegi vasmüvekből kerültek ki. Mint fentebb emlitettük, az ustroni gépgyár gőzekéit javitásokkal látta el, melyek azok sikeres müködését minden körülmények között biztositják. A kazán kitünő minőségü aczél-lemezekből, a fogaskerekek, csapágytestek, tengelyek stb. stb. a mozdonyokon nagyon igénybe vett alkatrészek s az ekéken az ekefejek a legjobb minőségü aczélból készitvék. A tüzszekrényt vörösrézből avagy kivánatra vasból gyártják. A csapágyakat fémöntvény betéttel látják el, hogy teljesen kikerüljék a csapágyak megmelegedését és kisebbitsék a kopásokat. A sodrony kötelet aczélsodronyokból állitják elő. Ez a külföldinél tetemesen olcsóbb s a gyakorlat által kitünőnek elismert belföldi gyártmány. Tekintettel a gyakran előforduló sótartalmu tápvizekre, a kazánt alapos tisztithatás végett buvó nyilással és kellő számu iszaptisztitó lyukkal látják el. A füstszekrény alkalmas tisztitó szerkezettel, a kötélvezetők uj s czélszerü állitó készülékkel; a gőzdugattyuk önfeszitő gyürükkel, a mozdonyok megbizhatóan müködő Körting-féle szab. injektorokkal vannak ellátva. És daczára annak, hogy az ustroni gépek jobb minőségü anyagból, szigorubb pontosságu szerkezettel készülnek, mégis tetemesen olcsóbbak az angol gépeknél. Igy, hogy csak egy-két adatot emlitsünk: A 20 lóerejü gőzeke-készülék teljes felszereléssel, vizhordó kocsikkal, hordókkal, szivattyukkal, tömlőkkel, csomagolással stb. a kassa-oderbergi vasut Trzynielz állomásához szállitva, 34,550 frtba, a 14 lóerejü készülék pedig szintén teljes felszereléssel és szállitással 28,000 forintba kerül.

De térjünk át a gőzeke előnyeinek felsorolására.

1-ször. A gőzeke gyors mozgása következtében a földtömegeket tökéletesen hányja föl, a hantokat összezuzza, a földet porhanyóvá teszi, a talajt mélyre felszántja és alaposan meglazitja: szóval a szántóföldet oly tökéletesen késziti elő, hogy az állati erővel meg nem közelithető.

2-szor. Az ilyképpen gőzzel mivelt talajban a növényzet gyorsan és korán erősödik meg, mi által ellenállási képessége fokoztatik, s képessé teszi arra, hogy mind a szárazságot, mind a nedvességet könnyebben elviselhesse. A mélyen meglazitott talaj száraz időben is elégséges nedvességet tart magában, s mindig nyujt táplálékot a növényzet messze és mélyen elálló gyökereinek. Nedves időben pedig alkalmas réteg gyanánt szolgál a fölösleges viz gyors levezetésére, s igy mindkét esetben a rossz termés ellen biztositékot nyujt.

3-szor. A gőzeke arra képesiti a birtokost, hogy földjeit mindig időben, a tél beállta előtt mélyen megmunkálhassa. Mert a gőzeke müködése nem szünik meg sem tartós szárazság után (tehát keménynyé vált talajban) sem nagyobb nedvesség, vagy gyengébb fagy esetén sem. Nem vonja el az igás állatokat, s ezért már aratás elején megkezdheti müködését s zavartalanul folytathatja, a nélkül, hogy az aratási munkánál sürgősen elfoglalt élő erőket az aratástól elvonná, a minek pedig az állati erőre alapitott gazdaságokban okvetlenül be kell következni, ha a gazda nem tart fölös számu igás jószágot. De ha ezt tart, akkor mit csinál velük télen, mikor nem tud nekik munkát adni, s csak a gazdaságot terhelik tetemes költséggel.

4-szer. A fentebbiekből az tünik ki, hogy a gőzkultura mellett az igásjószág megfelelő része fölöslegessé válik, s tetemes összeg lesz megtakaritható.

5-ször. A gőzszántás után a gyom feltünően kisebb mértékben lép föl.

6-szor. A gőzszántás után a következő egyéb földmunkálatok sokkal könnyebben és olcsóbban végezhetők.

7-szer. A gőzszántásban az igás állatok hátrányos lábnyomai elmaradnak.

A gőzeke-szántás nagyobb költségeit már az első évek nagyobb termése fedezi. Mert a pontos számitások azt mutatják ki, hogy a gőzszántás kevesebbe kerül az igaszántásnál, természetesen mély mivelést feltételezve.

A gyakorlat a gőzeke-rendszereknél a kettős mozdonyunak adott előnyt, mert sokkal nagyobb munkaerőt fejt ki, és sokkal kitünőbb minőségü munkát végez az egymozdonyu rendszernél. E mellett szerkezete egyszerübb és kezelése is könnyebb.

Statisztikai adatok bizonyitják, hogy a gőzkulturával, 9 évi átlagot számitva, a tiszta buzánál 20%, árpánál 32.7%, zabnál 1.2%, csöves tengerinél 12.6%, répánál 27% nagyobb a termés minden holdon, mint egyéb szántásnál.

A gőzeke beszerzésénél a készüléknek nagyságát a birtok helyi viszonyainak megfelelőleg kell választani.

Nehéz gépeknél az ugyanazon területi egységre eső szántási költség kisebb, mint könnyü gépeknél, mivel az előbbieknek egy napi munkaeredménye nagyobb. Ellenkezőleg tekintetbe veendő, hogy a nehéz gépek nedves terepen könnyen lesülyednek és hogy keskeny utakon és szétdarabolt birtokokon bajosabban mozognak. Legalább 1500 kat. holdas sik és nem annyira nedves tereppel ellátott birtokon a 20 lóerejü gőzeke ajánlható. Egy ennek megfelelő mozdony viz és szén nélkül 230 métermázsát nyom. Kisebb gazdaságokon avagy birtokokon, melyek dombos vagy nedves terepen fekszenek a 14 lóerejü gőzeke ajánlatos. Egy ily mozdony sulya 170 méterm.

Az ustroni főhg gépgyár ama kérdést illetőleg, mily módon mutatkoznék bizonyos birtokon a gőzmivelés bevezetése legajánlatosabbnak, szakértelmü tanácscsal mindenkor készséggel szolgál; épugy bocsátja rendelkezésre a költségek megtéritése fejében, a gőzeke üzembe hozatalánál szükséges gépészeket és ekevezetőt az első 4—6 heti üzem tartamára. A gőzekékről a magyar kir. állami ménesbirtokok igazgatósága, Harkányi Frigyes, Pfeiffer C. L. földbirtokos, a legismerőbben nyilatkozott.

A fiumei rizshántoló- és rizskeményitő-gyár.

Az emberi és állati táplálkozás czéljából termelt kulturnövények közt a rizs igen fontos szerepet játszik. Alig van és talán nincs is ember a világon, a ki a különféle alakban élvezhető izletes és igen tápláló rizszsel ne élne s azt lehet mondani, hogy a világ ezermillió lakossága háromnegyedrészének ez a főtápszere. A rizsfogyasztók e nagy tömege, kik majdnem egyedül ezzel táplálkoznak, s a kik a rizsvetések fejlődését époly aggódó figyelemmel kisérik s a várható termésre épugy épitik számitásaikat, mint gazdáink és mi évről-évre a buzára, a keleti világrészeket lakják, a hol óriási területeket vetnek be évenkint e terménynyel, hogy necsak saját szükségleteiket fedezhessék vele, hanem feleslegük is maradjon, melyet hajókra rakva szétküldhessenek ama világrészekbe és országokba, a hol vagy épen nem terem, vagy nem annyi, a mennyi az általános szükséglet fedezésére elég volna.

A rizs Európában is az általános fogyasztási czikkek közé tartozik, melyek egy háztartásból sem szoktak hianyozni. De mivel e termény mérsékelt éghajlatot és öntözhető talajt igényel, igen kicsiny az a terület, melyen eddig e világrészben sikerrel termelhették. Ilyen vidék a Pó völgye Olaszországban, a hol a rizstermelést már igen régen meghonositották és azóta igen jó eredménynyel üzik.

Magyarországnak is van több rizstermelésre igen alkalmas vidéke, milyen különösen a Bánság és a Bácska, a hol egyesek szintén már régen rendeztek be rizstermelő telepeket, s a siker, melyet itt felmutatni képesek, ujabb időben üdvös mozgalom inditására buzditott többeket, sőt hazánk legelső gazdasági egyesületét is, mely mozgalomnak czélja az, hogy a rizstermelés hazánkban nagy területekre kiterjesztetvén, okszerüen kultiváltassék.

Bár Olaszország s Magyarország is meglehetős mennyiségü rizszsel képesek évenkint a fogyasztó közönséget ellátni, mégis kevés ez amaz óriási mennyiséghez képest, melyet Európa évenkint fogyaszt, s ezért a szükséglet legnagyobb részét a keleti világrészek terményével kell födözni. Ausztria-Magyarország is sok tengerentuli rizst fogyaszt el évenkint, melyet eddig majdnem kizárólag Brémán, Amsterdamon és Trieszten át hoztak be Fiuménak, a magyar kikötőnek egyszerü mellőzésével.

Igy volt ez még néhány évvel ezelőtt is s hogy ma már másként áll a dolog, hogy a tengerentuli rizsbehozatalnál most már Fiume is szerepet játszik, még pedig elsőrendü szerepet, az a magyar általános hitelbanknak érdeme, mely nem riadva vissza sem a merész koczkázattól, sem a nagy anyagi áldozattól, pár évvel ezelőtt elhatározta, hogy az Ausztria-Magyarországban, de különösen ez utóbbiban szükséges rizs legnagyobb részének Fiumén át kell bejönnie. Valóban oly hazafias czél, melynek kitüzéseért is elismerés illeti a nevezett intézetet, annál nagyobb tehát azért, hogy a kitüzött czélt az utjába gördülő különböző nem kis akadályok daczára is szivós kitartással elérni törekszik. Czéljának megvalósitására az intézet azt az életrevaló módot választotta, hogy Fiuméban rizshántoló és rizskeményitő gyárat állitott fel, hogy a tengerentulról való nyers anyagot feldolgozva, a monarchiát kész finom termékkel láthassa el. A gyár csakhamar felépült s 1883-ban tényleg megkezdte müködését, oly iparágnak adva lendületet, mely nálunk idegen volt s melynek itt is nagy és virágzó jövője van.

Hogy a hitelbank uj vállalatával már az első évben is sikert aratott, amennyiben a rizsbehozatal nagyrésze Fiumén át tereltetett, mutatják a következő adatok. A magyar királyi tengerészeti hatóság kimutatásai szerint a rizs behozatal (nyers és hántolt rizsben) tett 1881-ben 12.810 mm., 1882-ben 77.207 mm., 1883-ban 147.251. 1884-ben 288.347 mmázsát. Tehát a fiumei rizshántoló és keményitőgyár müködésének mindjárt első évében kétszer annyi rizs hozatott a fiumei kikötőbe, mint az előző évben, s 1884-ben ismét kétszer annyi mint 1883-ban. Ime alig két évi müködés által mily változás a behozatalban!

A fiumei rizshántoló-gyár a feldolgozásra való nyers rizst Indiából és Japánból szerzi be s azt kétféleképen dolgozza fel, a mennyiben mint hántoló és mint keményitő késztő müködik. A nyers rizs tudvalevőleg két héjjal bir, az egyik a külső szálkás tok, a másik a belső olajos héj, mely oly erősen tapad a maghoz, hogy csak polirozás által távolitható el. Táplálkozásra csak azt a rizst lehet használni, melyet e héjaitól megtisztitottak. A megtisztitás mikéntjétől függ a rizs minősége, minél tökéletesebb a megtisztitás, annál finomabb a forgalomba bocsátott rizs. S e tekintetben a fiumei rizshántoló gyár valóban oly tökéletes munkát végez, hogy az általa forgalomba bocsátott hántolt és polirozott rizs a hires angol, olasz, német és hollandi piaczok termékeivel bátran kiállja a versenyt s azoknál még jobb is, a mit eléggé bizonyit amaz örvendetes körülmény, hogy Ausztria-Magyarország a fiumei rizst az emlitett külföldi piaczok termékei fölött előnyben részesiti s szükségletének legnagyobb részét a fiumei gyárból födözi.

A magyar általános hitelbankot nemcsak azért illeti az elismerés, mert finom és a mellett olcsóbb rizst szállit, hanem mert gazdáinknak alkalmat nyujt kitünő póttakarmány olcsó beszerzésére is, a mi nálunk különös figyelmet érdemel. E takarmány ama hulladékokból áll, melyek a hántolásnál létrejönnek s kétféle: az egyiket a külső héjak adják, a másikat a belsők.

Az előbbi szürkés és több rost-anyagot tartalmazván, kisebb tápértékü, az utóbbi fehér s igen tápláló. Összehasonlitva a különféle takarmányanyagok alkatrészeit, a következő táblázatot nyerjük:

	Rizsliszt	Rizskorpa	Buzakorpa	Árpa	Tengeri	Olajpogácsa
Viz	10·34	9·72	13·1	14·3	14·4	15·0
Protein	10·94	6·88	14·0	10·0	10·0	30·3
Zsir	11·61	7·12	2·8	2·5	6·5	9·5
Légenymentes vonatanyag	56·60	43·36	45·9	63·9	62·1	23·8
Növényrost	3·83	22·10	17·8	7·1	5·5	13·8
Hamu	6·66	3·70	5·4	2·2	1·5	7·4
Egyéb	0·02	7·12	—	—	—	—

Tekintve ez adatokat, azt látjuk, hogy a rizshulladékok a proteint, zsirt és légenymentes kivonatanyagokat illetőleg, melyek a tápérték meghatározásánál elsősorban veendők tekintetbe, nem utolsó helyen állnak. A marha a rizshulladékokból készitett takarmányt, mint kisérletek bizonyitják, jól fogyasztja.

Hogy gazdáink e kitünő takarmányanyagot még sem méltatják a megérdemelt figyelemre, annak oka részint amaz idegenkedés, melylyel nálunk minden uj dolog iránt hosszabb ideig viseltetni szokás. Van azonban más ok is, mely a rizstakarmányok nagyobbmérvü használását nálunk akadályozza: a magas szállitási dij. Mit ér vele a gazda, ha a takarmányt olcsón veheti, de a szállitásért ugyan annyit vagy még többet is kell fizetnie, mint a mennyit a takarmány ér. Egy métermázsa ilyen takarmányanyag a fiumei gyárban 3·25 forintba kerül, a mi elég olcsó ár; igen ám, de Fiumétől Barcsig ugyanennyiért 1·08 forint szállitási dijat kell fizetni, tehát sokkal többet, mint Angolországba, Skandináviába és Dániába, a hova a fiumei gyár sok rizs korpát szállit. A magas tarifa okozza különben azt is, hogy Ausztria-Magyarország nem az összes rizsszükségletét födözi Fiuméből, mert Pozsonyon tul a bremai, amsterdami versenynyel a magas tarifák miatt nem versenyezhet. Mily nagyok a tarifa különbözetek, kitünik a következőkből: Fiuméből Londonba tonnánkint 12 shillinget fizetnek, a mi 100 kilogrammonkint 74 krajczárt tesz; ellenben Barcsba a rizsliszt és rizskorpa 100 kilogrammjáért 108, Pécsre 1·27, Marburgba 80, Gráczba 98 krajczárt kell fizetni. Hogy a fiumei rizshántoló-gyár e nagy tarifa-különbözetek daczára is, melyek rendkivüli akadályok, a külföldi terméket mégis három negyedrészben le tudta már piaczainkról szoritani, legfényesebb bizonyitéka annak, hogy kitünő, finom árut nyujt a vevőknek. Félmillió métermázsa rizst fogyaszt Ausztria-Magyarország évenkint és ennek több mint háromnegyed része a fiumei gyárból kerül ki, nem csekély irigységére a többi európai rizshántoló gyáraknak, melyek veszedelmes vetélytársat látnak a fiumei gyárban és okkal, mert bizonyos, hogy ez utóbbi, idővel egészen le fogja őket az osztrák-magyar piaczokról szoritani. A fiumei rizshántoló-gyárra különben is virágzó jövő vár, mert kilátás van, hogy idővel sört is fognak rizsből gyártani s bizonyos, hogy hazai sörgyáraink ennél a vállalatnál fogják szükségletüket beszerezni.

A mi a magyar tarifákat illeti, a gyár igazgatósága ez irányban is megtette már a szükséges lépéseket, hogy az akadályokat ujából elháritsa, s remélhető, hogy ez sikerülni is fog neki.

A fiumei gyár a rizshantoláson kivül rizsliszt-készitéssel is foglalkozik, mely nálunk még kevésbé használatos ugyan, hanem Nyugot-Európában nagyban fogyasztják. A fiumei gyár ugy van berendezve, hogy ha éjjelnappal dolgozik, évenkint 400,000 mmázsa rizslisztet termelhet. A raktárakban 160,000 mm. áru fér el, a munkások száma 160—170.

Az országos általános kiállitáson mindenki meglepetve szemléli a fiumei fehér elefántos rizskeményitőt, mely kitünőségénél fogva rövid idő alatt teljes győzelmet biztositott a vállalatnak Ausztria-Magyarországban; de nemcsak itt kedvelték meg hamar, hanem külföldön, különösen Angliában is s az élelmes angolok jó üzletet csinálnak vele ugy, hogy megveszik Fiuméban a finom keményitőt s aztán angol gyártmányként küldik hozzánk, a hol a minden idegen gyártmányt a hazainál jobbnak tartó gazdasszonyok jó drágán megveszik abban a hiszemben, hogy csakugyan Angliában gyártották, holott ha mindjárt fiumei keményitőt kérnek, sokkal olcsóbban vehetik.

A gyár kétféle keményitőt készit, háztartási és ipari czélokra. Ez utóbbinak megvannak mindama tulajdonságai, melyek technikai czélokra szükségesek, hogy a czikkek, melyek keményitővel készittetnek, meg ne támadtassanak. Ilyen keményitőt eddig nem igen állitottak elő, mert mindegyikben voltak kisebb-nagyobb mennyiségben olyan anyagok, melyek a czikkeket megtámadták. A fiumei gyárnak sikerült teljesen kifogástalan keményitőt előállitani; a mint azt az Angolországban tett nagymérvü kisérletek eredménye bebizonyitotta. A fiumei keményitő gyár 150 munkással 25,000—30,000 métermázsa keményitőt termel évenkint.

Mindezekből kitünik, hogy a magyar hitelbank a fiumei rizshántoló és rizskeményitő gyár felállitásával az országnak igen nagy szolgálatot tett. Az intézet maga, mint azt minden vállalat keletkezésének első éveiben tapasztalni lehet, anyagi hasznot még nem élvezett sokat, mert a gyár czélszerü berendezésére nagy összegeket forditott, annál nagyobb azonban az erkölcsi haszon, melyet elért; különben az alap, melyre épitett szilárd, a vállalat virágzása határozott s nem sokára az anyagi haszon is teljes lesz, melyet méltán megérdemel.

A fiumei kőolajfinomitó-gyár.

Magyarország legnagyobb jelentőségü ipárvállalatainak egyike a magyar hitelbank tulajdonát képező fiumei kőolajfinomitó-gyár. Bármennyire terjedjen is a légszeszés ujabban a villamos világitás, a kőolajat (petroleumot) még sem lehet a háztartásból kiszoritani s mindig ama iparczikkek közé fog tartozni, melyeket nélkülözni nem lehet.

Eddig óriási összegek vándoroltak hazánkból külföldre kőolajért, melyet legnagyobb részt Amerikából hozattunk tisztitott állapotban. Ez összegeknek tetemes része, azóta, hogy a magyar általános hitelbank nemcsak értékpapirokkal foglalkozik, hanem az ipari vállalkozás terén is dicséretes tevékenységet fejt ki, itthon marad, mert a nevezett bank módot nyujtott arra, hogy ugyan oly minőségü finomitott petroleumot olcsóbban vehetünk, mint azelőtt.

A magyar hitelbank alig két évvel ezelőtt a tengerpartnak Fiume városától nyugotra fekvő részén egyszerre és egymással összefüggésben két nagy épitményt hozott létre: a kőolajkikötőt és a kőolajfinomitó gyárat. Azon a helyen, a hol e rövid idő előtt a tenger kék tükre csillámlott, ma szilárd talajon állanak a kőolaj-[illegible] vas csarnokai és egyéb épületei s a tengerparttal párhuzamosan fekvő, szerteszéjjel ágazó vasuti vágányokon már egy év óta mozognak a m. kir. államvasutak vonalai. Beljebb néhány év előtt kopár Karst-hegység terült el, ma egy tér nyilik, melyen a kőolajfinomitógyár tartályaival, leszürési készülékeivel és épületeivel emelkedik. A kőolajfinomitó-gyár felépitése előtt egy szilárd mészkőből álló hegyet kellett elhordani. Ebből 4.3 millió métermázsa szilárd kőanyag került ki, mely a tengerrész feltöltésére és a kőolajkikötő épitésére forditatott. E munka kezdete 1882. február havára esik, a kőolajfinomitó-gyár felépitéséé ugyanazon év október havára. Ez utóbbi egyenlő lépésben haladt a hegy elhordásával és ennek lassu menete által gyakrabban akadályozva lett. Ennek daczára 1883. szeptember közepén a gyár teljes üzeme megnyitható volt és ugyane hó 27-én történt a kész terméknek, a kőolajnak első elküldése.

A gyár felépitésére 1500 teljes gőzkocsirakomány vert és kovácsolt vas lett kazánok, vágányok, oszlopok, csövek stb. alakjában, továbbá 4.500,000 darab közönséges és 1.000,000 darab tüzmentes tégla forditva. Ez anyagszereknek feldolgozásával 11 hónapi idő alatt átlag naponta 362 kézmüves és munkás nyert foglalkozást. A kovácsolt vasanyag 5 gőzkazánnak 265 négyzetméter fütési területtel, 41 lepároló kazánnak, 35 kőolaj- és 46 viztartálynak előállitására használtatott fel. A kőolajtartályoknak összes térfogata 110,000 hordót 180 literjével, tehát 19.800,000 litert foglal magában. A gyárban alkalmazásban levő csőhálózat, a melyben gőzök és folyadékok keringenek, 17 kilométert meghaladó hosszusággal bir. Az e körforgásra szükségelt erőt feszitett vizgőzök alakjában 5 gőzkazán adja. A kazánokban előállitott vizgőzöknek feszereje megfelelő motorok által szivattyukra vitetik át, melyek a fentemlitett csőhálózatban keringő összes folyadékok mozgását eszközlik. Ily módon jut a kőolaj a kikötőből a gyárba, a tartályokból a pároló edényekbe, ez utóbbiakból a tisztitó tornyokba s innét a tartályokba és ez uton mint kész termék a hordókba.

A gyártelep berendezése igen érdekes. A hivatalos helyiségekből az udvarra nyilnak az ajtók, a hol a hordókat finomitott petroleummal töltik meg, hogy vasuton tovább szállitsák. A hordókat az elküldés előtt gondosan megvizsgálják, befestik és megjelölik. A gyártelep közepén a szivattyuház áll, a desztilláló üstök három sorban vannak izlésesen elrendezve. A gyárat éjjel zárt lámpákban 250 gázlánggal világitják, a lámpák mellett éjjel-nappal őrök állanak ellenőrző lámpákkal. A gázt a gyár maga nyers kőolajból késziti és pedig csak annyit mindig, a mennyi a gyár megvilágitására szükséges.

Nagy élénkség uralkodik a gyár nyugati részében elhelyezett bodnár mühelyekben, a hol a hordókat készitik, osztályozzák, javitják, mossák, enyvezik és mázolják. A parafingyár, melybe idegent nem bocsátanak, a lakóháztól északra van; az itt felállitott gépeket tizenkét lóerejü gázmotor hajtja s két Vacum-féle jégkészitő szolgáltatja a parafin-készitéshez szükséges hideget. A 16 szivattyut három gőzkazán mozgatja, de rendesen csak kettő van müködésben, 75—100 lóerővel.

A finomitás, a nyerskőolajnak lepárolásából és a párolmánynak tisztitásából áll. A lepárolás, melynek lényege a nyers anyag elpárolásában és a képződött gőzöknek tömöritésében áll, két terméket ád: a benzint és kőolajat. Ez állapotban azonban e két termék még nem képezi a kereskedelemnek szokásszerü tárgyát. Mindkettőnek még egy részleges leszürésen és vegytani tisztitáson kell átmenni, melyek mint hasonlókép tudva van, kénsav és natronlug által eszközöltetnek.

A gyár akként van berendezve, hogy rendes üzletmenetnél egy év alatt 400,000 hordó 180 liternyi tartalommal, tehát 72.000,000 liter nyers kőolaj dolgozható fel, azaz szürhető le, tisztitható és bocsátható áruba.

A fiumei kőolajfinomitó gyárban termelt *hydrür* 0·650 speczifikus sulylyal bir teljesen szintelen, egészen zsirmentes, már 37 Cels. fok hőmérséknél forr, rendkivül gyorsan illan és az ezen szénkönenynek sajátos egészen tiszta szagot ád. E termék leginkább világitó légszesznek hideg uton előállitására használtatik.

A *gazolin* 0.680 speczifikus sulylyal hasonlóan teljesen szintelen és egészen zsirmentes, valamivel magasabb hőmérséknél forr, valamivel lassabban illó, szagmentes és világitáshoz kiterjedt használatban áll.

A legközelebb álló termék a *ligroin* 0.700 speczifikus sulylyal, teljesen szintelen, egészen zsirmentes, valamivel magasabb hőmérséknél forró és nehezebben illó, mindazonáltal teljesen mentes az azt kisérő kellemetlen szagu kénösszeköttetések illatától. A ligroin mint feloldó és felbontó eszköz az ipar mezején kiterjedt használatban áll és mint világitóanyag lámpákban égetésre használtatik.

A gyár főtermékét, a *kőolajat* magát, kétféle minőségben mutatja be és pedig mint amerikait, pensylvániai nyerskőolajból és mint oroszt, kaukázusi nyerskőolajból állitva elő: az amerikai 0·805 speczifikus sulylyal, világos szalmaszinü typikus Standard White szinnel és 21 Abeltest gyuladási ponttal, az orosz csaknem szintelen állapotban 0·820 speczifikus sulylyal, hasonló gyuladási ponttal. Mindkét kőolaj minden rendesen alkotott és felszerelt lámpában az ez olajoknál legmagasabbként elismert világitó hatással ég. Mindkét kőolajnem kitünő volta ugy nagykereskedők, mint kis fogyasztók részéről el van ismerve, minek folytán a gyár terméke aránylag rövid idő alatt közkedveltséget és általános elterjedést vivott ki magának. Lelkiismeretlen üzletemberek e körülményből jogosulatlan hasznot huztak, amennyiben gyengébb minőségü gyártmányukat a fiumei gyár termékéhez hasonlóan kiállitott hordókban hozták piaczra, arra kényszeritvén a fiumei gyárat, hogy a visszaélést saját termékének törvényszerü uton való védelmezése által megszüntesse.

A legsulyosabb olajrészekből nyert termék a *paraffin*, melyet, mint a minták mutatják, teljesen szintelen, kifogástalanul átlátszó és legnagyobb mértékben olvadékony minőségben, nagyon jelentékeny mennyiségben termel és ugy a bel- mint a külföld piaczain áruba bocsát. E paraffin 58—60 C. fok hőmérséknél felolvad, ugy szilárd, mint felolvadt állapotában teljesen szagtalan, 150 C. fok felüli hőmérséket eltür minden átalakulás nélkül, önthető és a viaszk-áru-készitők által igen jól feldolgozható és mind e tulajdonságainál fogva a szó teljes értelmében egy gyertya anyagnak netovábbját képezi.

A fiumei gyárban a nyersanyag feldolgozásával és e termékek előállitásával foglalkozó munkások száma 280—300. A gyárban az üzleti és müszaki vezetésnél 17 tisztviselő van alkalmazva. Az irodák, tisztviselők és munkások — családaikkal együtt — elhelyezésére négy lakóépület áll. Az égető anyagnak, tehát a kőszénnek a gyárban fogyasztása átlag naponkint három waggont, vagyis 300 métermázsát tesz. A vegyészeti segédszerek mennyisége, melyek legnagyobbára a belföldön szereztetnek be, hasonlóképen igen nagy, a termékek mennyiségének megfelelő.

A gyár termékeinek árubahozási-képessége tekintetében ugyanazon magaslaton áll, mint termékeinek előállitási képessége tekintetében. A gyár képes naponta 1250 hordót, azaz 1875 métermázsa terméket előállitani és az üzleti évadban naponta 45 waggon, vagyis 2700 hordó = 4050 métermázsa netto-terméket könnyü szerrel mintaszerü felszereléssel szétküldeni.

Mind ez adatok összevetve más hasonló gyárak idevágó adataival, azt az eredményt tüntetik fel, hogy az összes ilynemü gyárak közül ez idő szerint az európai kontinensen terjedelemre, előállitási és üzemképességre nézve a legnagyobb s igy legelső, a mely hazánk földjén a magyar tengertől övezett fiumei parton áll.

A gyár évről-évre mindinkább virágzik, jelentősége egyre emelkedik. Behozatott ugyanis Fiumébe 1882-ben 204.497, 1883-ban 247.770, 1884-ben 467.674 mm. nyers kőolaj, melyet e gyár finomitott és igy bocsátott forgalomba.

A mióta e gyár fönnáll, a finomitott petroleumnak behozatala külföldről egyre csökken. 1881-ben még 143.813 métermázát huztunk be Fiumén át, 1884-ben már csak 7 métermázsát, a mi elég fényes bizonyiték a mellett, hogy az eszme, melyet a magyar hitelbank e gyár felállitásával megvalósitott, egészséges és életre való volt.

Az országos kiállitáson egy emlék-oszlopszerü alkotás áll az iparcsarnok délkeleti részében. Messziről fehér márványnak tetszik az oszlop, mely több méter magas és hordókra fektetett talapzaton áll, de közelbe érve látjuk, hogy parafin nemcsak az oszlop, hanem a talapzat is. Az egész csoport, mely a gyár termékeit feltünteti, igen izlésesen van összeállitva. A gyár termékein kivül rajzát is bemutatja fényképben, mely ugyan gyenge képét nyujtja a valónak, de kiegészitve az előző adatokkal, helyes fogalmat nyujthat a vállalat kiterjedéséről és jelentőségéről hazai iparunkra nézve.

— **Lajos bajor** herczeg, királynénk nagybátyja, nejével *Mária* Therézia főherczegnővel, ma délután ismét meglátogatta a kiállitást, gr. *Ohlendorff* főudvarmester, *Kösslingberg* bárónő udvarhölgy és br. *Nyáry* Adolf főudvarmester kiséretében. A fenséges vendégeket megérkezésüknél *Schnierer* igazgató és *Szlávy* kerületi kapitány üdvözölték. Mai körutjokat a *dunagőzhajózási* pavillonnál kezdették meg, s azután a *vörös-kereszt-egylet* kiállitását nézték meg, a hol a leghizelgőbb szavakban emlékeztek meg a valóban mintaszerü és Európában eddig páratlanul álló egylet kórházi berendezéséről. Innen a társaság az *egészségügyi* pavillonba ment, a hol huzamosabban időztek, majd áthaladva az *iparcsarnok* szobaberendezései közt a *gyümölcskiállitást* tekintették meg, hol különösen a főherczegnő legnagyobb tetszésének adott kifejezést. Erre *Schottolla* Ernő pavillonja, az *osztrák-magyar államvasuttársaság*, a *gáztársulatok* és gróf *Westphalen* Albert pavillonjának megtekintése következett. Félhétkor a fenséges látogatók kiséretökkel együtt Doboshoz mentek ebédre s rövid ideig a korzón időzve, 8 óra tájban elhagyták a kiállitást. A fenséges pár holnap Bécsbe utazik.

— **A kiállitás látogatói.** A kiállitást vasárnap julius 7-dikén az állandó jegyek tulajdonosain kivül *6534 egyén látogatta* és pedig 50 kros jegygyel 4218, 20 kros esti jegygyel 530, 20 kros tanuló- és munkásjegygyel 1500, 20 kros katonajegygyel 175, napi szabadjegygyel 111 egyén.

— **Matlekovics** államtitkár, mint a kiállitás elnöke dr. *Kolozsváry* Lajost nevezte ki a képzőmüvészeti jury titkárául.

— **Ismerkedési estélyt** rendeztek tegnap a Dobos-féle vendéglőben a *biráló bizottság* tagjait. A vidéki jury-tagokat ifj. *Kölber* Fülöp üdvözölte; a vidékiek nevében *Deil* Jenő válaszolt, ki a horvát ipar képviselőit éltette. Ezeknek nevében dr. *Krsnjavi* mondott köszönetet. Szólott még *Strasser* Albert, ki az ipar fénykorának mielőbbi visszatérésére és *Pártos* Béla, ki a müvészet nevében az ipar fejlődésére üritette poharát. Időközben megjelent dr. *Schnierer* Gyula és *Balogh* Vilmos is az estélyen, kik tüntető éljenzéssel fogadtattak. Schnierert, ki ép tegnap ülte *35-ik* születésnapjának évfordulóját, Deil és ifj. Kölber Fülöp urak ismételten felköszöntötték, mire Schnierer a jury érdemes tagjaira üríté poharát. Tizenegy óra felé — a záróra kényszerü parancsa miatt — az estély véget ért.

— **A jury-tanács** holnapután pénteken ülést tart.

— **A XXIV-ik (mezőgazdasági, munka- és erőgépek) csoport-jury** naponkint d. e. 8—10 óráig előleges szemlét, szombaton, f. hó 11-én d. e. 10 órakor pedig a kiállitás igazgatósága épületében ülést tart. Hétfőn, f. hó 13-án kezdi meg a jury naponta reggel 7 órakor a hivatalos szemlét, melyre a kiállitók saját érdekükben megjelenni kéretnek.

— **A III. gyümölcs- és zöldség-kiállitás** juryje tegnap tartott ülésében következő dijakat itélte oda: I. *Pénzdijak:* 1. Pénzdij (150 frank aranyban) *Nonn* Jánosnak (Budapest) konyhakerti terményeiért. 2. Pénzdij (100 frank aranyban): a) *Gaoh* Károlynak (Bpest) konyhakerti terményeiért, b) *Peikert* Frigyes (Ürmény) ananászokért. 3. Pénzdij (50 frank aranyban): a) *Reinisch* Nándor (Bpest) konyhakerti terményeiért, b)

Hausknecht Jakab (Bpest) konyhakerti terményeiért c) *Steiner* József (Bpest) konyhakerti terményeiért. 4. Pénzdij (40 frank aranyban): *Fock* Ferencz (Budapest) konyhakerti terményeiért. 5. Pénzdij (25 frank aranyban): a) *Gyura* Menyhért (Karancsságh) szép cseresnyeért; b) *Tomasevich* János (főkertész Nagy-Kikindán) szép kajszinbaraczkokért és cseresnyéért. 6. Pénzdij (id. Petz Ármin budapesti főkertész által felajánlott 20 frank) *Kecskeméthy* Andrásnak (a budapesti tanitónő-képezde kertésze.) II. *Nagy bronzérmek:* 1. Gróf *Andrássy* Aladár letenyei kertészetének izletes ananászaiért. 2. Dr. *Csanády* Gusztáv (Keszthely) jeles cseresnye-fajokért. 3. *Erdélyi gazdasági egyesület* (Kolozsvár) gyüjteményes kiállitása, szép nyári gyümölcs-gyüjteményeért. 4. *Gaál* Dénes (Báté) korai üzdészeti szőlő és őszi baraczkért. 5. *Halas* város kertészete kivitelképes gyümölcseiért. 6. *Légrády* Károly (Budapest) szép baraczkgyüjteményeért. 7. *Mühl* Vilmos (Temesvár) üzdészeti jól érett szőlő és ananászért. 8. *Nagykőrösi gyümölcsészeti, szőlészeti és borászati egylet* kivitelképes gyümölcsterményeiért. 9. *Paszternák* Dávid (Zdoba) szép formáért. 10. *Pirkner* János (Torcs) jeles bogyár-gyüjteményéért, 11. *Schlegel* József (Zombor) szép baraczkokért, 12. *Szathmáry-Király* Pálné (F.-Zsolna) szép cseresnyéért, 13. gróf *Széchenyi* Imre kertészete (Horpács) szép gyümölcs-gyüjteményeért, 14. *Vigyázó* Sándor (Rátót) sok oldalu terméseért, 15. *Wohl* A. (Ober-Neudorf) szép cseresnye és meggy-gyüjteményeért. III. *Közreműködési érmek:* 1. *Wünsch* József, gróf Andrássy Aladár letenyei kertésze, 2. *Láng* Károly gróf Festetich Tasziló keszthelyi főkertésze, 3. *Janauschek* József, Nákó János nagyterennai főkertésze, 4. *Band* Henrik, Vigyázó Sándor kertésze Rátóton. IV. *Jegyzőkönyvi elismerést* nyertek a következő versenyen kivül álló kiállitók: 1. A *budapesti* (budai) *m. k. tanitóképezdének*, 2. *Hajós* József Dömsöd, 3. *Kassai m. k. gazdasági tanintézet*, 4. *Keszthelyi magyar királyi gazdasági tanintézet*, 5. *Kovács* József Bátorkeszi, 6. *Budapesti vinczellér-képezde*. — A jury *Váry-Szabó* Istvánnak, Halas város polgármesterének, jegyzőkönyvileg köszönetet szavazott az emlitett város gyüjteményes kiállitásának szép elrendezéseért. — *Légrády* Károly spárgái, melyek az utóbbi időleges kiállitáson nagy bronzéremmel dijaztattak, e kiállitáson is kitünőeknek ismertetek el. A nagy diszoklevélre vonatkozólag elhatároztatott, hogy az ezuttal is, az eddigi két időleges kiállitásról visszamaradt két diszoklevéllel együtt későbbi időleges kiállitás alkalmával adassék ki.

= **A kiállitási országos bizottság** f. hó 8-án délután 12 órakor a kiállitás igazgatósági épületében *ülést* tartott, melynek *tárgyát az általános jury-szabályzat egyes intézkedéseinek* a jury-tanács, illetve egyes csoport-juryk által kért *módositása képezte*. Az ülés a jury-tanács azon javaslatát, hogy a jury-szabályzat 14. §-ának 4. pontja, mely szerint «a jury-tanács tagjai — az összes csoport és osztály-juryk elnökei, ezek egyikének vagy másikának akadályoztatása esetén az illető alelnökök stb.» oda módosittassék, hogy az alelnökök egyáltalában tagjai legyenek a jury-tanácsnak — egyhangulag elfogadta. Nem fogadta el azonban a XIX. csoport (házi ipar) juryjének azon inditványát, mely szerint a szabályzat 171 §-a akképen módosittassék, hogy a háziipari tárgyak kiállitóinak a szabályzat szerint megitélhető kitüntetéseken kivül 5 és 10 frankos pénzdijak is legyenek megitélhetők, valamint hogy közreműködők érmei a gyüjtőknek, müpártolóknak, kereskedőknek, kik a kiállitott háziipari tárgyaknak előállitása és beszerzése körül kiválóan közreműködtek is adathassanak. *Havas* Sándor bizottsági tag inditványát, hogy a szabályzat 17. §-ában megállapitott kitüntetéseken kivül egyéb kitüntetési fokozatok (arany-, ezüst-, bronzérem) is állapittassanak meg, ragaszkodva már e tárgyban több izben hozott határozatához, az ülés nem fogadta el

= **A csoport-juryk** üléseiket a következő sorrendben tartják: A XI. csoport a) osztálya f. hó 9-én délután 4 órakor az igazgatósági épület üléstermében, a b) osztály ugyanazon nap délután 5 órakor az igazgatósági épület fogadó termében. A XIII. csoport b) osztálya f. hó 9-én reggel 9 órakor (szemle.) A XXIII. csoport f. hó 13-án délelőtt 9 órakor (szemle.) A munkakiállitás juryje f. hó 9-én délelőtt 9 órakor.

= **Kéjvonat Münchenből Budapestre.** Augusztus elején az országos kiállitás alkalmából Schönfeld Miksa utazási irodája kéjutazást rendez Münchenből Budapestre. A bajor, osztrák és magyar vasut-társasággal kötött egyezmény utján a kéjutazásban résztvevők átszállás nélkül érkeznek közvetlenül Budapestre.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

⁂ **Az apczi aratógép-verseny,** mely julius 6-án, Szentiványi Farkas ur birtokán lefolyt, méltó helyet foglal el ama kulturesemények közérdekü sorozatában, melyeknek óriási keretét a budapesti országos kiállitás képezi. Valóban lélekemelő látvány, mily lelkesedéssel üdvözöl az ország legállandóbb és legmegterheltebb adófizetője, a magyar gazdaközönség minden oly mozzanatot, mely a mezőgazdászati okszerü produkczió terén hivatva látszik lenni korszakalkotásra. Kezdünk technikus gazdák lenni, kezdjük a nemzetgazdászati egyszeregygyet, a gépekkel késziteni számdásunkat. És ez örvendetes jel, mind a magyar mezei gazdaságra, mind a magyar gépiparra. Azonban illuzió nélkül is kombinálunk már, azt tanusitotta az apczi aratógép-verseny biráló bizottságának verdikte is. A marokrakó aratógépek munkaképeseknek és gyakorlatban értékeseknek lőnek nyilvánitva; bár csak még a talajminőség hátrányai alól is lehetne azokat emanczipálni! Addig is azonban örvendjünk a konstatált vivmányokon, örvendjünk, hogy minden ember a honban, a koronás királyon és fián kezdve le a legszerényebb gazdálkodóig már jól és gyakorlatilag fogja föl a nemzet vitális érdekeit a mezőn és műhelyben egyaránt. A magyar gazdára pirkadó szebb hajnal sejtelmében gyült össze 5—6 szomszéd vármegye, sőt az ország gazdaközönségének szine-java s a közlelkesültségnek adott kifejezést a verseny folyamán a jelen volt birtokosok egyike, Thassy Géza orsz. képviselő, midőn élteté pohárköszöntőjében a legelső magyar embert, ki a legmunkásabb magyar emberek példányképe is — a koronás királyt; egy szükebb társaságban Horseczky vendégszerető házánál pedig a pompás apczi aszuval telt pohárral az apczi földesurat, Szentiványi Farkast, kit a jelen volt társaság a következő, a toasztot magukban foglaló sorokkal keresett föl: «A verseny befezte után Horseczky Ferencz ur vendégszerető házánál egybegyült nagy társaság kitörő lelkesedés között emelt poharat a nemzet gazdasági eszmék uttörője, a versenytér tulajdonosa, Szentiványi Farkas ur egészségeért, s azt kivánta, hogy őt a gondviselés a nemzetgazdászat előmozditására s a haza fölvirágoztatására az emberi kor legvégső határáig boldogul éltesse!» Adjon az isten több ily szép ünnepélyt a magyar gazdaközönségnek.

⁂ **Dunagőzhajózási társaság.** A dunagőzhajózási társaság igazgatósága a hajózás megkezdése előtt sokat foglalkozott a követendő tarifapolitikával. Az akkori tanácskozásoknak eredménye az a határozat volt, hogy a fuvardijakat jelentékenyen leszállitották. Ennek következtében márczius 1-én ugy a személy-, mint a teherforgalomban uj tarifák léptek hatályba. Akkor azonban azt a határozatot is hozták, hogy az amerikai közlekedési vállalatok elvével kisérleteket tesznek és e szerint, ha a viszonyok vagy a verseny szükségesnek mutatják, esetről esetre ujabb mérsékléseket léptetnek életbe; e határozat értelmében a társaság most uj, időleges és kivételes gabona-tarifákat léptetett életbe, hogy a forgalmat a Dunán és a Tiszán élénkitse. A tarifa csak augusztus 15-ikéig érvényes, a mikor a kiviteli campagne kezdetét veszi. Az uj tarifa-mérsékléseknek tehát az a czélja, hogy a gabnakereskedelmet, mely aratás előtt endesen tartózkodó szokott lenni, olcsó fuvar által élénkitse. Az uj időleges tarifa átlag 20%-nyi mérsékléset nyujt. Nehány relácziára nézve a következőkben állitjuk össze az uj és az eddigi (1885. márczius 1-én behozott) tarifákat:

	Budapestre régi	Budapestre uj	Bécsbe régi	Bécsbe uj
	krajczárokban 100 kilókint			
Szegedről	51	41	95	77
Ó-Kanizsa, Szanád, Zentáról	48	38	92	74
Temesvárról	60	50	104	86
Zimony, Belgrádból	50	37	94	73
Karlócza, Ujvidékről	46	35	90	71
Mohácsról	38	23	82	59

Budapestre és Bécsbe ezenkivül legalább 3000 tonna feladásánál 100 kilókint 3 kr refakczia engedélyeztetik. A dunagőzhajózási-társaság takarékoskodások által akarja a csekélyebb bevételeket kiegyenliteni.

⁂ **A nemzetközi bányászati, kohászati és földtani kongresszus** előkészitő nagy bizottsága serényen folytatja előkészületeit s a rendes meghivón kivül a hiresebb külföldi szaktudósokhoz külön levélbeli meghivást is intéz, hogy azok megjelenését jobban biztositsa. A kongresszus szeptember hó 14-én kezdődik és legfeljebb 3 napig tart. A résztvétel iránti jelentkezések augusztus hó 10-ig jelentendők be az előkészitő bizottságnál, (Budapest, vámpalota I. em.) s az előadások, melyeket a gyülés tagjai tartani ohajtanak, 8 nappal a kongresszus előtt jelenthetők be, tehát ekkor fogják a programmot is megállapithatni. Elvül kimondatott, hogy a magyarországi bányavidékek ismertetésén kivül csak oly előadások tarthatók, melyek a bányászati, kohászati s földtani ismeretek és tapasztalatok ujabb vivmányait tüntetik fel. Az előadások szabad szóval tartandók s tartamuk fél órán tul nem terjedhet. A tárgyalási nyelv a magyaron kivül a német és franczia. A részvételi dij 5 frt. A kongresszus alkalmából a végrehajtó bizottság két kirándulást tervez, melyek mindegyike körülbelül két napot vesz igénybe. Az egyiknek iránya Budapest, Diósgyőr, Selmeczbánya, Salgótarján, Budapest; a másiké Budapest, Oravicza, Anina, Baziás, Orsova, Mehádia, Budapest. Kilátásba van helyezve, hogy a hajó- és vasutigazgatóságok külön hajót, illetve vonatokat dijmentesen bocsátanak a kongresszus rendelkezésére.

⁂ **Fürdői menettérti jegyek**. Julius 10-től kezdve a m. kir. államvasutak Budapest, Szolnok, Miskolcz, Debreczen, Nagyvárad, Kolozsvár, Brassó és Marosvásárhely állomásairól *Herkules-fürdőbe* utazók részére *Temesvárig;* Budapest, Csaba, Nagyvárad, Szolnok, Eszék és Ujvidék állomásairól *Palics fürdőhelyre;* továbbá B.-Hunyad, Budapest, Brassó, Gyulafehérvár, Kolozsvár, Nagyszeben, Nagyvárad állomásairól, végre a magyar északkeleti vasut M.-Sziget, Nagy-Károly, S.-A.-Ujhely és Szatmár állomáiról *Korond* fürdőhelyre (Héjasfalva állomás) s végre Budapest személy pályaudvarról *Balaton-Füredre* szóló mérsékelt áru fürdőmenettérti jegyek fognak kiadatni. Emlitett naptól kezdve továbbá a *Lipik* fürdőre (Barcs állomás) szóló fürdőmenettérti jegyek *Daruvár* fürdőre való utazásra is érvényesek. E menettérti-jegyekre nézve ugyanama határozmányok mervadók, melyek a f. évi május 15-től érvényes fürdődijszabásban foglaltatnak.

SORSOLÁS.

= **Az alföld-fiumei vasut** részvényeinek az 1884. évi XXXIX. törvényczikk értelmében az 1885. évi julius hó 1-én Budapesten tartott első kisorsolása alkalmával a következő 258 darab részvény huzatott ki: 177 601 791 934 1180 1877 2178 2371 2945 3306 3662 3741 4112 4311 4840 5000 5428 5536 5620 5725 7108 7389 7434 7816 8310 8231 8250 9481 9590 11682 11689 12102 12405 12661 12723 12737 13100 14190 14876 16273 16986 17541 17704 17803 17839 17890 17903 18341 18818 19501 20413 21921 22077 22378 24167 24525 24566 25394 25517 26024 26152 26393 26440 26626 27316 27371 27480 27716 27799 27854 28343 29050 29266 29852 30009 30265 30500 30546 30710 31708 31763 32231 32276 32881 32993 33105 33245 33257 33474 33496 33511 33613 33635 34068 34097 34343 34505 35339 35772 35917 36051 36143 36539 36704 37044 37156 37650 37869 38205 38300 38334 38644 38942 39589 39807 40006 40586 40613 41049 41244 41501 41816 41964 42544 42616 43437 43540 43911 44052 44193 44217 44233 44296 44368 44425 44607 44913 45040 45283 45403 45915 46356 46504 46800 47056 47187 47607 48006 48736 48877 48908 48922 48928 49197 48289 49598 50227 50347 50356 50367 50415 50430 50469 50493 51185 51247 51292 51571 51586 51622 51799 51886 52107 51229 52330 52526 52695 53066 53075 53285 53515 53594 53757 53792 53799 53842 53851 54062 54317 54773 54776 54842 54843 55301 55482 55539 55601 55725 56433 56477 56486 56507 55610 56770 56837 57051 57403 58115 58903 59246 59307 61489 61600 62006 62323 62568 62819 62869 63238 63551 64099 64169 65283 65747 66202 66438 66543 67168 68184 68502 68560 69000 69131 69140 69540 69701 69778 69820 70358 71894 72291 72696 72709 72768 72804 72920 72995 73108 73669 73917 73970 74140 74238 74295 74462 74493 74517 74793. E kisorsolt részvények 1886. évi január 1-én Budapesten: a m. kir. központi állampénztárnál és a magyar általános hitelbanknál, Bécsben a cs. k. szab. osztrák kereskedelmi és iparhitelintézetnél, végre Majna melletti Frankfurtban M. A. Rothschild és fia czégnél s az előbb nevezett osztrák hitelintézet ottani fiókjánál váltatnak be, és azoknak további kamatoztatása 1885. deczember hó 31-ével megszünik.

IPARÜGYEK.

— **A budapesti férfi- és női-szabó ipartestület** létesitése czéljából a férfi- és női-szabó iparosok egyharmadának kivánatára, a IV. ker. elöljáróság, mint az összes ipartestületek alakitásával megbizott 1-ső foku iparhatóság f. hó 20-án (hétfőn) délután 4 órára a IV. ker. Lipót-utcza 32. sz. (uj városház) II. em. közgyülési társalgó helyiségében közgyülés hivat össze. E közgyülés tárgyát az ipartestület alapszabályainak megállapitása fogja képezni.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

⁂ **A szegedi kender beváltó és kikészitő részvénytársaság** ügyében e hó 5-én Szegeden értekezlet tartatott, a melynek tárgyát a kender termelők számbavétele képezte. Az intézetnek 1500—2000 holdnyi termelésre van szüksége, ebből az értekezleten 16 termelő által 800 holdnyi azonnal alá iratott; bejelentés történt további 5 termelő részéről még 200 holdra. Ezek mind Szeged és vidékéről való jelentkezések, még hátra van H.-M.-Vásárhely és Szentes s ezek vidéke. Igy a szükséges termelvény már is együtt van.

⁂ **Kereskedelmi szerződés Romániával**. Mint már jelentettük, az aradi kereskedelmi és iparkamara a kormány felhivására hétfői ülésében tárgyalta a Romániával fennálló kereskedelmi szerződés megujitásának kérdését. A kamarának a kormányhoz készitett felterjesztéséből kiemeljük a következőket: Az előterjesztés értelmében a kereskedelmi szerződésnek Romániával leendő megkötése kivánatos, de miután annak előnyei és hátrányai a monarchia két állama közt nem arányosan oszlanak meg, közgazdasági érdekeink ez aránytalanságnak Ausztria részéről kieszközlendő más engedmények általi kiegyenlitését követelik. Ha ez megtörtént, a magyar kormány a legnagyobb sulyt iparczikkekben álló kivitelünknek elviselhető vámok és az eddiginél loyálisabb vámkezelés általi lehető biztositására fektesse. E végből szükségesnek tartja a kamara, hogy az értékvámok a mi ipari kivitelünket képező durvább iparczikkek sulyának és értékének valóban megfelelő speczifikus vámokká alakittassanak át. — Az érdekeinknek megfelelőbb vámkezelés biztositása, kiviteli czikkeinkből a monarchiában és Romániában több vámhivatalnál elhelyezendő áruminta gyüjtemények létesitése hozatik javaslatba, valamint azt is szorgalmazza a kamara, hogy a vámkezelési eljárás, az eddigi tapasztalatok figyelembe vételével, közös egyetértéssel szabályoztassék s az ez iránti megállapodások a szerződéssel egy időben a felek tudomására hozassanak. A szerződés megkötése fejében a kormány a gabona-vámmentességet ne adja meg, mert az oly kedvezmény, a minőben Közép-Európa egy állama sem részesiti a többieket, hanem a most érvényben levő mód szerint Romániának, mint szomszédos államnak, a szerződés egyik függelékében biztosittassék a mindenkor érvényben levő gabonavámokkal szemben egy bizonyos megfelelő aránynyos kedvezmény, mely a gabona-vámok netán nagyobb mérvben eszközlendett emelése után esetleg szintén jelentékeny előny lehet Romániára nézve. Az állatbehozatalnál a legtöbb kedvezményes viszony fentartását biztosithatjuk ez államnak is, de állategészségügyünk érdekei szem elől nem téveszthetők s a határzár megszüntetése csak az esetre helyezhető kilátásba, ha azáltal állattenyésztésünk és állatkivitelünk nyugat felé veszélyeztetve nem lenne. Az előterjesztés ezután részletesen, tüzetes indokolás mellett mondja el a kamara véleményét a szerződés minden pontjára és a vámtarifa minden egyes Magyarországot érdeklő tételére nézve. Véleményét azzal végzi, hogy a magyar kormány a tárgyalások alatt a hazai szakértőket folyton a maga kezeügyében tartsa és a tárgyalások előtt terjeszszen a romániaihoz hasonló oly törvényjavaslatot a képviselőház elé, mely szerint a kormány felhatalmaztatik, hogy amaz államokkal szemben, melyek velünk sem tarifa, sem a legtöbb kedvezményt biztositó szerződést nem hajlandók kötni, az onnan behozott áruczikkek vámjait bevallott értékük 50%-áig emelheti. Az aradi kamara véleménye szerint Romániának irányunkban alkalmazott taktikája csak ily eljárás által lesz ellensulyozható.

BUDAPESTI ARU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Julius 8. —

Gabonatőzsde.

A *buza*-üzlet iránya ma ellanyhult. A kinálat ugyan gyengébb volt, de malmok tartózkodó magatartást tanusitottak és csak gyenge vételkedvet mutattak. Mintegy 10,000 mm. adatott el, mi közben az árak átlag 5 krral gyengültek métermázsánkint. — Egyéb gabonanemekben gyenge volt a forgalom és irány s árak teljesen változatlanok maradtak. — Eladatott:

Buza: *Tiszavidéki* 200 mm. 79.3 k. 9.20 forint, 1000 mm. 78.8 k. 9.10 frt, 100 mm. 78.5 k. 8.90 forint, 200 mm. 78.4 k. 9 frt, 300 mm. 78.3 9 forint, 200 mm. 78.2 k. 9 frt, 230 mm. 78.2 k. 9 frt, 100 mm. 77 k. 8.75 frt, 200 mm. 77 k. 8.90 frt, 1300 mm. 75.3 k. 8.45 frt, mind három hónapra.

Pestvidéki 280 mm. 76 k. 8.55 frt, három hónapra.

Fejérmegyei 200 mm. 75 k. 8.45 forint, 100 mm. 73.3 k. 8.05 frt, mindkettő három hónapra.

Marosi 100 mm. 77.5 k. 8.75 forint, három hónapra.

Bácskai 1500 mm. 75.8 k. 8.50 forint, három hónapra.

Becsei 800 mm. 73 k. 8.27½ forint, három hónapra.

Szokványminőségü 1700 mm. 75 k. 7.75 frt, három hóra.

Tengeri 350 mm. 6.15 frt, 300 mm. 6.10 frt, 200 mm. 6.12½ frt, mind készpénzen.

Zab 200 mm. 6.60 frt, 300 mm. 6.52½ frt, mindkettő készpénzen.

Árpa *uj* 100 mm. 6.10 frt, készpénzen.

Mai hivatalos effektiv árak:

			frttól	frtig
Buza	ó, bánsági	74—79 k/g	—.—	—.—
—	» tiszavidéki	74—79 »	8.15	8.95
—	» pestvidéki	74—79 »	8.05	8.85
—	» fehérmegyei	74—79 »	8.05	8.85
—	» bácskai	74—79 »	—.—	—.—
—	» északmagyarorsz.	74—79 »	7.80	8.40
Rozs	»,	70—72 »	—.—	—.—
Árpa	» takarmány	60—62 »	—.—	—.—
—	» égetni való	62—64 »	—.—	—.—
—	» sörfőzdei	64—66 »	—.—	—.—
Zab	»	39—41 »	6.30	6.60
Tengeri	uj bánsági	75 »	6.20	6.25
—	» másnemü	73 »	6.15	6.20
—	»	— »	—.—	—.—
Köles	ó	— »	—.—	—.—
Repcze	uj, káposzta	— »	11.25	11.75
	» bánsági	— »	11.—	11.50

Határidőüzlet gyenge forgalom mellett az alacsonyabb newyorki buza-árfolyamok következtében lanyha irányban nyilt meg. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza őszre mintegy 10,000 mm. 8.26, 8.25 és 8.24 forinton.

Szokványbuza tavaszra 2000 mm. 8.66 és 8.65 forinton.

Tengeri julius—augusztusra mintegy 5000 mm. 6.10 és 6.09 forinton.

Tengeri augusztus—szeptemberre mintegy 5000 mm. 6.18, 6.17 és 6.16 forinton.

Uj tengeri 1886. május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.72, 5.71 és 5.70 frton.

Hivatalosan *felmondatott* e hó 13-ikára 7000 mm. *tengeri.*

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén tartósan lanyha irány mellett gyenge volt a forgalom. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 5000 mm. 8.24 és 8.23 frton.

Tengeri julius—augusztusra mintegy 5000 mm. 6.08 és 6.07 frton.

Uj tengeri 1886. május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.70 és 5.69 frton.

Szokványzab őszre mintegy 5000 mm. 6.15 és 6.16 frton.

Déli 1 órakor hivatalosan zárulnak:

Szokványbuza őszre	frt.	8.22 —	8.24—
Tengeri julius—augusztusra	«	6.06 —	6.08—
Szokványzab őszre	«	6.14 —	6.16—
Káposztarepcze aug.—szeptemberre	«	11.75 —	11.⅞—

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom gyenge volt; az irány eleintén csendes volt, de később midőn Berlinből 3 márkával alacsonyabb buza-árfolyamokat jelentettek, az irány igen ellanyhult, csakis zab maradt állandó. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 15,000 mmázsa 8.24, 8.23, 8.22, 8.19, 8.18, 8.17 és 8.16 forinton.

Tengeri julius—augusztusra mintegy 5000 mmázsa 6.08, 6.07 és 6.06 forinton.

Uj tengeri 1886. május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.70, 5.69 és 5.68 forinton.

Szokványzab őszre 1000 mm. 6.17 frton.

Este 6 órakor zárulnak:

Szokványbuza 1885. őszre	frt.	8.15 —	8.17—
Tengeri julius—augusztusra	«	6.04 —	6.06—
Tengeri 1886. május—juniusra	»	5.67 —	5.69—
Szokványzab őszre	«	6.15 —	6.17—
Káposztarepcze aug.—szeptemberre	«	11.75 —	11.⅞—

Terménytőzsde.

Terményekben ma nem volt forgalom; irány és árak változatlanok.

Értéktőzsde.

A tőzsde ma kedvezőtlen politikai hirek hatása alatt állt, minek következtében különösen a járadékok árfolyama tetemesen esett; üzérkedési értékek tegnapi árfolyamukat megtartották. Az utó- és esti tőzsde üzlettelen volt.

Előtőzsde.

Az előtőzsde lanyha irányt követett. Osztrák hitelrészvény 285.75-től 286-ig árultatván, maradt 285.70 pénz; magyar hitelbank 290.25-től 289.50-ig, magyar aranyjáradék 99-től 98.87½-ig köttetett.

11 óra 30 perczkor zárul: Osztrák hitelrészvény 285.70—285.80.

Déli tőzsde.

Miután Berlinből is alacsonyabb árfolyamokat jelentettek, az irány lanyha maradt. Osztrák hitelrészvény 285.30-tól 285.60-ig vétetvén, maradt 285.60 pénz, magyar hitelbank 289-től 289.50-ig köttetvén, maradt 289.25 pénz, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 81.50-en, pesti magyar kereskedelmi bank 577-en, magyar aranyjáradék 98.92½-től 98.85-ig, magyar papirjáradék 92.62½-től 92.45-ig köttetett. Más értékek közül eladattak: pesti közuti vasut 295-ön, Erzsébet-malom 267-en. Valuták és váltók feszesebbek.

1 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 285.60—285.70, magyar hitelbank 289.25—289.50, magyar aranyjáradék 98.85—98.90, magyar papirjáradék 92.50—92.55.

Praemiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 1.25—1.50 forint, nyolcz napra 4.50—5 frt, egy hóra 10—11 frt.

Utótőzsde.

Nyugodt irány mellett az utótőzsdén osztrák hitelrészvény 285.70-től 285.60-ig, magyar aranyjáradék 98.87½-től 98.92½-ig köttetett.

2 óra 30 perczkor zárul: Osztrák hitelrészvény 285.60—285.70.

A magánforgalomban magyar leszámitoló- és pénzváltó bank 81.25-től 81.50-ig köttetett.

Esti tőzsde.

Az esti tőzsde üzlettelen volt, csupán osztrák-hitelrészvény köttetett 285.40-en.

5 órakor zárul: Osztrák hitelrészvény 285.40—285.50.

Felszámitolási árfolyamok.

Magyar 4% aranyjáradék	—.—
« 5% papirjáradék	—.—
« általános hitelbank	289.—
« pénzváltó és leszámitoló bank	—.—
Tiszai és szegedi kölcsön	—.—
Magyar jelzálogbank	—.—
Osztrák hitelintézet	286.—
Anglo-osztrák bank	—.—
Állami vasut	—.—
Déli vasut	—.—
Török bir. dodohány	—.—
Rima-Murányi	—.—

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, julius 8. Az üzlet csöndes. — Magyar urasági, öreg, nehéz 35—36 forint, fiatal nehéz 37—38 frt, fiatal, közép 39—39½ forint, könnyü 40—.— forint. — Közönséges zedett nehéz ——— forint, közép 38½—39 forint, könnyü 40— forint. — Romániai átmeneti, bakonyi nehéz ——— forint, átmeneti közép —.— —.— forint, átmeneti könnyü ———.— forint, erepeti nehéz —.— forint, átmeneti közép —.— forint. — Szerbiai nehéz 37—38 forint, közép 37—38 forint, könnyü 38—39 forint. — Hizó 1 éves élősulyban — ——— forint, hizó két éves élősulyban 4% ——— forint, 1 éves hizó a vasutról mázsálva —.—.—. Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kilós és 4% levonással kilogrammonkint értendők. Makkos sertés, élősulyban 4%-os levonással —.—.— forint. — Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmeneteliek adattak t. vevőn s páronkint 3 aranyban vám fejében megtérittetnek.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, jul. 8. (Az *Egyetértés* távirata.) Jobb párisi zárlati árfolyamokra a mai előtőzsdén kulisszaértékek iránya szilárdabb volt. Az üzlet mindamellett élénktelen maradt és az üzérkedés csakis járadékok iránt mutatott némi érdeklődést és ezek árfolyama nagyobb mértékben emelkedett. Vasuti és bankrészvényekben csak egyes kötések jöttek létre. Valuták szilárdabbak. *Wodianer* Mór báró halálának nem volt a tőzsde irányára befolyása, csakis osztrák-magyar államvasut részvények gyengültek ennek következtében. Az előtőzsde zárlatánál hitelrészvényekben nagyobb volt a kinálat, minek következtében az árfolyamok ismét csökkentek.

11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 285.55, *magyar hitelbank* 289.40, uniobank 78.80, osztrák-magyar államvasut 294.50, déli vasut 136.75, Károly Lajos vasut 243.75, tramway 195.10, májusi járadék 82.62, *magyar aranyjáradék* 99.02, *magyar papirjáradék* 92.57, husz frankos arany 9.86½.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén alacsonyabb árfolyamokon és lanyha irányban indult az üzlet. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 285.10, *magyar hitelbank* 288.75, angol-osztrák bank 98.25, osztrák tartományi bank 94.75, uniobank 78.80, bankegyesület 101.75, osztrák-magyar államvasut 294.10, déli vasut 136.75, Károly Lajos vasut 243.75, elbavölgyi vasut 169, tramway 195, májusi járadék 82.60, *magyar aranyjáradék* 98.60, *magyar papirjáradék* 92.52, husz frankos arany 9.86½.

A lanyha irány tartós maradt és a forgalom pangott. Váltók és valuták emelkednek.

2 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 285.50, angol-osztrák bank 98.70, uniobank 78.75, bankegyesület 101.75, *magyar hitelbank* 289.25, osztrák-magyar államvasut 294.50, Károly-Lajos vasut 244.25, dunagőzhajózási részvény 459, Lloyd-részvények 566, északnyugati vasut 168.50, elbavölgyi vasut 169.—, tramway 195.40, déli vasut 136.75, májusi járadék 82.65, osztrák aranyjáradék 109.15, *magyar aranyjáradék* 98.95, 1864-iki sorsjegy 167.75, bécsi községi sorsjegy 123, husz frankos arany 9.87, német birodalmi márka 61.12. Berlini jelentésekre szilárdabb. Járadékok kedveltebbek.

Bécs, jul. 8. *(Magyar értékek hivatalos zárlata).* Magyar földtehermentesitési kötvények 102.50, Erdélyi földtehermentesitési kötvények 101.—. 5½%-os magyar földhitelintézeti záloglevél 102.75. Erdélyi vasut 184.25. Magyar keleti vasut 108.50. Magyar ny. kölcsön sorsjegy 117.90. Szőlődézsmaváltsági kötvények 98.—. 6%-os aranyjáradék —.—. Tiszavölgyi sorsjegy 119.80. Magyar 4%-os aranyjáradék 99.02. Magyar vasuti kölcsön 148.50. Magyar hitelbank 289.25. Alföldi vasut 185.50. Magyar északkeleti vasut 170.75. Keleti vasuti elsőbbség 98.30. Tiszavidéki vasut-részvény 252.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank részvény 81.25. Kassa-oderbergi vasut részvény 148.50. Magyar papirjáradék 92.55. Dohány-részvények —.—. Leszámitolóbank —.—.

Bécs, jul. 8. *(Osztrák értékek hivatalos zárlata.)* Osztrák hitelrészvény 285.60. Déli vasut 136.75. 4%-os aranyjáradék 109.10. Váltó Londonra 124.50. Károly-Lajos vasut 244.25. 1864-es sorsj. 167.75. 1860-as sorsjegy 139.50. Török sorsjegy 20.50. Angol-osztrák bank részvény 98.50. 4·2%-os ezüstjáradék 83.45. Osztrák államvasut 294.50. 20 frankos 9.87. 4·2%-os papirjáradék részv. 82.67. Osztrák hitelsorsjegy 175.75. Osztrák-magyar bankrészvény 866.—. Csász. kir. arany 5.87. Német bankváltók 61.10. Elbavölgyi vasut részv. 168.50. Wiener Bankverein részvény 101.50. Dunagőzhajózási társ. részv. 459.—. Javul.

Magánforgalom.

Bécs, jul. 8. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *A déli tőzsde zárlata után* jegyez osztrák hitelrészvény 285.30, *magyar aranyjáradék* 98.97½.

A délutáni magánforgalom csekély üzlet mellett szilárd volt. Osztrák hitelrészvény 285.50—285.60, *magyar aranyjáradék* 98.95,

Az **esti magánforgalomban** marad osztrák hitelrészvény 285.90.

Praemiumüzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, jul. 8. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A dijtételek alig változtak. Osztrák hitelrészvény holnapra 1½—2 frt, nyolcz napra 4¾—5 frt, egy hónapra 10—10½ frt, három hónapra 21—22 forint, osztrák-magyar államvasut egy hónapra 8—9 frt, Károly-Lajos vasut egy hónapra 8—9 frt, déli vasut egy hónapra 6—7 frt, *magyar aranyjáradék* egy hónapra 2—2¼ százalék, három hónapra 3½—4 százalék.

Magánkamatláb: Első rendü váltóra 3—3⅜ százalék, távolabbi látra és telepitett váltóra 3½—3¾ százalék.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, jul. 8. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A mai tőzsde tegnaphoz képest változatlan árfolyamokkal nyilt meg, de a nagyon csekély vételkedv következtében csakhamar csökkentek az árak. Csakis zab őszre emelkedett kissé. Köttetett: *Buza* őszre 8.56—8.52, tavaszra 8.92—8.88 frton és maradnak az alacsonyabb árfolyamokon kinálva, *Rozs* őszre 7.20—7.22, *zab* őszre 6.63—6.67, *tengeri* julius—augusztusra 6.38—6.35, *uj tengeri* 6.18—6.15 forinton. — Felmondatott ma 2000 mm. *tengeri* és 1500 mm. *zab.*

Szeszben ma pangott az üzlet. Kész gabonaáru jegyez változatlanul 28⅞ frtot.

Délután jelentékenyebb gyengébb berlini jegyzések befolyása alatt az irány ugyan határozottan lanyha volt, az árfolyamok azonban csak mérsékelten gyengültek, mert fedezésre még mindig van némi kereslet. *Buza* őszre 8.48, tavaszra 8.84; *rozs* őszre 7.19 és *zab* őszre 6.65 frton köttetett. Tengeri-határidők üzlettelenek és változatlanok. Végül zárulnak: *Buza* őszre 8.48—8.50, tavaszra 8.83—8.85, *rozs* őszre 7.18—7.19, *zab* őszre 6.65; *tengeri* julius—ugusztusra 6.35—6.36, *uj tengeri* 6.15—6.16 frt.

Kész áruban gyengén tartott irány mellett csak jelentéktelen fogyasztási forgalom volt.

KULFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Trieszt, jul. 8 (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Váltó Londonra 124.45, olasz bankpiaczokra 49.20, husz frankos arany 9.86, májusi járadék 82.60, *magyar aranyjáradék* 98.65, *magyar papirjáradék* 92.55, osztrák hitelrészvény 285.50, olasz járadék 94.75 után 94.87.

Berlin, julius 8. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Afghanisztánra vonatkozó kedvezőtlen hirek miatt a tőzsde lanyha irányban nyilt meg és minden üzleti kedv hiányzott. Hitelrészvények kináltattak; dux-bodenbachi vasut szilárd irányt követett, járadékok estek; orosz értékek kináltattak, magyar, olasz és orosz járadékok tartvák. Később londoni szilárd irányra az egész piaczon javult a hangulat ideiglenesen. Zárlat gyenge. Magánkamatláb 2½%.

Berlin, jul. 8. (Tőzsdei jelentés.) Kedvezőtlen politikai hirek, főleg orosz értékekre gyengitőleg hatottak. Német vasuti részvények szilárdak és élénkek. Magánkamatláb 2½ százalék.

Frankfurt, jul. 8. (Esti tőzsde.) *Magyar aranyjáradék* 81, osztrák hitelrészvény 233.25, osztrák-magyar államvasut 241.⅛, Károly Lajos vasut 199.50, osztrák déli vasut 112. Csendes.

Páris, jul. 8. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A hangulat kedvetlen. *12 óra 55 perczkor jegyeznek:* 4½% franczia járadék 110.20, 3 százalékos franczia járadék 80.90, osztrák-magyar államvasut 598.75, osztrák déli vasut 280, török consol 16.37, egyiptomi kölcsön 318.12, török sorsjegy 41.50, ottomán bankrészvény 522.50, osztrák tartományi bank 443.75, Szuez-részvény 2065, spanyol kölcsön 58.40, *magyar aranyjáradék* 80.25, olasz járadék 97.20, Credit foncier 1325.

3 óra 40 perczkor zárulnak: 3%-os franczia járadék 80.95, 4½%-os franczia járadék 110¼, osztrák-magyar államvasut 598, osztrák déli vasut 280, franczia törleszthető járadék 82½, *magyar aranyjáradék* 80.25, magyar papirjáradék 524

Páris, jul. 9. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az *utótőzsdén*, miután ama hir, hogy az afghán határon az előörsök összeütköztek, megerősitést nem nyert, az irány szilárdabb volt, kivévén a Banque de Parist, melyben baisse támadt. Tunis meridionale 630-on kináltatott. *5 óra 25 perczkor jegyeznek:* Váltó Londonra 25.18, orosz rubel 252.50. Magánkamatláb 2½ százalék.

London, jul. 7. Osztrák aranyjáradék 88, osztrák ezüstjáradék 67.25, angol consolok 99.10, váltó Bécsre 12.57½, ezüst 49.03. Renyhe.

Newyork, jul. 7. (Kabelsürgöny.) Váltó Berlinre 400 márkáról (60 napi látra) 94⅝, váltó Londonra 484¼, négyszázalékos tőkésitett kölcsön 1877-ből 124¼, Erievasut 9⅝, váltó Párisra 5.21¼.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok *K*-val, a medióra *M*-mel, az ultimóra *U*-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fenti átszámitásoknál még a transakció-költségek, továbbá a medio- és ultimo-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongácziótételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 61 frt — kr, 100 frk vista = 49 frt 35 kr.

Julius hó 8.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben	
PÁRIS.					
*Franczia 3%-os járadék		80.95	—.—		—.—
« 4½%-os «		110.25	—.—		—.—
Osztrák-magyar államvasut	M	598.—	294.69	—	0.69
Osztrák déli vasut	M	280.—	136.09	+	0.45
*Osztrák földhitel-részvénytársaság		—.—	—.—		—.—
*Franczia törleszthető járadék		82.50	—.—		—.—
Osztrák 4%-os aranyjáradék	M	—.—	—.—		—.—
Magyar vasuti kölcsön	U	—.—	—.—		—.—
Magyar jelzálog-hitelbank	K	—.—	—.—		—.—
Bécsi unió-bank	K	—.—	—.—		—.—
Magyar aranyjáradék	U	80.25	98.67	—	0.06
Magyar 5%-os papirjáradék	U	—.—	—.—		—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—		—.—
Magyar országos bank	K	—.—	—.—		—.—
BERLIN.					
Osztrák 4⅕%-os papirjáradék	K	67.50	82.75	—	0.69
« 5%-os «	K	—.—	—.—	—	—.—
« 4⅕%-os ezüstjáradék	K	68.30	83.30	—	0.12
« 4%-os aranyjáradék	K	89.25	109.13	—	0.80
Magyar aranyjáradék	U	81.10	99.02	—	0.18
« 5%-os papirjáradék	U	75.90	92.78	—	0.12
« keleti vasuti kötvények	K	—.—	—.—		—.—
Keleti 5%-os v. elsőbbs. kötv.	K	102.10	124.80	+	0.06
Osztrák hitelrészvény	U	467.—	284.79	—	0.60
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—		—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	482.—	294.03	—	0.60
Osztrák déli vasut	U	225.—	137.20	—	—.—
Károly-Lajos vasut	U	99.60	242.97	—	0.48
Kassa oderbergi vasut	K	60.70	148.14		—.—
*Román vasuti részvények		—.—	—.—		—.—
Orosz bankjegy		203.50	124.13	—	0.25
Váltó bécsi piaczra		163.50	61.08	—	0.04
*Keleti kölcsön II. kibocsátás		59.90	—.—		—.—
Magyar jelzálog-hitelbank	K	—.—	—.—		—.—
« leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—		—.—
« országos bank	K	—.—	—.—		—.—
FRANKFURT.					
Osztrák 4⅕%-os papirjáradék	K	67.75	83.25	—	0.07
« 5%-os «	K	80.93	99.10	—	0.08
« 4⅕%-os ezüstjáradék	K	68.43	83.45	—	0.25
« 4%-os aranyjáradék	K	89.31	109.21	—	0.08
Magyar aranyjáradék	U	81.—	98.90	—	—.—
« 5%-os papirjáradék	U	75.93	92.82	—	0.23
Osztrák hitelrészvény	U	233.—	284.26	—	1.50
Osztrák-magyar bank	K	—.—	—.—		—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	241.—	294.21	—	0.60
Károly-Lajos vasut	U	199.50	248.53	+	0.35
Osztrák déli vasut	U	112.—	137.19	—	—.—
Erzsébet osztrák nyugoti vasut	K	—.—	—.—		—.—
Magyar-gácsországi vasut	K	—.—	—.—		—.—
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötvények	K	—.—	—.—		—.—
Váltó bécsi piaczra		163.65	61.02		—.—
4½%-os földhitelintézeti záloglevél	K	—.—	—.—		—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—		—.—
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—		—.—
Magyar jelzálog-hitelbank	K	—.—	—.—		—.—
Magyar országos bank		—.—	—.—		—.—

KULFÖLDI ÁRUTOZSDEK.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Gabonaszállitási dij waggonrakmányokban 100 kilónként értendő. A számitási árfolyam a német piaczokra 100 márka vista = 61 frt 100 frk 49.35 frt.

Julius hó 8.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben	
PÁRIS.				
Buza folyó hóra	23.60	11.65	+	0.07
— augusztusra	24.—	11.84	+	0.11
— utolsó 4 hóra	24.30	11.99	—	0.04
— novembertől 4 hóra	24.40	12.04	—	0.04
Liszt 9 márkás folyó hóra	47.30	14.69	+	0.07
— augusztusra	48.25	14.98	+	0.09
— utolsó 4 hóra	51.25	15.91	+	0.09
— novembertől 4 hóra	51.75	16.06	+	0.12
Olaj folyó hóra	68.—	31.09	+	0.15
— augusztusra	68.50	31.34	+	0.03
— utolsó 4 hóra	65.—	32.07	+	0.02
— első 4 hóra	66.—	32.58	+	0.04
Szesz folyó hóra	47.50	25.53	+	0.32
— augusztusra	48.—	25.81	+	0.34
— utolsó 4 hóra	49.—	26.34	+	0.02
— első 4 hóra	50.	26.87	+	0.02
Szállitási dij: Budapestről	8.27	4.14		
— « Bécsből	7.87	3.94		
BERLIN.				
Buza julius-augusztusra	166.50	10.16	—	0.12
— szeptember-októberre	169.75	10.35	—	0.17
Rozs julius-augusztusra	147.—	8.97	—	0.05
— szeptember-októberre	151.—	9.21	—	0.06
Zab julius-augusztusra	125.—	7.62	—	—.—
— szeptember-októberre	131.—	7.99	—	0.09
Olaj szeptember-októberre	48.50	29.58	—	0.06
— október-novemberre	49.—	29.89	—	0.06
Szesz julius-augusztusra	42.80	26.11	—	—.—
— szeptember-októberre	43.90	26.78	—	0.18
Szállitási dij: Budapestről	3.93	2.42		
— « Bécsből	3.24	1.91		
STETTIN.				
Buza julius-augusztusra	168.—	10.25	—	[illegible]
— szeptember-októberre	172.—	10.49	—	0.30
Rozs julius-augusztusra	147.—	8.96	—	—.—
— szeptember-októberre	149.50	9.12	—	0.03
Olaj juliusra	48.50	29.59		—.—
— szeptember-októberre	48.50	29.59	—	—.—
Szesz kész szállitásra	42.60	25.99	—	0.12
— julius-augusztusra	42.40	25.86	—	—.—
— augusztus-szeptemberre	42.60	25.99	—	0.06
— szeptember-októberre	43.50	26.54	—	0.06
Repcze	—.—	—.—		—.—
Szállitási dij: Budapestről	4.81	2.95		
— « Bécsből	3.62	2.21		
KÖLN.				
Buza juliusra	17.40	10.62	—	—.—
— novemberre	17.70	10.80	—	0.06
Rozs juliusra	14.50	8.85	—	—.—
— novemberre	15.20	9.27	—	0.06
Olaj kész szállitásra	26.40	32.20	—	—.—
— októberre	26.50	32.33	—	—.—
Szállitási dij: Budapestről	5.95	3.65		
BOROSZLO.				
Buza	17.30	10.55	—	—.—
Zab	14.20	8.66		—.—
Olaj	42.30	25.80	—	0.18
Rozs	14.50	8.87		—.—
Repcze	—.—	—.—		—.—
Tengeri	14.—	8.51		—.—
Szállitási dij: Budapestről	2.95	1.81		

Páris, jul. 8. *Buza* és *szesz* szilárd, *liszt* javult, *olaj* tartva.

Berlin, jul. 8. *Buza, rozs, zab, olaj* és *szesz* bágyadt.

London, jul. 7. Havanna-*czukor* névleg 17.

Hamburg, jul 7. *Petroleum* javult, helyben 7.½, juliusra 7.40, augusztus-deczemberre 7.75 márka.

Liverpool, julius 7. *Liszt* és *buza* csendes. *Tengeri* ¼ pennyvel alacsonyabb. — **Időjárás: eső.**

Newyork, julius 7. (Kabelsürgöny.) Gyapot Newyorkban 10½, Neworleansban 10—. — Petroleum fin. 70° Abel Test Newyorkban juliusra 8⅜. — Philadelphiában juliusra 8¼. — Nyers petroleum 7¼. — United pipe line certificates 97¾. — Liszt 3.85 — Piros őszi buza helyben 99 cent (= 9.30 frt), aug.-ra 98½ cent (= 9.25 frt), szeptemberre 100⅛ cent (=9.41 frt), októberre 102 cent. (=9.58 frt) 100 kilonkint. Tengeri 53. — Czukor (Fair rafining Muscovados) 5.25. Riokávé 8.35. — Zsir (Wilcox jegyü) 6.90. (Fairbank jegyü) 6.85 — Gabona fuvardij imperial-quarterenkint Észak-Amerikából az angol kikötőkbe és az ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe 2¼ cent. (= 0·65 frt. 100 kilókint.) — Napi felhozatal gyapotból 1000 bál.

BORÁSZAT.

⁂ **Filokszera.** Zemplénmegye szerencsi járásába kebelezett *Szerencs, Legyes-Bénye, Bekecs* és *Monok* községekben, továbbá Zalamegye tapolczai járásába kebelezett *Vászoly* községben a filokszera jelenléte konstatáltatván, a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter nevezett községek összes szőlőterületeit, valamint az olyan kerteket, melyekben esetleg egyes szőlőtők állanak, zár alá helyezte. E rendelet értelmében a zár alá helyezett összes szőlőterületről gyökeres vagy gyökértelen szőlővessző, szőlőnövény és általában a szőlőtő minden egyéb alkatrésze (a szőlőfürt kivételével), továbbá bármilyen fa- vagy cserjenemü ültetvény, használt duczok és szőlőkarok és szőlőlevélbe csomagolt bárminő tárgyak kivitele s ugy ezen tárgyaknak egyik szőlőből a másikba való átvitele is tiltatik.

NAPIREND: Julius 9-én.

Naptár: Csütörtök. — Róm. kath: Veronika szüz. — Prot. Ludovika. — Görög-orosz: (jun. 27.) Sámson pap. — Zsidó: (tham. 26.) — Nap kél 4 ó. 15 p., nyug. 7 ó. 54 p. — Hold kél 1 óra 39 p.-kor reg., nyug. 4 óra 52 p. délután.

Horvát miniszter fogad d. e. 10—12., d. u. 2.

Országos kiállitás a városligetben reggel 8 órától este 6 óráig. Belépti dij 50 kr. 6 órától 20 kr.

Nyári gyümölcs- és zöldség-kiállitás az időleges kiállitások csarnokában.

Iparossegédek és tanulók munkakiállitása az időleges kiállitások csarnokaban.

Országos fürdőpanoráma a kiállitáson a főbejárattól balra, nyitva este 11 óráig villamos világitás mellett. Belépti dij 30 kr.

Nemzetközi képkiállitás a műcsarnokban (Andrássy-ut 69. sz.) d. e 9-től d. u. 6. Belépti dij 50 kr.

A telekkönyvvezetők orsz. egyesületének rendkivüli közgyülése d. e. 9 órakor az ipar-egyesület helyiségében.

A csizmadia ipartársulat közgyülése d. u. 4 órakor az uj városháza közgyülési társalgó termében.

A magyar dalcsarnok Solymosi Elek igazgatása alatt (dohány-utcza 4. sz.) előadás este 8 órakor.

Indiai kiállitás az iparművészeti muzeumban d. e. 9 — d. u. 4 Belépti dij 20 kr.

Vörös kereszt-egylet Erzsébet-kórháza Budán, megtekinthető d. e. 10—11½ óráig.

Nemzeti muzeum: term. és néprajzi tár d. e. 9-től d. u. 1.

Gazdasági és tanszermuzeum a Köztelken d. e. 10—12 és d. u. 2—4.

Műszaki iparmuzeum a kerepesi uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9-től d. u. 1 és d. u. 3—5-ig, és este 7—9-ig.

Egyetemi füvészkert az üllői uton d. e. 7—12 és d. u. 2—7 óráig.

Nyilvános könyvtárak zárva.

Állatkert nyitva egész nap. Belépti-dij 30 kr.

Orsz. m. iparművészeti muzeum látható naponként d. e. 9-től d. u. 4 óráig.

Svábhegy. Lóvonatu és fogaskerekü vasuti összeköttetés. Indul a Károly-kaszárnyától negyedóránkint, a városmajortól reggel 6-tól 10-ig félóránkint, d. u. 3-ig óránként, azután ismét félóránként esti 10 óráig.

Margitszigetre hajó indul félóránkint. A szigeten mindennap népzene, kedd, csütörtök, szombat, vasárnap és ünnepnapokon katona-zene.

Kivonat a hiv. lap jul. 8-i számából.

Árverések a fővárosban. Szervánszky Károly 376 frtra becs. ingóságai jul. 11 (lánczhid-utcza 17).

Árverések a vidéken. Forster Alfréd 8294 forintra becs. ingatl. jul. 29 Kéty (Gyönk). Simigh Rozália 2201 forintra becs. ingóságai jul. 13 Huta (Komárom). Rajki Lipót 5600 frtra becs. ingatl. aug. 17 Szeged. Turcsán András 1516 forintra becs. ingatl. aug. 28 Polichnó (Losoncz). Filip Gyorgyia 3251 forintra becs. ingatl. jul. 13 Murány (Vinga). Andreovits Antal 2056 forintra becs. ingóságai jul. 15 Pancsova. Nikolics Pájó 8734 forintra becs. ingatl. jul. 25 Bancsova. Szesán Luca 2195 frtra becs. ingatl. jul. 17 Saágh (Temesvár). Mandel Sámuel 4353 frtra becs. ingóságai julius 23 Mező-Gyán (Nagy-Várad).

Csődhirdetmények. Havas Mihály és társa nyitrai lakosok ellen, bej. szept. 15. Csődbiztos: Sándor Géza tvszéki biró, tömeggondnok: Behunka Géza ügyvéd. Groszberger Adolf balassa-gyarmati lakos ellen, bej. szept. 14. Csődbiztos: Fenyvessy Arnold törvszéki biró, tömeggondnok: Hudecz Zsigmond ügyvéd. Fejér József csik-szeredai lakos ellen, bej. aug. 28. Csődbiztos: Miklósi József tvszéki biró, tömeggondnok: Molnár József ügyvéd.

Pályázatok. A béga-csatornai m. kir. mérnöki hivatalnál felvigyázói, — a csáki-gorbói kir. jbiróságnál irnoki állomásokra.

A kis lotto huzásai jul. 8-án.

Prága:	24	62	55	20	43
Lemberg:	40	7	87	69	47
N.-Szeben:	73	43	77	31	42

Felelős szerkesztő **Csávolszky Lajos.**

IDEGENEK NEVSORA.

Marchall-szálloda az „Angol királynéhoz."
Gr. Apponyi G. Pozsony, Gr. Teleky A. Hátszeg, Gr. Krujh W. Stockholm, Gr. Arnhem E. Stockholm, Br. Gräfenberg L. Csehország, Gr. Bornemisza G. Bécs, Kartzow A. Widdin, Bartal M. Komárom, Fenet M. Páris, Dr. Nedeljkovits Th. Zimony, Dr. Milesavljevits M. Szabadka, Neymayer L. Győr, Graves W. R. Szófia, Lovag Mayr F. Bécs, Dr. Jovanovics W. Belgrád, Bratasam L. Caracal, Ranimir E. Belgrád, Neppel F. N.-Abony, Dora M. Bécs, Gamilschegg J. Bécs, Jablonszky M. Freszov, Schoiffelder J. Temesvár, Panajot M. Bozsan, Fensterer D. München, Engel M. H. Brünn, Breier J. Vevey, Schilling A. Bécs, Mirkovits St. Kamenitz, Jovánovics M. Zimony, Monojlovits S. Kis-Márton, Knesevits St. Karlovitz, Nieslits D. Samandria, Spasits N. Belgrád, Scherz Th. Boglár, Kohn J. Vukovár, Thesits J. Zimony, Vilsmeier A. Temsvár, Kudics E. Becskerek, Hudva J. Temesvár, Péter M. Temesvár, Führer A. Pozsony, Sammély L. Rotaj, Weisz J. Arad, Szőke K. és családja Puszta-Poó, Bader M. Bécs, Bial M. Bécs, Abeles J. Bécs, Moline I. Hitzing, Kropp K. Bukarest, Blau M. Plesz, Kummer A. Trieszt, Bleyer K. Insbruk, Huber L. Rothwasser

Erzsébet szálloda.
Dr. Breitwisen H. B-Kula, Lendvai A. Velencze, Csonka Lajos Déva, Hartyány I. Czegléd, Zagyva L. Mezőtur, Tavoly A. Győr, Kelecsey J. Bazin, Szumrák S. Beszterczebánya, Chalk Zs. Makó

Fehérhattyu szálloda.
Berecz J. Győr, Kardos M. O.-Földvár, Egi J. Pétervásár, Böhm M. Érd, Kofcsák J. Temesvár, Schwarz A. Félegyháza, Uhlaji J. Esztergom, Horváth L. Girák, Kelemen V. Mindszent, Várady J. Maklár

London szálloda.
Komlósy Zs. Szeged, Mihalovits A. Félegyháza, Nikolits K. Kikinda, Witthalm J Báziás, Jakobson F. T.-Szeverin, Benvenisti J. Krajova, Rechnitz V. Győr, Hamschel V. Hajda, Polivka J. Prága, Altar M. Prasznitz

Páris szálloda.
Le Gray F. Sevilla, Confaloniere A. Alexandria, Brown C. Amerika, Wood Ch. Flushing, Germann A. Frankfurt, Zachne C. Landsberg, Mark G. Belovár, Diegel F. Regensburg, Stankovits N. Ujvidék, Réthy S. Szeged, Böck J. Kolozsvár, Herben J. Platina, Darvas M. Szeged, Fenerwerker J. Debreczen, Schmidt J. Regensburg, Csaba M. Erdély, Schwarz S. M.-Szalka, Rosenthal S. Csaba, Schäffer J. Bécs

Holzwarth-Frohner száll.
Maurer W. és neje Brassó, Grüner A. Prága, Tészarek H. Prága

Két korona szálloda.
Dr. Varsányi G. Dömsöd, Kutlik P. Bánhegyes, Blum S. Uj-Verbász, Aczél S. Kun-Szt.-Miklós, Beroczky A. Ócsa, Vörösmarty G. Dabas, Blau J. Dabas, Jdeszen E. és családja Jánoshid, Lukovits J. Jászfényszaru, Ungár B. Szeged, Szabó R. Tamási, Strasser R. és családja Kula, Csernák J. Szarvas

Schmidt-Orient szálloda.
Rehdey F. Csáktornya, Szabó Gy. Kis-Márton, Sárkány M. Szeged, Pókay K. Szeged, Szeremley M. Debreczen, Szikszay J. Pécs, Steiner K. Tapolya, Rasofsvky F. M.-Bodzás, Széwald M. Szolnok, Haga J. D.-Szekcső, Alsdorfer I. N.-Szombat, Bauernfeld G. Bécs, Kabászky M. Munkács, Infeld H. Nyitra, Winkler F. Bécs, Martinides G. Arad, Szabó L. Szabadka, Lichtnecker K. Szabadka, Kapás J. Szeged, Krausz S. Sopron, Artner A. Tata, Matelics J. Tata, Töller J. Komárom, Prendl D. Kis-Szállás, Fleischman L. Krakó

Aranysas szálloda.
Br. Lützov J. Bécs, Jurenák E.-né Szentes, Popolszky B.-né Szinyérváralja, Lánczky S.-né Szinyérváralja, Török J. Szenvespuszta, Kozma A. Miskolcz, Sebestyén M. Marosvásárhely, Perémi G. Tolmács, Ágoston Gy. Técső, Valdner J. Szarvas, Háy F. Szolnok, Immer A. Kronstadt, Suszterics F. N.-Károly

Tigris szálloda.
Flórián J. Sz.-Ujvár, Bauer Gy. Arad, Bakcsi G. Kolozsvár, Posesky D. Ócsa, Gracza Gy. Kolozsvár, Hohldampf G. Süttő, Brogeanu K. Ócsa, Bakcsi J. Kolozsvár, Alexo J. Sz.-Ujvár, Kárpáti F. N.-Károly, Varga K. Debreczen

István főhg. szálloda
Hirschler J. A.-Domboru, Schuster J. Brassó, Dresmann L. Brassó, Pressburger J. Domboru, Jordit M. Ruscsuk

Nemzeti szálloda.
Rózsa S.-né Szentes, Schwarz K. B-Gyarmat, Economo K. Genua, Chenery E. London, Keblowszky A. Főherczeglak, Feeler M. Tomky, Német E. Z.-Egerszeg

Hecht V. Bécs, Wieser J. Bécs, Rosenfeld M. Bécs, Jaroschka L. Prága, Heye E. Bremen

Magyar király szálloda.
Deutsch G. Vukovár, Brichta S. Nyitra, Poleschovszky F. Bécs, Szüle K. Pozen, Stroheim B. Bécs, Kravany F. Bécs, Brenner Gy. Bécs, Danssig J. Bécs, Steiner M. Moor, Löbl J. Cservenka, Littahorszky A. Pancsova, Borovitz A. Vrbanje, Meller M. Sopron, Kóhn S. Szentes, Feldreich A. Kaposvár, Constantin J. Brassó, Leonhardt H. Offenbach, Hahn F. Pécsvár, Gross J. Pécsvár, Kohn S. Ada, Borovitz D. Verbánya

Vadászkürt szálloda.
Chorinszky J. gr. Szemeréd, Máriássy J. Kassa, Lenk M. Lendva, Stirling K. Győr, Szilley L.-né B.-Bánya, Csanák J.-né Debreczen, Szerencse M. Eger, Propper J. Debreczen, Hansy K. Zala, Kreutzer A. Zilah, Hank L. Zilah, Ponajotovits J. Ruma, Constantin P. Pozsony, Seifert K. Lambach, Schlesing G. Bécs, Steinbach C. Bécs, Frankel A. Bécs, Reichelt A. Bécs, Hochmuth J. Bécs, Kluge F. Bécs, Schöwel C. Bécs, Schreiber A. Bécs, Eberth Gy. Bécs, Feldschar K. J. Bécs

Pannonia szálloda.
Lov. Tichtl F. Gyón, D. Kováts Csege, Soós P. Szentes, Csizmadia J. Érs.-Ujvár, Ullrich J. Jerbenyik, Sonnleithner Szerajevó, Nyilánszky J. Eger

Csuka Ö. S.-A.-Ujhely, Glück V. Kuta, Jakopovits A. Debreczen, Csikony A. Heltau, Klein J. Bécs, Rösslai V. Szombathely, Mészárosné Sz.-Sárkány, Návay K. J.-Szt.-Miklós, Czirbusz Gy. Gyöngyös, Harbokay J. B.-Ujfalu, Kreskay Lebesy, Binssy D. Sopron, Dulecz J. Gács, Hamedli E. Arad

Hungária szálloda.
Dr. Pelles J. W. Lemberg, Pollits S. Braila, Lux K. Brünn, Movan F. Páris, Ornand G. Páris, Roux G. Páris, Laederich R. Páris, Schlesinger V. Páris, Weis G. Temesvár, Haust V. Bécs, Dr. Ferrigli A. Bécs, Heimberger S. Bécs, Semó D. Bécs, Békéssy M. Polgárdi, Gasser J. Bukarest, Gorissen F. Belgium, Mészáros A. Zirc, Borbáth J. Petrozsén, Steiner L. Pécs, Brück W. Temesvár, Böhlen A. Achen, Elias H. Arad, Liskay J. Zimony, Rubinstein J. Galatz, Schadelok F. Trieszt, Schmidt E. Esslingen, Kreiker H. Brünn, Bagyon F. Ó.-Szivácz

Fehérló szálloda.
Szilvásy A. Erdély, Fekete A. N.-Körös, Endrák F. Pancsova, Csilér A. Kövesd, Mányay J. Felki, Szivelh L. Felki, Berger P. H.-Halom, Polgár J. Z.-Egerszeg, Frölich I. Rajka, Nagy J. Rózsahegy, Koncz Ö. Sepsi, Matkovits A. Bezenye, Mózes M. Héviz, Weitzner S. Czibokháza, Filipovics H. Hermann, Steiner S. Zenta, Stein S. Szécső

Elhaltak névsora 1885. julius 6-án.

Burhs J. 69 é. czip. III. k. váczi-u. 4. gümőkór.
Chila J. 37 é. kocsis VI. k. Bethesda tüdővész.
Lohoczky E. 8 é. napsz. leánya IX. k. Lonyay-u. rögtöni halál.
Radvaner Fischer E 51 é. ker. neje III. k. Lajos-u. 175 gyomorfekély.
Gleichmann Budaspitz A. 23 é. hiv. neje III. k. Lajos-u. 22 tüdőgümő.
Rotl E. 18 é. cseléd II. k. főut 43 kimerülés.
Schlaghüber R. 71 é. özvegy szegényház agykór.
Drost A. 73 é. mosónő szegényház bélhurut.
Endl M. 62 é. özvegy I. naphegy-u. 81 gyomorhurut.
Sánta Teréz 56 é. házmesterné IX. k. Lónyai-u. 28 vesebaj.
Kravetz József 44 é. béres X. k. Zarzetzky gyár tüdővész.
Krull Mária 25 é. napszámos neje V. k. váczi-u. 1389 hashártyalob.
Lang Aladár 5. é. kereskedő fia IV. k. zöldfa-u. 18 bélhurut.
Deutsch Laura 28 é. kereskedő leánya V. k. Zrinyi-u. 8. szivbaj.
Bacher Móritz 15 é. bádogos VII. k. n.-diófa-u. 20. tüdővész.
Ritscher Róza 71 é. magánzónő I. k. Krisztina-u. 22. agyguta.
Antasi Anna 65 é. özvegy I. k. németvölgy 361 aggkór.
Opro Koller Teréz 75 é. özvegy I. k. országház-u. 10 aggkór.

NYILT-TÉR.

A leghatásosabb és kétségtelenül legbecsesebb erősitő szerek, minők a Bravais-vas és quinquina, az egészség ápolásánál nem jelentéktelen szerepet játszanak és a leggyengébb, tagadhatlanul a vérszegénységben szenvedő embernek uj erőt kölcsönöz. 373

Legjobb üditő-ital. Hatásos gyomorbaj ellen. Rohitsi-savanyuviz „Tempelforrás" Főraktár: HOFFMANN JÓZSEF Budapesten, Akadémia-utcza. 1088

A forróság ellen ! ! ! Nélkülözhetlen ! ! !
Könnyebb a vászonnál!!!
3¹/₁₀ meter gyapjúszövet **égy férfi öltözethez 8 forint** (bérmentve elküldve.)
Ezen kelme ujdonság, az mindkét oldalon sima, üveges és ennélfogva hüt 3¹/₁₀ meter kelme ³⁷⁵/₁₀₀₀ kilót nyom, mindennek daczára a tarlósságért teljes kezesség vállaltatik. — Vidéki megrendelések naponkint teljesittetnek.
KRAUSZ LIPÓT FIA, posztó és ruharaktár. *Budapest, belváros, kigyótér.* 946
Ujdonság !!! Különlegesség !!!

SZINHAZAK ES MULATSAGOK.

NEMZETI SZINHÁZ

Budapest, julius 9-én.
A szinház zárva.
Holnap, julius 10-én.
Bérletfolyamban.
Kissné-Hegyesi Mari asszony felléptéül:
Uj betanulással:
Alfonz ur.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Páholy-b. 46. Havi b. 4.
Budapest, julius 9-én.
Perotti Gy. vendégjátékául:
Hunyadi László.
Eredeti opera 4 szakaszban.
Szövegét irta: Egressy Béni.
Zenéjét szerzette: Erkel F.
Személyek:

V. László	Dalnoki
Czillei Ulrik	Kőszeghi
Hunyadi L.	Perotti Gy.
Hunyadi M.	Stoll G.
Gara	Ney
Mária	Maleczkyné
Erzsébet	Risley L.
Rozgonyi	Zsitvai
Hölgy	Képes V.
Nemes	Pongrácz

Kezdete 7 órakor.
Holnap, julius 10-én.
Az operaház zárva.

NÉP-SZINHÁZ.

Budapest, julius 9-én.
Az ördög pirulái.
Látványos bohóság, énekkel, tánczczal és zenével, 3 felv. és 15 képben.
Személyek:

Albert	Rákosi Sz.
Magloire	Kassai
Sottinos	Kiss
Seringuinos	Németh
Babylas	Szilágyi
Rodriguez	Horváth
Bernadillo	V. Kovács
Izabella	Ligeti I.
Boh. istennője	Tarnay S.
Sára	Klárné
Bigaro	Rónai
Marceline	Ágostoni B.
1-ső pinczér	Nemecskei
2-ik «	Kopácsi
1-ső hordár	Hortobágyi
2-ik «	Fogarasi
1-ső alguazil	Narczisz
2-ik «	Marton
3-ik «	Pintér
4-ik «	Virányi
Korcsmné	Szombathelyiné
Kis korcsmné	Szeleczki E.
1-ső gnom	* * *
2-ik »	* * *
Orvos	Varga
Korcsmáros	Enyvári
1-ső diák	Béni I.
2-ik «	Széni A.
3-ik «	Fehér I.
Boszorkány	Aranyossiné
Bachansok k.-néja	Viola R.

Kezdete ½8 órakor.
Holnap, julius 10-én.
UGYANEZ.

KRISZTINAVÁROSI SZINKÖR.

Budapest, julius 9-én.
Egy szegény ifju története.
Szinmü 5 felvonásban.
Kezdete 7 órakor.

GYAPJU-UTCZAI SZINHÁZ.

Feleki Miklós igazgatása alatt.
Budapest, julius 9-én.
A szinház zárva.

VÁROSLIGETI NÉMET ARENA.

Budapest, julius 9-én.
Toricatta japáni társaság által adatik:
Abracadabra.
Komikus tündérrege 4 képb.
Kezdete 6½ órakor.

Orpheum.

Nagymező-utcza. 17. szám.
Ma szerda julius 8-án
ketten a balletről
eredeti komikus jelenet énekkel es tánczczal Rehter Vilmos és Adolf uraktól. 1955

VILLA BELLEVUE.

Még csak néhány napig a nagyon kedvelt 40 gyermekből álló kitünő **aradi gyermekzenekar rendkivüli hangversenye Wranyek karmester ur** személyes veze-tése alatt.
Kedvezőtlen idő esetén a hangverseny a teremben tartatik meg. **Szabad bemenet.** 1695

Grand
Café Chantant Imperial,
váczi-körut 48. szám.
Naponta nagy előadás.
Uj bohózatok:
Dr. Kudelkraut. — Der Jahrestag. — Nur nicht lügen. — Theateralischer Unsinn. — Der erste Preis. 1961 *Szabad bemenet.*

STRAUSZ A.
gőzczukoráru gyártási pavillonját
a n. é. közönség figyelmébe ajánljuk, ugyanott mindenkinek szeme láttára készülnek finom czukorkák és azonnal eladatnak. Kiállitási emlékek 10 kr.-tól 1 frtig darabonként.
Tanitók, tanitónék, posta és kiállitási tisztek, rendőrök 50% engedményben részesülnek.
A Pavillon a nagy Iparcsarnok északi főkapujának átellenében és az időleges kiállitás mellett van. 1494

MAGYAR DALCSARNOK.
Dohány-utcza 4-ik szám az izraelita templom mellett.
Ma csütörtök julius 9 én.
Uj műsor:
Az Osráni zenészeti társaság páratlanul nagyszerü mutatványai.
Macska duett éneklik **Renard Kamilla** és **Martens.**
Schiff Sarolta, Beke Lilla, Taciano nővérek (román énekesnők), Terényi Mariska, Virágh Józa, Reményi Irma, Kovács Fánni, Bognár Eszti és az egész nagy női kar, valamint Bokor József, **Eugenio** erőművész és **Renard** Kamilla énekesnő. **«Szép Galathea»** parodisztikus bohóság, a czimszerepben **Terényi** Mariska. **«A Villamos Babák»** humorisztikus bohóság.
Kezdete 8 órakor. 1874
Jegyek előre válthatók a dohány-utcza 4. sz. alatt levő trafikban.

!!KIALLITÁS!!
H.-M.-Vásárhelyi halászcsárda.
Naponként két tiszavidéki halász főzte magyaros zamatu
HALÁSZLÉ.
Kitünő asztali és asszu borok. 1498
18 tagból álló alföldi zenekar.

IDŐJÁRÁS julius 8. regg. 7 órakor.

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás m/m 700	Szél iránya és ereje (1—12)		A hőmérséklet Celsius fokban	Csapadék m/m	Felhőzet
Arad	57.3	NY	4	+ 17.9	3	—
Beszterce	—	EK	1	+ 17.4	23	—
Besztercebánya	58.8	E	3	+ 17.6	-	—
Budapest	59.1	NY	5	+ 18.5	—	—
Csáktornya	61.4	E	3	+ 19.8	13	—
Debreczen	56.4	DNY	1	+ 17.2	21	—
Eger	59.3	DNY	2	+ 18.5	13	—
Eszék	—	—		—	—	—
Fiume	62.6	E	2	+ 20.6	--	—
Késmárk	—	—		—	—	—
Keszthely	61.9	ENY	2	+ 19.0	—	—
Kolozsvár	55.6	NY	2	+ 15.8	28	—
Magyar-Óvár	61.8	ENY	4	+ 17.4	—	—
Mármaros-Sziget	56.4	DNY	1	+ 17.0	4	—
Nagy-Enyed	59.1	K	1	+ 18.0	6	—
Nagy-Szeben	56.4	D	2	+ 15.2	24	—
Nagyvárad	—	—		—	—	—
Orsova	57.7	DNY	5	+ 19.6	3	—
Pancsova	59.6	ENY	5	+ 18.4	4	—
Selmeczbánya	61.0	ENY	7	+ 14.2	4	—
Sopron	—	—		—	—	—
Szatmár-Németi	56.6	E	2	+ 18.0	31	—
Szeged	—	—		—	—	—
Szepsi-Szt-György	—	—		—	—	—
Szolnok	57.3	ENY	6	+ 17.9	1	—
Temesvár	59.4	ENY	3	+ 19.0	5	—
Trencsén	59.9	ENY	3	+ 18.0	2	—
Ungvár	56.4	ENY	1	+ 18.4	8	—
Zágráb	62.1	ENY	1	+ 19.6	4	—
Bécs	63.7	ENY	2	+ 17.5	—	—
Bregenz	67.2	⊕		+ 13.8	8	—
Lesina	62.1	K	1	+ 22.8	—	—
Pola	63.2	⊕		+ 22.4	—	—
Prága	65.4	ENY	2	+ 17.5	—	—

Áttekintése a mai időjárásnak:

Európában: A depresszió (755—756) a keleti Kárpátok körül, a nagy légnyomás (767—769) a kontinens nyugoti részében van. Az idő Közép-Európában változó, részben derüs, itt-ott esővel, kevés hőváltozás mellett.

Hazánkban: Északnyugotias, helyenkint erős szelek mellett, a hőmérséklet keveset változott, a légnyomás keleten alább, nyugoton főlebb szállt. Az idő általában változó, közben napos, szeles. Esők nyugoton gyérebben, keleten számosabb és helyenkint nagy mennyiségben voltak, Egerben és Beszterczén zivatarral.

Kilátás a jövő időre.

Hazánkban: Nyugoton változó, közben napos, keleten borus esős időt várhatni, helyenkint erős szelekkel, kevés hőváltozás mellett.

VIZÁLLÁS 1885. julius 8.

Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik	Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik
Duna				**Tisza**			
Pozsony	2.95	—	áradó	M.-Sziget	0.66	—	áradó
Komárom	2.58	—	áradó	Beregszász	—	—	—
Budapest	2.54	—	áradó	Sárospatak	—	—	—
Mohács	2.63	—	áradó	Szatmár	—	—	—
Vukovár	—	—	—	Tokaj	0.54	—	változatl
Ujvidék	2.96	—	apadó	Szolnok	0.95	—	apadó
Pancsova	1.70	—	apadó	Szeged	1.95	—	apadó
Orsova	2.48	—	apadó	**Körös**			
Dráva				B.-Gyula	0.10	—	áradó
Barcs	1.43	—	áradó	**Maros**			
Eszék	2.05	—	apadó	Arad	0.75	—	áradó
Száva				**Béga**			
Mitrovicza	2.12	—	apadó	Temesvár	0.46	—	apadó

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései julius 8.

Minőségi súly hektoliterenkint — 100 kilogrammnak ára

Faj	Irányzat	74 k/g frttól	frtig	75 k/g frttól	frtig	76 k/g frttól	frtig	77 k/g frttól	frtig	78 k/g frttól	frtig	79 k/g frttól	frtig	k/g frttól	frtig	k/g frttól	frtig
bánsági búza ó	lanyha	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
tiszavidéki «	«	8.15	8.30	8.25	8.40	8.40	8.55	8.50	8.65	8.70	8.85	8.80	8.95	—.—	—.—	—.—	—.—
pestvidéki «	«	8.05	8.20	8.15	8.30	8.30	8.45	8.40	8.55	8.60	8.75	8.70	8.85	—.—	—.—	—.—	—.—
fejérmegyei «	«	8.05	8.20	8.15	8.30	8.30	8.45	8.40	8.55	8.60	8.75	8.70	8.85	—.—	—.—	—.—	—.—
bácskai «	«	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
m. északv.	«	7.80	7.90	7.95	8.—	8.05	8.10	8.15	8.20	8.25	8.30	8.35	8.40	—.—	—.—	—.—	—.—

Gabona	Ó vagy új	Faj	Irányzat	Minőségi súly hektoliterenkint	100 kilogramm ára frt -tól	kr	frt -ig	kr
rozs	ó	—	lanyha	70—72	—	—	—	—
árpa	«	takarmány	«	60—62	—	—	—	—
«	«	égetni való	—	62—64	—	—	—	—
«	«	sörfőzdei	—	64—66	—	—	—	—
zab	«	—	lanyha	39—41	6	80	6	60
tengeri	ó	bánsági	«	75	6	20	6	25
«	«	másnemű	«	73	6	15	6	20
«		—	—	—	—	—	—	—
köles	ó	—	—	nélkül	—	—	—	—
káposzta-repcze	uj	—	—	—	11½	—	11¾	—
bánsági repcze	«	—	—	—	11	—	11¾	—

Szokványgabona határidőre

Gabona	Irányzat	Határidő	pénz frt	kr	áru frt	kr
buza	lanyha	tavaszra	—	—	—	—
«	«	őszre	8	22	8	24
tengeri	szilárd	máj.—jun.	—	—	—	—
«	«	jul.—aug.	6	08	6	08
zab	«	őszre	6	14	6	16
káp. repcze	csendes	aug.—szept.	11 6/8	—	11 7/8	—
—	—	—	—	—	—	—

ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
ÁLLAMADÓSSÁG.			
Magy. kir. aranyjáradék adómentes 100, 500, 1000	4%	98.85	99.15
Magy. kir. aranyjáradék adómentes 10,000	4%	—.—	—.—
Magyar papirjáradék adómentes	5%	92.50	92.80
Magyar vasuti kölcsön à 120 frt o. é. (300 frank)	5%	148.50	149.50
Magyar vasuti kölcsön 120 frt egyes darabokban	5%	149.—	150.—
Gömöri államvasuti záloglevelek	5%	—.—	—.—
Magyar 1869. keleti vasut államkötv. (elsőbbs.) adóm.	5%	98.50	99.—
Magyar 1873. keleti vasut arany v. ezüstb. (elsőbb.) adóm.	5%	123.50	124.—
Magyar 1876. keleti vasut államkötvény aranyban	5%	108.50	109.—
Magy. kir. nyeremény-kölcsön 100 frt		118.—	118.50
Magy. kir. nyeremény-kölcsön 50 frt		117.50	118.—
Tiszai és szegedi kölcsön	4%	120.25	120.75
1871-iki magyar állam-kölcsönkötvény font st.-ben	5%	—.—	—.—
1873-iki magyar állam-kölcsönkötvény font st.-ben	5%	—.—	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvények	5%	102.50	103.50
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	102.50	103.—
Magyar földtehermentesitési kötvények temesi	5%	101.75	102.50
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	101.50	102.25
Magyar földtehermentesitési kötvények horvátországi	5%	101.50	102.—
Magyar földtehermentesitési kötvények erdélyi a	5%	101.—	102.—
Magyar orsz. jelzálog urbéri váltságkötvények (100 frt)	5%	94.50	96.—
Kir. horv.-szlavonjelzálog földváltságkötvény (100 frt)	5%	—.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	98.—	99.—
Magy. kir. kamatozó kincst. utalvány 6 hóra (100 frt)		—.—	—.—
Egyesitett államadósság papirban máj.—nov.	4²/₁₀%	82.50	82.75
Egyesitett államadósság papirban febr.—aug.	4²/₁₀%	82.50	82.75
Egyesitett államadósság ezüst kamat jan.—jul.	4²/₁₀%	83.30	83.60
Egyesitett államadósság ezüst kamat ápr.—okt.	4²/₁₀%	83.30	83.60
Osztrák aranyjáradék adómentes	4%	108.75	109.25
Osztrák papirjáradék adómentes	5%	99.—	99.50
Osztr. államad., kisorsolással 1854-iki à 250 frt p. p.	4%	127.50	128.50
Osztr. államad., kisorsolással 1860-iki à 500 frt o. é.	5%	139.50	140.50
Osztr. államad., kisorsolással 1860-iki à 100 frt o. é.	5%	141.—	142.—
Osztr. államad., kisorsolással 1864-iki à 100 frt o. é.		167.50	168.50
Osztr. államad., kisorsolással 1864-iki à 50 frt o. é.		166.—	167.—
Pest város kölcsöne 1870-ből adómentes	6%	104.—	105.—
Pest város kölcsöne 1871-ből adómentes	6%	106.—	107.—
Budapest főváros 1880-iki kölcsöne adómentes	5%	99.50	100.—
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank	3%	33.50	34.—
Bécs város nyeremény-kölcsöne 1874-ből		123.25	124.—

Osztalék 1884-re	ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
	RÉSZVÉNYEK. a) Bankok.			
6.—	Angol-osztrák bank	120	—.—	—.—
8.—	Budapesti bankegyes. r. társ.	100	100.50	101.—
—.—	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
—.—	Közp. ipartársulati hitelintézet	80	—.—	—.—
21.—	Magyar általános hitelbank	200	289.25	289.50
27½ frc	Magyar jelzálog-hitelbank	200	—.—	—.—
13¾ frc	Magyar jelzálog-hitelb. II. kib. id. e.	100	108 25	108.50
5.50	Magyar leszámitoló és pénzváltóbank	100	81.50	81.75
	Magyar országos bank r. társ.	200	—.—	—.—
15.—	Osztrák hitelintézet	160	285.60	285.80
42.30	Osztrák-magyar bank	600	860.—	863.—
11.50	I. Magyar iparbank	150	149.—	150.—
45.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	578.—	580.—
—.—	Sziszeki hitelbank	100	—.—	—.—
—.—	«Unio»-bank	100	—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.			
15.—	Bécsi biztositó társaság	200	208.—	210.—
10.—	Bécsi élet- és járadék-bizt. társaság	200	200.—	205.—
220.—	Első magyar általános bizt. társ.	1000	3140.—	3180.—
5.—	Fonciére pesti biztositó intézet	100	77.—	79.—
30 frc	Magyar-franczia biztositó társaság 200	ar.	204.—	206.—
50.—	Pannonia viszontbiztositó társaság	300	—.—	800.—
	c) Gőzmalmok.			
40.—	Concordia gőzmalom	500	594.—	597.—
100.—	Első budapesti	500	1300.—	1320.—
20.—	Erzsébet-malom	200	266.—	267.—
50.—	Hengermalom	500	615.—	620.—
24.—	Lujza-malom	160	300.—	302.—
30.—	Molnárok és sütők	210	451.—	453.—
50.—	Pannonia	1000	1125.—	1130.—
15.—	Viktória	300	364.—	367.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
	«Ádria» m. tengeri haj. r.-t.	200	—.—	—.—
—.—	Alföld-fiumei	200	185.—	186.—
—.—	Arad-csanádi vasut	100	—.—	—.—
—.—	Arad-körörvölgyi vasut	100	—.—	—.—
—.—	Barcs-pakraczi vasut részvény-társ.	200	—.—	—.—
—.—	Báttaszék-dombovári	200	—.—	—.—
—.—	Debreczen-hajdunánási v. e. r.	100	—.—	—.—
—.—	Déli vasut	200	136.50	137.—
—.—	Északkeleti vasut	200	176.50	177.50
—.—	Erdélyi vasut	200	184.—	185.—
—.—	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	—.—	—.—
—.—	Kassa-oderbergi vasut	200	148.—	148.50
—.—	Magyar-gácsországi vasut	200	175.—	176.—
—.—	M. ny. v. (székesfehérvár-győr-gráczi)	200	168.—	169.—
5.—	Mármarosi sóvasut r.-t. els. r.	100	90.—	92.—
30 frc	Osztrák-magyar államvasut	200	294.50	295.—
—.—	Pécs-barcsi vasut	200	—.—	—.—
—.—	Szamosvölgyi vasut t. els. r.	500	85.—	—.—
—.—	Tiszavidéki vasut	200	251.50	252.50
21.—	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	—.—	—.—
32.—	Pesti közuti vaspálya	200	595.—	596.—
22.—	Pesti közuti vaspálya élv. jegy		395.—	400.—
	e) Takarékpénztárak.			
6.—	Budapest III. kerületi	50	78.—	80.—
50.—	Országos központi	300	430.—	435.—
323.—	Pesti első hazai	1000	5900.—	5950.—
28.—	Egyesült Budapest fővárosi	200	432.—	434 —
4.50	Magyar ált. takarékpénztár r.-t.	100	88.—	89.—
	f) Különféle vállalatok.			
10.—	Alagut	105	151.—	152.—
7.20	Általános waggon-kölcsönző társaság	80	83.75	84.25
40.—	Első magyar üveggyár r.-t.	500	—.—	455.—
—.—	Északmagyarorsz. e. kőszénb. r.-t.	100	—.—	—.—
—.—	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	200.—	204.—
65.—	Ganz és Társa vasöntöde és gépgyár	400	855.—	860.—
28.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	425.—	428.—
20.—	Gyapjumosó és biz. első magy.	200	255.—	—.—
30.—	Kereskedelmi testület épülete	210	600.—	—.—
40.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	150	553.—	556.—
75.—	Pesti könyvnyomda részvény-társ.	500	1025.—	—.—
20.—	Kőszén- s téglagyár (Drascho)	200	245.50	246.50
8.—	Nemzetközi waggon-k. részv.-társ.	100	84.—	85.—
—.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmű	100	97.—	98.—
8.—	Salgótarjáni kőszénbánya	100	130.—	131.—
18.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgyár	200	230.—	232.—
—.—	Serfőzde első magyar	400	900.—	—.—
20.—	Sertéshizlaló	200	289.—	291.—
—.—	Spodium és csontlisztgyár	200	155.—	165.—
6.50	Szálloda részvény-társaság	80	105.—	106.—
—.—	Szegedi szeszgyár és finom. r.-társ.	200	—.—	—.—
15.—	Tégla és mészégető, ujlaki	200	160.—	162.—
—.—	Török bir. dohány-egyedárus	250 frk	95.50	96.—
20.—	Téglagyár, kőbányai	160	258.—	260.—
	ZALOGLEVELEK.			
	Magyar földhitelint. papirérték	5½%	102.75	103.50
	Magyar földhitelint. papirérték	5%	101.50	102.—
	Magyar földhitelint. papirérték	4½%	95.25	95.75
	Magyar földhitelint. ar. v. ez.	5%	127.—	127.50
	Magyar jelzálogbank	5½%	101.—	102.—
	Magyar jelzálogbank	5%	98.75	99.25
	Kisbirtokosok orsz. földhitelintézete	5½%	99.25	99.75
	Osztrák-magyar bank o. é.	5%	103.—	103.30
	Osztrák-magyar bank o. é.	4½%	101.85	102.15
	Osztrák-magyar bank o. é.	4%	99.—	99.25
	Pesti magyar kereskedelmi bank	6%	102.50	103.—
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5½%	101.50	102.—
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5%	99.—	99.50
	«Albina» takarék- s hitelintézet	6%	100.50	101.50
	Nagyszebeni földhitelintézet	5½%	100.—	100.80
	Nagyszebeni földhitelintézet	6%	101.50	102.50
	Budapesti közuti vasp. társ. részlet	5½%	101.25	101.75
	Magyar jelzálog-hitelbank ny. köl.	4%	100.50	101.—
	Pesti hazai I. takp. e. kib. kötv.	5%	99.50	100.—

ÉRTÉKPAPIROK			Utolsó árkelet pénz	áru
ELSŐBBSÉGEK.				
Alföld-fiumei v. u. (v.-eszéki v.)	200	5%	100.—	100.50
Alföld-fiumei vasut 1874. kib.	200	5%		
Budapest-pécsi vasut		5%	99.50	100.—
Báttaszék-dombovár-zákányi v.	200	5%	99.75	100.25
Dunagőzhajózási társulat	100/200	5%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társaság	300	6%	—.—	—.—
Északkeleti vaspálya	200	5%	99.—	100.—
Északkeleti vaspálya (aranyb.)	1000	5%	124.—	125.—
Északkeleti vaspálya (aranyb.)	200	5%	130.—	131.—
Ész.-magyaror. e. kőszénb. r.-t.	200	6%	—.—	—.—
Magyar-galicziai vaspálya	200	5%	99.50	100.50
Magyar-galicziai vasp. II. kib.	200	5%	99.25	99.75
M.-ny. v. (sz.-feh.-győr-gráczi)	200	5%	100.—	100.50
Magyar nyug. v. 1874. kib.	2000/1000	5%	—.—	—.—
M. v. elsőbbs. beruh. aranyb.	200	5%	123.50	124.—
I. erdélyi vaspálya	200	5%	99.25	99.75
Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	6%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut, ezüstben	300	5%	100.50	101.—
Kassa-oderbergi v. (eperjes-tarn.)	200	5%	100.—	100.50
Kassa-oderbergi v. (osztr. vonal)	200	5%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi v. (magy. vonal)		5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut		5%	—.—	—.—
O.-m. államvas. 1883. kib.	400/2000	4%	—.—	—.—
Tiszavidéki vasut		5%	—.—	—.—
Budapesti lánczhid	100	6%	104.—	104.25
Lloyd és tőzsde-épület	100	5%	97.50	98.—
MAGÁNSORSJEGYEK.				
Osztrák hitelintézet			175.50	176.50
Budavárosi sorsjegy			42.50	43.50
Keglevich sorsjegy			19.—	20.
M. sz. korona orsz. vörös kereszt egylet			9.—	9.50
Osztrák vörös kereszt egylet			14.75	15.25
Pálffy sorsjegy			39.75	40.75
PÉNZNEMEK.				
Császári királyi arany (vert)			5.85	5.88
Császári királyi arany (körmöczi)			5.80	5.83
Osztrák-magyar 8 forintos arany			9.85	9.88
20 frankos arany			9.85	9.88
20 márka			12.19	12.22
Török arany lira			—.—	—.—
Osztrák és magyar ezüst			—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi			61.—	61.15
Váltók árfolyama (látra)		bank k. láb		
Német bankpiaczok 100 márka		4%	61.05	61.25
Amsterdam 100 hollandi forintért		3%	103.10	103.40
Brüsszel 100 frankért		3%	—.—	—.—
Páris 100 frankért		3%	49.35	49.45
Marseille 100 frankért		3%	—.—	—.—
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért		3%	49.20	49.30
Zürich 100 frankért		3%	49.20	49.30
London 10 font sterlingért		2%	124.30	124.70
Szentpétervár 100 rubelért		6%	—.—	—.—
Olasz bankp. 100 lire nouve ital.		5%	—.—	—.—

A PALLAS

irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. kecskeméti-utcza 6. szám) megjelent és minden könyvárusnál kapható:

A MAGYAR
ÖRÖKÖSÖDÉSI ELJÁRÁS
BIRÓSÁGOK ELŐTT.
IRTA
RÓNASZÉKI TRUX HUGÓ,
HITES KÖZ- ÉS VÁLTÓ-ÜGYVÉD
BUDAPESTI KIR. ITÉLŐ-TÁBLAI PÓTBIRÓ.
Ára 1 frt 80 kr.

KERESKEDELMI FÖLDRAJZ.
Kereskedelmi tanodák és felsőbb ipariskolák számára engedélyezett tankönyv.
IRTA
DR TOLDY LÁSZLÓ.
Ára az I. és II. kötetnek 3 frt 20 kr.

A PÁRBÉR
MAGYARORSZÁGON
JOGTÖRTÉNETI FEJLŐDÉSE ÉS JELEN ÁLLÁSA SZERINT
OKLEVÉLTÁRI NYOMOZÁSOK ALAPJÁN
IRTA
TIMON ÁKOS
JOGTUDOR, KÉPESITETT EGYETEMI MAGÁNTANÁR, A GYŐRI KIR. JOGAKADÉMIA JOG- ÉS ÁLLAMTUDOMÁNYI KARÁNÁL A JOGTÖRTÉNET ÉS AZ EGYHÁZJOG NYILVÁNOS REND. TANÁRA.
Ára 4 frt.

Ungarisches Sprachbuch.
A
MAGYAR NYELV ALAPOS ELSAJÁTITÁSÁRA.
IRTA
BARNA J.,
TANÁR.
Az I. rész, 2 füzetben à 40 krajczár.
A II. rész ára 60 kr.

A HÁZASSÁGON KIVÜL SZÜLETETT GYERMEKEK
APASÁGI KERESETE.
IRTA
RÁDAI LAJOS
ÜGYVÉD.
A fővárosi sajtó által előnyösen ismertetett munka.
Ára 1 forint 20 krajczár.

E rovatban minden egyszeri beiktatása 2 krba kerül, hirdetésekért, melyek a hirdető félnek lakczimével el vannak látva, minden egyes közlés után 30 kr. bélyegdij is fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldetik, és a hirdetés alatt álló kis szám közöltetik.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg beküldetik.

Nősülni

óhajt egy csinos 26 éves fiatal ember. Vagyon jó ha van, de nem éppen mulhatlanul szükséges, fiatal leányt, sőt fiatal özvegyet is elveszek, csak csinos legyen. Ajánlat e lap kiadóhivatalába «Szép ifju» czim alatt. Arczkép melléklése kivánatos, vissza fog küldetni. Titoktartás magától értetődik. 2154

Férjhez menni

vágyók figyelmébe! Egy kellemes külsejü 30 éves önálló fűszerkereskedő a főváros piaczán kivánna komoly házasság czéljából egy 20—30 év közötti háziasan nevelt oly nővel megismerkedni, kinek üzletéhez aránylag legkevesebb tizezer forint készpénz hozománya van, szépség nem, de jóság és műveltség kivánatos. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába «Hü sziv 1855», czimen kéretnek. Titoktartás lovagiasság. 1472

Bájos vis-à-vis

kéretik, a második emeletbeli urral poste restante, az utcza és házszám jele alatt tudatni, hogy közeledés lehetséges-e. Béla. 1494

Les ecrivains

et artistes etrangers sont invités de faire usage de hospitalité cordialement offerte de la société des ecrivains et artistes hongrois.

Eladás.

Elegáns butorok.

Egy hálószoba — diófából; 1 ebédlő — tölgyfából (O-német stylben) és 1 zongora jutányosan eladók, sétatér-utcza 6. sz. II. ajtó 16., a vadász-utcza sarkán. 1982

Vizhatlan

ponyvák és szövetek, papirfedéllemezt, tömlőket, szivattyu- és fecskendőket szállit legjutányosabb árak mellett Schottola Ernő erzsébetfalvi gyára, Budapest, Foncier-palotában, váczi-körut és sugár-ut sarkán. 1491

Ház (Villa)

Budán, Krisztinavárosban kerttel 6000 frtért, egy képgyüjtemény 200, db. régi mesterektől és egy zongora kezdők számára 60 frtért eladó. 1455

Locomobil

tulajdonosok figyelmébe. Ajánlom ujjonnan szabadalmazott sodronynélküli, szabályozható szikrafogóimat (ára 30 frt) Ezek oly tökéletesek, hogy hajlandó vagyok minden megrendelőnek egyet (10 forint előleges beküldése után) kipróbálás végett küldeni, s ha abból a legnagyobb szél is csak egy szikrát is kirepit, ugy a még fizetendő 20 forintot elengedem Liszka Sámuel, VII. Damjanics-utcza 1. sz. Budapest, 1471

Vétel.

A nagy köruton

üres telek kerestetik megvételre részletfizetés mellett. Bővebben «Telek» czim alatt a kiadóhivatalban. 2150

Egyfogatu

csinos négy kerekü kis kocsit keresek jutányosan megvételre lószerszámmal vagy a nélkül. Bővebbet a kiadóhivatal. 1461

Alkalmazást keres

Néhány ezer

forinttal rendelkező képzett fiatal ember megfelelő állást keres. Bővebbet a kiadóhivatal. 2153

Egy IV-ed éves

joghallgató, ki helyben ügyvédi irodában már alkalmazva volt, ügyvédi avagy közjegyzői irodában felvétetni óhajt. — Czim megtudható a kiadó hivatalban. 1489

Alkalmazást nyer

Zongora tanár

kerestetik, 600 frt biztositott évi fizetésre.

A ki hegedűt is tanit,

annak előny biztosittatik. Feltételek levél utján megtudhatók, Magay Károly kir. járásbirónál Kisujszálláson. 1497

Lakás és bérlet.

Kis családi ház

legalább 2 lakással kerestetik vagy megvételre, vagy egészben való kibérlésre a főváros területén. Bővebbet a kiadóhivatal. 2151

Két nagy

pinczeraktár

julius 19-től kezdve kiadó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2151

Szép nagy

kerttel kapcsolatban álló butorozott utczai szoba azonnal kiadandó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1495

Kiadó lakás

a belvárosban: 2 nagy szoba, cselédszoba, előszoba, éléskamara, konyha, vizvezetékkel, első emeleten azonnal átvehető. Évi lakbér 480 frt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2155

Egy sport egyesület

nagy kerttel összekötött helyiséget

óhajt bérbe venni. A kert gyakorlatokra legyen használható. Ajánlatok S. G. betük alatt a lap kiadóhivatalába czimzendők. 1479

Egy 1250 holdas

birtok Rév-Komárom mellett bérbe adandó. Bővebb felvilágositást ad a kiadóhivatal. Közbenjárók kizáratnak. 1496

Oktatás.

Iskolaszéki elnök

urak becses figyelmében. Egy gyakorlatilag kitünő sikerrel működő nős r. k. vallású tanképesitett elemi néptanitó és okl. tornatanitó, ki több éveken át mint állandositott községi osztálytanitó működik és kinek neje képesitett kisdednevelőnő; ohajt oly város vagy községben tanitói állomást, hol nejének kisdedóvodát nyitni érdemes lenne, különösen hol némi évi segélyt kapna. Neje még a női kézimunka tanitásra is vállalkozhatik. Bővebb felvilágositást nyujt a kiadóhivatal.

Nevelő kerestetik

egy gimnáziumi 6 osztályu tanulóhoz vidékre, teljes ellátás, s megállapitandó fizetés mellett. Megkivántatik, hogy az illető gimnáziumot értő okleveles tanár legyen. Zongorázni tudók előnyben részesülnek. Ajánlatok Lutz Ferencz kincst. ügyész urhoz Pécskára (Aradmegye) intézendők. 1468

Különféle.

Zenélő-áruk,

mint dobozok, schweiczi fa-ragványok, albumok, irószerek, ékszerszekrények, keztyütartók, sörös-kancsók, szivartartók, dohányzóeszközök 2—100 darabot játszók, árra nézve 2 forinttól 25.00 frtig. Raktáromon *Ujvilág-utcza 2,* eladásra kiállittattak. — Képes árjegyzékek ingyen. 1888

KARRER S.,

zenélő-áruk gyárosa.

BUDAPESTI KALAUZ.

Szállodák:

Pannonia szálloda.

London szálloda, az osztr. magy. vasuti indóházzal szemben.

István főherczeg szálloda.

Fehér ló szálloda, Kerepesi-ut 15-ik szám.

Schmidt Orient szálloda

Kronawetter szálloda Csömöri-ut 19. Olcsó szobák. 1356—68

Kávéházak:

Szidon kávéház, Ferencz-József rakpart Thonet-udvar

Union-kávéház, váczi-körut 16. Naponk. zeneestély. Saját zenekar.

Imperial-kávéház, váczi-körut 48. Grand Café Chantant.

Árvai Kecskeméti kávéház, a borz-utcza sarkán. Naponkint zene.

Sörházak:

Nemzeti szálloda, (Kukovetz M.) kitünő magyar konyha, olcsó árak, nap. zene.

Mikle Nándor, a polg. lövöldével szemben. Naponkint zene.

Mulatságok:

Orpheum Prugmayer József hajós-utcza 27. sz. legszebb és legolcsóbb mulató hely. Naponk. nemzetközi előadás. Páholy 4 frt. Páholyszék 1 frt I. hely 80 kr. Bemenet 50 kr. Karzat 30 kr.

Herculanum, (Freund, apród-utcza 1.) Naponk. előadás. Énekesnők: Freundné, Königswarth, Werner, Nagy Mariska, Baumgartner. Énekesek: Grüne, Prokesch, Tauer, Zimmermann.

THE CENTRAL-GEAR ROTARY

Legjobb gyártmányu valódi angol Bicycles, Tricycles és biztonsági velocipedeket D. RUDGE & Co., Coventry hirneves czégtől ajánl a főraktár BOCK H. Bécs, III. Rochusgasse 3. Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. 1867

Meghivás.

A nyirbátori takarékpénztár folyó 1885. évi julius hó 26-ik napján délelőtt 10 órakor az egylet helyiségében

rendkivüli közgyülést

tart, melyre a t. cz. részvényesek ezennel meghivatnak.

Tárgy:

A Nyiregyháza-Mátészalkáig tervezett vasut alaptőkéjéhez hozzájárulása s az összeg megállapitása.

Nyirbátor, 1885. julius 6-án.

1977 *Az igazgatóság.*

KIÁLLITÁS 1885 KIÁLLITÁS

MEGHIVÁS.

A FOLYÓ ÉVI ORSZÁGOS KIÁLLITÁS ALKALMÁBÓL

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

BUDAPESTEN V., VÁCZI KÖRUT 80. ÉS VÁCZI KÖRUT 68.

SAJÁT, KÜLÖN E CZÉLRA ÉPITETT HELYISÉGEIBEN, EGY RENDKIVÜL DUSAN ELLÁTOTT GAZDASÁGI GÉP-KIÁLLITÁST RENDEZETT BE, melynek szives megtekintésére az érdeklődők tisztelettel meghivatnak.

KIÁLLITÁS 1885 KIÁLLITÁS

STERN IGNÁCZ

Budapest, IV., Károly-körut 24.

Röser-bazár mellett.

Gyári raktár butor-szövetek és kárpitos czikkekben.

Nagy raktár salon-, asztal-, szofa- és futó-szőnyegekben, ágy- és asztal-teritőkben, függönyökben, chachmir, rouge és cretonból készült levarrott paplan, kész lószőr-, afrikai és tengeri fü matraczok, szalmazsákok stb. 799

Salon és sofa szőnyegek	4 frt	—	krtól	fölfelé
Ágypokróczok	—	« 80	«	«
Függönyök (complett)	2	« 30	«	«
Levarrott paplan	2	« —	«	«
Matraczok	2	« 70	«	«
Szalmazsákok	2	« —	«	«
Agy és asztalgarniturák	3	« 75	«	«
Gyapju-Tunis-Portiére	3	« —	«	«

Gyermek-matraczok és szalmazsákok minden áron.

Aranyérem, a nemzetközi gyógyszerészeti kiállitáson, Bécsben. 1883.

Köhögés, rekedtség, elnyálkosodás stb. ellen,

751 **Valódi**

Wilhelmsdorfi maláta-kivonati, 14-szer kitüntetett czukorkák

erős malátatartalmuk miatt sokkal nedvesitőbb. Ingercsillapitóbb és nyálkaoldóbb, mint azon mellczukorkák, melyek czukornál sem egyebet, vagy amellett egé z hatástalan anyagot tartalmaznak.

Fiók Budapesten: váczi-utcza 13. sz.

Raktár a legtöbb gyógyszerész és kereskedő uraknál. Csak akkor valódi, ha a dobozon áll:

Küfferle József és Társa.

GUMMI ÉS HALHÓLYAG

a legjobb s legbiztosabb óvszer készülékek egyedül valódi párisi tuczatja 1, 2, 3, 4 és 5 frt, megküldi titoktartás mellett utánvéttel

Mosé Sándor gummi-áruk ügynöksége

Bécs, Kölnerhofgasse 4. 1253

Ugyszintén párisi szivacskák tuczatja 2 és 3 frt.

I-ső cs. kir. kizár. szabad. ujonnan javitott

Ruganyos sérvkötők sérvvédővel.

Fontos szenvedőknek. Fontos szenvedőknek.

Legujabb találmány az amerikai, ujonnan javitott ruganyos sérvkötő Politzertől; ez rugók nélkül van, tisztán ruggyantából művésziesen szerkesztve s az a czélja, hogy még a legidültebb sérveket is lehető legrövidebb idő alatt egyenletes fekvésbe hozza, s ugy napi pal a legerőfeszitőbb munkánál, vagy a sokat járkálásnál, mint szintén éjjel alvásban is használtathatik, a nélkül, hogy a sérvbajban szenvedő hivatásában legkevésbbé is volna akadályoztatva. Felette nagy haszon, hogy az még éjjel is a testen maradhat, mivel hogy a szenvedő testrészre kiváltképen jótékony kellemetes nyomást gyakorol s a legtöbb esetben még a sérv biztos gyógyulását is eszközli. A legtöbb orvosi tekintélyek által elismerve, megvizsgálva s a legjobbnak találva: professor Kovács a sebészeti kóroda alelnöke, d. Gross Lajos magy. kir. egészségügyi tanácsos, dr. Glück Ignácz kir. törvényszéki orvos által.

Alólirott egyszersmind nagy raktárt is tart angol és franczia aczél sérvkötőkből, függesztő készülékeket (suspensorium) gummiburó szövötteket, mint szintén szarvasbőrből. A szarvasbőr és gummi suspensoriumok czélja, hogy a tágulást megakadályozzák. 1659

Méhfecskendők, légpárnák, ágybetétek, periodtáskák, präservativumok, gummiharisnyák és mindennemü gummi áruczikkek. Sérvkötőknél kérem megjelölni: jobb, bal vagy kettős-e, mint szintén a test bőségét is. Megrendeléseket utánvétel mellett elfogad

POLITZER MÓR

cs. k. szab. sérvkötő készitő Budapesten Deák-Ferencz-utcza.

Árak: urak, hölgyek és gyermekek számára, egyoldalunak darabja 6—10 frt, a kettősnek darabja 10—16 frt, gyermekeknek felével olcsóbb. — Ugyanitt kapható legjobb amerikai sérvkenőcs. Egy tégely ára 3 frt 50 kr.

Az 1885. évi általános kiállitásban a XXVIII-ik csoportban kiállitva.

Herczegi sürgős

táviratok.

Hoff János urnak

a nevéről Hoff Jánosnak nevezett maláta-kivonat gyógytápszer készitmények feltalálása folytán cs. kir. tanácsosnak, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosának, magas porosz és német rendek lovagjának, gyárak Berlinben és Bécsben Graben Bräunerstrasse 8.

Császári, királyi és herczegi legfelsőbb nyilatkozatok Hoff János maláta-készitményei fölött:

I. Vilmos német császár: «az ön szép maláta-kivonata». — I. Ferencz József osztrák császár: «Örömmel tüntetem ki ont». — A szász király: Gyógyhatásu az anyakirálynéra. — A dán király: Gyógyerejét tapasztaltam. Mecklenburg-schwerini herczeg: «Elismerésem».

Herczegi

hálairatok

kötelességemnek tartom a szenvedő emberiség iránt a Hoff János-féle malátakivonatok szétterjesztésén működni.

Oettingen-Wallerstein Lajos herczeg (München).

Uj!

Gyógyeredmény a nyári idény alatt. Huzamos kinzó köhögés, étvágytalanság dr. Rust Hugo cs. kir. ezredorvosnak orvosi gyógyértesitése szerint Tolnáról.

Tolna, 1885. junius 17. május 26-án küldött maláta-kivonatok igen jóknak bizonyultak. Éves gyakran kinzó köhögés szünőfélben, az étvágy jelentékenyen emelkedett. Sziveskedjék pósta fordulattal 33 üveg maláta-kivonat-egészségi sört czimemre küldeni. Kiváló tisztelettel

Dr. Rust Hugó

cs. kir. ezredorvos a 7. huszár ezredben Tolnán, Magyarország. 1986

Hálairat.

Ranshofen Branau mellett az Inn folyónál 1885. junius 5. Tekintetes uram! Miután kitünő készitményeinek hatásáról meggyőződtem, kérem alázattal, sziveskedjék számomra postafordulattal 12 üveg malátaegészségi sört utánvéttel küldeni.

Kiváló tisztelettel

Schiff Friederike.

Baden, Bergstrasse 12. 1885. junius 9-én Sziveskedjék 6 a 1·12 kros üveg kitünő concentrált malátakivonatot és 60 krért maláta czukorkát (kék papirban) postai utánvéttel részemre küldeni.

Kiváló tisztelettel

Heim Bódogh.

A leirás, a folgyógyult betegeknek, kik mellbetegségből, testgyengeségből, hämorrhoid bajokból gyógyultak ki, használati utasitásával mindenkinek ingyen adatik.

2 frt alatt mi sem küldetik.

Hoff János

magyarországi fiók-üzlete Budapest zsibárus-utcza 7. sz. (a főpostával szemben).

Hirdetések

felvétetnek

a kiadóhivatalban

Budapesten,

IV., kecskeméti-utcza 6.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönetirat folytán ezen intézet legmelegebben ajánlható.

Titkos betegségeket,

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierőt, magömléseket, a bujakórnak utókövetkezményeit, nőknél fehér folyást, bármennyire is idültek, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója, és bőrbetegségeket, gyógyit uj gyógymód szerint biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. GARAY ANTAL

orvos, sebész, szülész és szemész tudor, volt csász. kir. oszt.-főorvos. Lakás: Budapest, VI. ker. gyár-utcza 7. I. em. bejárat a lépcsőről, a sugár-uttól jobbra a második ház.

Rendel: naponta 10 órától d. e., egész 4 óra délutánig, este 7 órától 8 óráig. Dijazott levelekre a legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél Dr. Garai Antalnál megrendelhető:

Népszerü utmutató

a nemi betegségek s ezek észszerü gyógykezeléséhez

czimü könyv. — **Ára 2 frt 50 kr.** 849

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. II. A nemi élet ébredése. III. Az önfertőztetés és az éjjeli magömlések. IV. A hugycsőtakár (Tripper) és hugycső szükületek. V. A bujakór (syphilis). VI. Fehérfolyás. VII. Elgyengült férfierő. VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedésének főtényezője a prostitutió.

PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában (Bpest kecskeméti-utcza 6.) megjelent:

NÉPSZERÜ CSILLAGÁSZATTAN.

Az égboltozat egyetemes leirása.

Irta

FLAMMARION CAMILLE.

Forditotta

HOITSY PÁL.

360 ábrával, szines kőnyomatok és csillagászati térképekkel. 2 kötet. — **Füzve 9 frt. Diszkötésben 12 frt.**

Gyakorlati kézikönyv

Fröbel Frigyes foglalkoztató eszközeihez.

Irta

Kobány Mihály.

96 táblával. **3 frt helyett 1 frt 50 kr.**

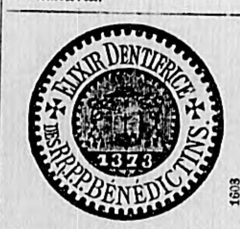

1603

Nincs többé fogfájás!

Fogviz M. 2. — 4. — 8. üvegenként

Fogpor M. 1.25. — 2. — és 3. —

Fogpaszta M. 2. —

Feltalálta:it s gyártatik a soulac-i apátság tisztelendő Benedek-rendi szerzetesek által (Francziaországban).

Egy egyszerü kisérlet a jelzett szerek bármelyikével, azok kitünőségét fogja bebizonyitani. Megóvnak fogfájás ellen, a fognak hasonlithatlan fehérséget kölcsönöznek, a szájt és lélekzést kellemes illatuvá változtatják.

Fő-ügynök: A. Seguin 3 rue Huguerie BORDEAUX

Kapható a hazai és külföldi minden jóhirü gyógy- és illatszertárban és gyógyfüszereskedésben.

AMERIKA

utazásjegyek

REIF ARNOLD-nál

Wien, I.,Pestalozzigasse 1.

Legrégibb czég ezen szakmában. Értesités és prospectus ingyen. 1552

Az

Ország-Világ

előfizetési ára:

egész évre 10 frt; félévre 5 frt.

Dr. LERAS-féle

PHOSPHORSAVAS VAS

(vas-phosphorát.)

Ezen világos, viztisztaságu csaknem iznélküli folyadék a legkönnyebben megemészthető állapotban tartalmazza a vasat és azon nagy előnynyel bir a többi vastartalmu gyártmány fölött, hogy a gyomornak minden megterhelése nélkül még a leggyöngébb személyek is használhatják. Ezen szer kiváló szolgálatot tanusit nőknél és fiatalabb fejlődő leányoknál, kik sápkórban szenvednek; szabályozza a havi tisztulást, növeli az étvágyat s főként erősitő gyógyszer, tehát hasznos lábbadozó és gyenge gyermekeknek.

Raktár az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb gyógyszertárában. Budapesten Török József gyógyszerésznél. 341

1875 **MELOCCO TESTVÉREK**

első magyar kiz. szab.

dessain-cementlap gyára

Budapest, csömöri-ut 12.

(a központi pályaudvarral szemben).

Diszitmények, szobrok, vázák, csillárok, szökőkutak, lépcsők, mozaik-lapok, asztalok és padok nagy raktára.

Különleges betonpadlózat, saját találmányu hengeralakban kapu-bejáratnak, járdának, udvaroknak, istállóknak, gyáraknak, fürdőknek. Épület alapok és csatornázások vállalata Hyd K. raktára Portlandból és mindennemü épitkezési anyagból. — Általunk teljesitett munkákért minden kezességet elvállalunk.

A kiállitásban 22. csoport, a kis iparosarnok előtt és háta mögött.

Vakitó fehérségü fehérnemü

egyes-egyedül a

Henkel-féle 1927

fehéritő szikső

által érhető el, mely a fehérnemünek és kezeknek teljesen ártatlan. — Kapható minden jobb üzletben. Fiók Osztrák-Magyarország részére: **Pathe Károly,** Bécs, Fünfhaus, Schönbrunnerstrasse 16.

Felséges császár és apostoli király, ugy mint ő felsége a belga király által szabadalmat nyert.

Vulkánirozott kautsuk suspensorium (helyretartó) ára 3 frt. Sokat járó, lovagló és munkásférfiaknak nagyon ajánlatos. Megadandó a csipő és czomb kerülete?

Uri vagy hölgy sérvkötő: Egyoldalu 4 frttól 6 frtig. Kettős oldalu 8 frttól 12 frtig. Sérvkötők megrendeléséhez a következő adatok adandók: Viselt-e már sérvkötőt? milyet (gummi vagy toll)? lehajolt-e a sérv? jobb, bal vagy mindkétoldalu van-e Mennyi a csipő körülete?

Egyenestartó, hanyag felső test tartás ellen. Ára 6 frt. Görbült vall-, hát s hátgerincz ellen 12 frttól 94 frtig. Megadandó a hát szélessége és hossza?

Legujabb szabadalmazott sérvkötő egyoldalu 8 frt. kettős 16 frt

Mindennemü sérvkötők, méh-gyürük, méhfecskendők, hasкötők, görcsérharisnyák, irrigátorok, légpárnák, mindennemü gummi és kautsuk különlegességek, óvszerek (Präservatives), müleges mellékkezek és lábak és minden e szakba vágó müszerek, mindig készletben vannak. — Megrendelések a gyár irodájába (kerepesi u. 47. sz.) Dr. RENNER igazgató urnál is eszközölhetők, ki szükség esetén orvosi tanács és kezelést dijtalanul szolgál. — Bel- és külföldi megrendelések lelkiismeretesen eszközöltetnek.

KELETI J. koronaherczeg (uri) utcza 17. szám alatt, (a főpostánál).

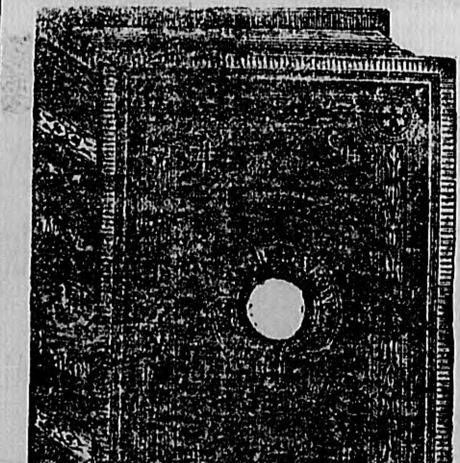

MAGYAR LEXIKON

AZ EGYETEMES ISMERETEK ENCYKLOPEDIÁJA.

Egészben 16 kötet 160 képes melléklettel.

Ezen a maga nemében egyetlen és különösen a magyar viszonyokat fölkaroló, minden tudományágat történelmi, földrajzi s életrajzi adatokat tömören magában foglaló mű, egymaga ugyszolván egy egész könyvtárt pótolni képes. Kapható füzött kötetenkint csinos boritékban 3 frt, piros, barna vagy zöld szinü diszes angol vászonkötésben 4 frtért.

PALLAS

irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, kecskeméti-utcza 6.

Árverési hirdetmény.

Alulirott m. kir. közalapitványi ker. főtisztség részéről ezennel közhirré tétetik, miszerint a pilis-maróthi vallás alapitványi uradalomhoz tartozó Mária-nostra község határában fekvő ugynevezett sághegyi kőbányának folyó év november hó 1-től egymásután következő 3 évre leendő haszonbérbeadása iránt folyó év julius hó 28-án délelőtti 10 órakor Vág-Sellyén a m. királyi főtiszti hivatalban nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Az ezen bértárgy kihaszonbérlésére vonatkozó árverési feltételek az alulirott hivatalnál a hivatalos órákban mindenkor megtekinthetők.

Felhivatnak ehhez képest a vállalkozni szándékozók miszerint a fent kitett napon és órában a kitüzött helyen jelenjenek meg, hol is az árverezők által az árverés megkezdése előtt 280 frtnyi bánatpénz leszen leteendő, megjegyeztetvén, hogy 10 órán tul jelentkező árverező az árverésbe már be nem folyhat.

Kelt Vág-Sellyén, 1885. évi julius hó 3-án

1988 Sellyei m. kir. közalapitványi ker. főtisztség.

BUTOR **hálószobák, éttermek, uriszobák, boudoirok** tölgy és amerikai diófából. — **Szalon butorok** broncz betéttel és aranyozással. Kárpitozott **garniturák, iróasztalok,** stilszerüen és kitünően munkálva, továbbá

valódi ódon perzsa-szőnyegek,

olajfestmények, bronceok, igen jutányos áron adandó el. Deák-utcza 3. sz. I. em. az angol királynő szálloda mellett. 1980

Kiprόbálva és a cs. k. lovasságnál bevezetve.

Egy percz alatt kefélés nélkül ragyogó lábbeli.

Folyékony franczia

magától hatófénymáz

Védjegy.

hivatalosan megvizsgálva és minden a bőrnek ártó anyagtól mentnek találva

Rögtön fénylik, azonnal szárad, vizhatlanná válik,

Árak: Bécsben egy üveg 50kr. Vidékre bérmentve 1 láda 2 üveg 1 frt 30 kr. 1 « 6 üveg 3 frt — kr. 1 « 12 üveg 4 frt 80 kr. Elárusitóknak kedvezmény

semmi körülmény között sem hagyja szinét. Minden fajta lábbelihez kitünő, sőt lakbőrhez is alkalmas. Igen praktikus magas csizmáknál, egy bekenés 14 napra elég. Lószerszámokhoz felülmulhatatlan szer, azok 2 percz alatt egész ujakká lesznek. Alkalmazás igen egyszerü. 767

Főraktár: Rich. Gaertner, I. kerület Gisellastrasse 4. Part. D. Wien.

Magyar királyi államvasutak.

9521/1885 számhoz.

Hirdetmény.

A kiskőrös-kalocsai szárnyvonal Kalocsa állomásán a felvételi épület kibövitésének és egy létesitendő pályafentartási szertár épitésének biztositása czéljából ezennel verseny tárgyalás hirdettetik.

Az egység árak szerint kiadandó és 10,000 frttal előirányzott munkálatok a föld-, kőmüves és kőfaragó-, ács-, asztalos-, lakatos-, üveges-, mázoló és az ezekkel szorosan összefüggő mellékmunkákra terjednek ki, melyekről tervek, költségvetés, szerződési tervezet és a munkák végrehajtásához kötött feltételek a m. kir. államvasutak szabadkai üzletvezetősége pályafentartási osztályában reggeli 7—1 óráig megtekinthetők. Az ajánlatok f. év julius hó 20-ának déli 12 óráig nyujtandók be az alulirott üzletvezetőség titkári osztályának.

Minden ajánlat bélyegezve és lepecsételve és az elvállalandó munkáknak megfelelő felirással ellátva nyujtandó be.

Távirati ajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

Az ajánlatok elfogadása vagy el nem fogadása iránt tekintet nélkül az ajánlati összegre — a m. kir. államvasutak igazgatósága egyoldalulag határoz.

Szabadka, 1885. évi julius hó 1-én.

A m. kir. államvasutak szabadkai üzletvezetősége.

Dr. POPP J. G. bécsi cs. k. udvari fogorvos, Stadt, Bognergasse 2.

Anatherin-szájvizének

különös hatása,

leirva dr. Janeli Gyula által használtatik a bécsi, párisi, brüsseli és amsterdami klinikán; rendeltetik Oppolzer rektor-magn. és szász. kir. udvari tanácsos, továbbá dr. Kletzitsky, dr. Brants, dr. Heller, dr. Born, dr. Sonnenschein, dr. Hartig tanár, braunschweigi hercz. udv. orvos, dr. Gross, dr. Schäffer lovag, dr. Getter I., dr. Mayer, dr. Schäffer császári tanácsos által.

A fogak tisztitására szolgál általában. Vegytani tulajdonságai által feloldja a fogak közt levő ártalmas anyagokat.

Fölötte ajánlatos használni ebéd után, mert a fogak közt maradott husrészecskék rothadásba menvén át, a foganyagokat veszélyeztetik s a szájból rosz szagot terjesztenek.

Még azon esetben is, midőn a borkő már ülepedni kezd, czélszerübben használható, mert a megkeményedés ellen hat. Mert ha a fognak csak legkisebb része is megcsorbult, e fog mindenesetre tönkre megy és a többi egészséges fogakat is megrongálja. A fogaknak visszaadja eredeti szinüket, mert minden idegen anyagokat vegytanilag szétbont és lemos.

Igen hasznosnak bizonyult a mesterséges fogak tisztitásánál. Megóvja eredeti szinüket és fényüket, megakadályozza a borkő lerakodását s megóvja minden rosz szagtól. Csillapitja a fájdalmakat, melyeket odvas és sértett fogak okoznak és megakadályozza a baj tovább fejlődését.

Épugy czélszerü az Anatherin-szájviz használata a foghus rothadása ellen, tüzetes szer az odvas fogak által okozott fájdalmak csillapitására, szintugy reumatikai fogfájdalmaknál. Az Anatherin-szájviz könnyü módon s anélkül, hogy káros következményektől kellene tartani, a legrövidebb idő alatt csillapitja a fájdalmakat.

Felette ajánlatos az Anatherin-szájviz a lélekzet jó szagának megtartása, szintugy a rosszszagu lélekzet eltávolitása tekintetéből s erre elégséges e szájviz naponként egy párszori használata.

Nem ajánlhatjuk eléggé a foghus daganatosságánál; ha az Anatherin-szájviz csak négy hétig is használtatik az előirás szerint, eltünik a beteg foghus fehérsége és tetszősb rózsaszinüvé lesz.

Ép oly hasznosnak bizonyul be az Anatherin-szájviz laza fogaknál, oly bajnál, melyben annyi scrophulosus szokott szenvedni, szintugy ha előrehaladott kornál a fog eltünése áll be.

Biztos szer az Anatherin-szájviz könnyen vérző fogaknál. Ennek oka a fogedénykék gyengeségében áll. Ez esetben egy erős fogkefe is szükséges, miután ez a foghust scorficálja, mi által uj tevékenység áll be, nagy palaczk 1 frt 40 kr, 1 közép 1 frt és 1 kis palaczk ára 50 kr.

Dr. Popp cs. kir. fogorvos

Növényi fogpora rövid használat után a fogakat vakitó fehérekké teszi, anélkül, hogy azok ártalmára volna. Ára dobozonkint 63 kr.

Anatherin-fogpasztája üvegszelenczékben 1 frt 22 krral, jónak bizonyult fogtisztitó szer.

Illatos-fogpásztája. Rövid használat után vakitó fehér fogak, a fogak (természetes és müfogak) ápolására és a fogfájás megszüntetésére darabja 35 kr.

Fog-ólома igen gyakorlati s a legbiztosabb szer a lyukas fogak önólomzására. Ára dobozonkint 2 frt 10 kr.

A Dr. Popp orvosi növényszappan

kitünő pipere szer a sömör, küteg, a májfolt és szeplő ellen, a tiszta üde arczbőr előmozditása és fenntartására, az atka, pörsenés, tisztátlan arczbőr kelések ellen. 467

A t. cz. közönség felkéretik világosan Popp csász. kir. udvari fogorvosféle készitményeket kérni, s csak az olyakat fogadni el, melyek saját védjegyemmel vannak ellátva.

Kaphatók Budapesten, minden gyógyszertár, czukorka és illatszerkereskedésben, ugyszintén egész Osztrák-Magyarországban és külföldön.

Nyomatik a kiadótulajdonos: Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság körforgó gépén, Budapest, IV., kecskeméti-utcza 6. szám.